

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผกาทิพย์ แพทอง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิดส์
เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผกาทิพย์ แพทอง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

THE EFFECT OF THAI DANCE LEARNING ACTIVITY BY USING
DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL TO DEVELOP THAI DANCE PRACTICE SKILLS
OF GRADE 5 STUDENTS

PHAKATHIP PAETHONG

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
FACULTY OF EDUCATION
BURAPHA UNIVERSITY

2025

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ ผศกทิพย์ แพทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

ประธาน

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

กรรมการ

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์)

กรรมการ

.....

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

กรรมการ

.....

(ดร.วาทัญญู นาวิเศษ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. สฎายุ ธีระวณิชตระกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

64920735: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์, รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส, ราวมาตรฐาน, ความพึงพอใจ

ผลาทพิพธ์ แพททอง : ผลการจ้ดกจิกรรมาการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (THE EFFECT OF THAI DANCE LEARNING ACTIVITY BY USING DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL TO DEVELOP THAI DANCE PRACTICE SKILLS OF GRADE 5 STUDENTS) คณะกรรมาการควบคุมงานนิพนธ์: สิริวารรณ จรัสรวีวัฒน์, กศ.ด., อापันธ์ชนิด เจนจิต, กศ.ด. ปี พ.ศ. 2568.

การวิจัยในครั้งนีมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจ้ดกจิกรรมาการเรียนรู้โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจ้ดกจิกรรมาการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการจ้ดกจิกรรมาการเรียนรู้โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีความเหมาะสมมากที่สุด แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง ราวมาตรฐาน มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจ้ดกจิกรรมาการเรียนรู้โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบ One Group Posttest Only Design สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์แบบ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที (t-test dependent samples)

ผลวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.11
2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังั้เรียนโดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจต่อการจ้ดกจิกรรมาการเรียนรู้โดยั้ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14, SD = 0.65$)

64920735: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: THAI DANCE PRACTICE SKILLS, DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL, RAMWONG MATTHATHAN, SATISFACTION

PHAKATHIP PAETHONG : THE EFFECT OF THAI DANCE LEARNING ACTIVITY BY USING DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL TO DEVELOP THAI DANCE PRACTICE SKILLS OF GRADE 5 STUDENTS. ADVISORY COMMITTEE: SIRAWAN JARADRAWIWAT, Ed.D. APUNCHANIT JENJIT, Ed.D 2025.

This research aimed to (1) study the Thai dance practice skills, specifically the Ramwong Standard, of Grade 5 students using Davies' instructional model for practical skills; (2) compare the Thai dance practice skills (Ramwong Standard) of Grade 5 students taught using Davies' instructional model against a 70% criterion; and (3) investigate Grade 5 students' satisfaction with learning activities organized using Davies' instructional model. The sample group for this research consisted of 30 Grade 5 students from class 5/1. The research instruments included lesson plans for the Grade 5 Thai dance subject, which utilized Davies' instructional model and were deemed highly appropriate; a Ramwong Standard Thai dance practice skill assessment form with an inter-rater reliability (IRR) of 0.98; and a satisfaction questionnaire regarding learning activities using Davies' instructional model, with a reliability coefficient of 0.96. The research design was a quasi-experimental, one-group posttest-only design. Statistical analysis involved mean, standard deviation, and a dependent samples t-test.

The research findings were as follows:

1. The Thai dance practice skills (Ramwong Standard) of Grade 5 students after using Davies' instructional model showed an average score of 11.87, representing 79.11%.
2. The Thai dance practice skills (Ramwong Standard) of Grade 5 students after learning with Davies' instructional model were significantly higher than the 70% criterion at a statistical significance level of .05.
3. The satisfaction of Grade 5 students with learning activities using Davies' instructional model was at a high level ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.65$).

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์มากมายในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์ ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต และ ดร.วาทัญญู นาวิเศษ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.ลลิตา ธรรมบุตร ดร.กนิษฐา สังข์รัตน์ และ นางชื่นสุกรี แสงกาโร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู ขอบคุณนักเรียน โรงเรียนตลาดบางป่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบคุณเด็กหญิงธีรดา บัวยสง และเด็กหญิงพัชรรัตน์ อุ่นทะวงส์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นแบบถ่ายภาพทำรำ ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน เพื่อน และญาติ พี่น้อง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและ ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่า และประโยชน์ทั้งหมดอันเกิดจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดา ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของข้าพเจ้า ทำให้ผู้วิจัยได้เป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จจนตราบเท่าทุกวันนี้ คือ คุณพ่ออนันต์ แพทอง คุณแม่สุนีย์ แพทอง และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีต และปัจจุบัน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผกาทิพย์ แพทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์	9
การสอนนาฏศิลป์	11
ร่วางมาตรฐาน	16
รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส	35
ทักษะปฏิบัติ	44
การวัดผลทักษะการปฏิบัติ	47

ความพึงพอใจ	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
แบบแผนการวิจัย	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 4 ผลการวิจัย	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	90
สรุปผลการวิจัย	91
อภิปรายผลการวิจัย	91
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	104
ภาคผนวก ข	113
ภาคผนวก ค	133
ประวัติย่อของผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ สารที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	10
ตารางที่ 2 ทำรำเพลงรำซิมารำ	20
ตารางที่ 3 ทำรำเพลงงามแสงเดือน	23
ตารางที่ 4 ทำรำเพลงหญิงไทยใจงาม	27
ตารางที่ 5 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแบบบูรณาการแบบแยกองค์ประกอบ	58
ตารางที่ 6 แบบแผนการทดลอง One group posttest only design	71
ตารางที่ 7 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องรำวงมาตรฐาน	72
ตารางที่ 8 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน	84
ตารางที่ 9 ผลการศึกษาแบบรายทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน	86
ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวง เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70	87
ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นาฏศิลป์	88
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1	114
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 2	117
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 3	120
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้	122
ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์	123
ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์	124
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์	125
ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทาง	126

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ 128

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ.....129

ตารางที่ 22 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน 130

ตารางที่ 23 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน 131

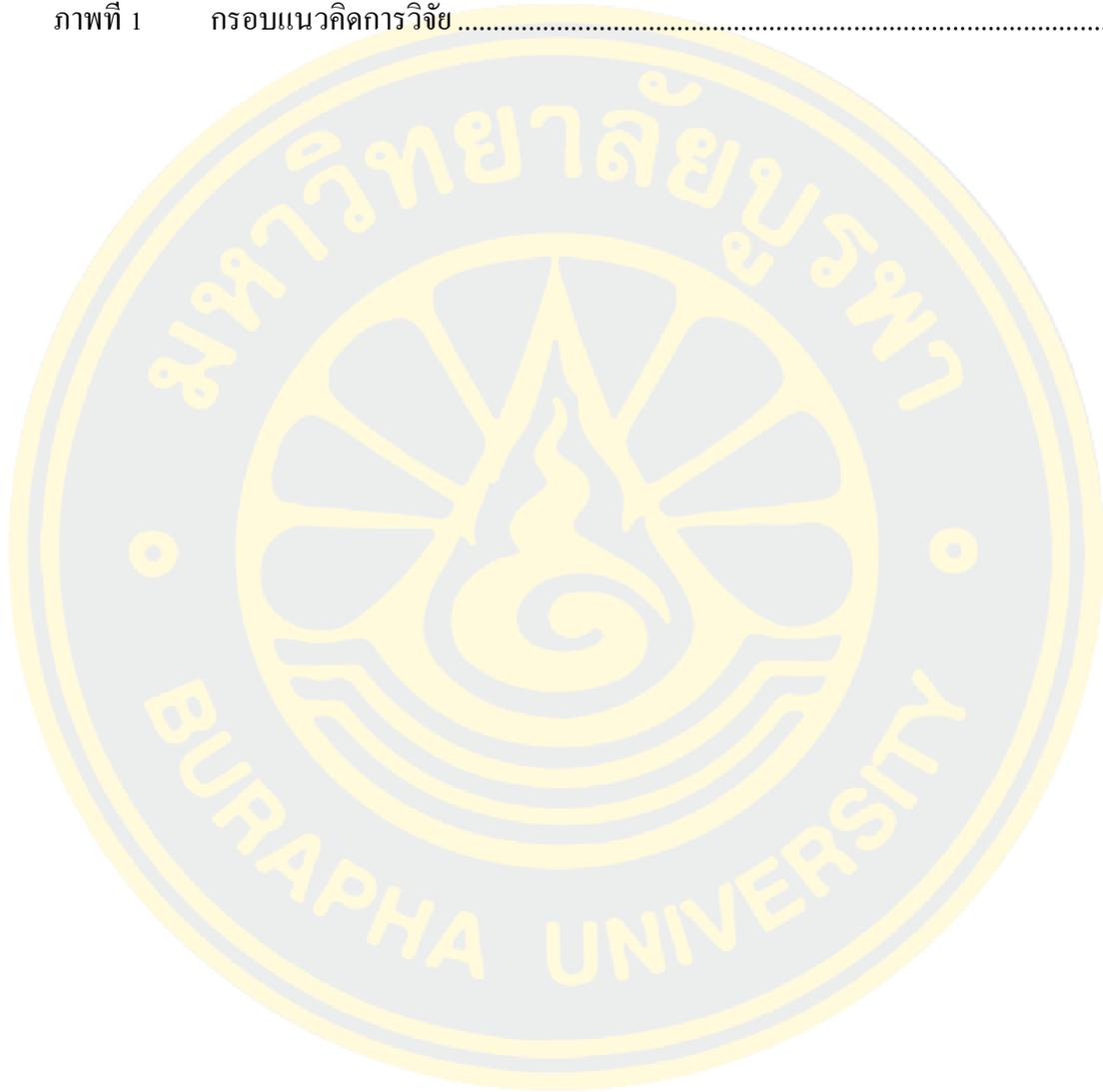
ตารางที่ 24 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน 132

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยตั้งแต่สมัยก่อนมาจนถึงปัจจุบัน มีศิลปวัฒนธรรมแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย จนเป็นที่ชื่นชมและรู้จักของนานาประเทศที่ได้พบเห็นความงดงามในศิลปวัฒนธรรมไทย และยังเป็นศิลปวัฒนธรรมไทยที่ถูกจัดแสดงอยู่ตลอดทั้งในประเทศไทย งานสำคัญระดับประเทศหรืองานทั่วไป รวมถึงที่ถูกจัดขึ้นในต่างประเทศด้วย ปัจจุบันประเทศไทยได้รับศิลปวัฒนธรรมจากต่างประเทศมากมาย ทำให้ได้รับความสนใจจากคนไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะวัยรุ่นไทย แต่สิ่งสำคัญที่คนไทยจะอนุรักษ์ไว้ได้ คือ นาฏศิลป์ อันเป็นศิลปะประจำชาติที่คนไทยที่ทุกคนควรอนุรักษ์และเห็นความสำคัญของนาฏศิลป์ เพื่อให้นาฏศิลป์ไทยดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต และที่สำคัญนาฏศิลป์ยังเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่ได้ถูกจัดให้อยู่ในวิชาสำหรับการศึกษาไทย และยังมีค่าความสำคัญไม่น้อยกว่าวิชาอื่น ๆ เหมาะสำหรับนักเรียนทุกช่วงอายุวัยตามลำดับ ล้วนแต่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม และเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน ปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์นาฏศิลป์ เป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติไทยให้เด็กไทยยุคใหม่ได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนฝึกความกล้าแสดงออกในการแสดง และยังเป็นการช่วยในการออกกำลังอีกทางหนึ่ง ได้ขยับทุกส่วนของร่างกาย ทำให้มีท่าทางการเคลื่อนไหวที่สง่างาม (สุมิตร เทพวงษ์, 2548, หน้า 1-3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีจุดหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับวิชานาฏศิลป์ คือ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญา มีความรักความเป็นไทย และรวมถึงรักการออกกำลังกาย ซึ่งการเรียนปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์ถือเป็นการออกกำลังกายรูปแบบหนึ่ง เพราะมีการใช้วิธีระบอบร่างกายในการปฏิบัติท่ารำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5-7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ประกอบไปด้วย 3 สาระ ดังนี้ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ สาระที่ 2 ดนตรี และสาระที่ 3 นาฏศิลป์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 182-183) ในสาระนาฏศิลป์ที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนี้ การจัดการเรียนรู้ที่สำคัญนอกจากการเรียนรู้และเข้าใจองค์ประกอบและหลักการ

ต่าง ๆ ทางนาฏศิลป์ ผู้เรียนยังต้องสามารถแสดงออกทางนาฏศิลป์ หรือสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ได้ด้วย วิชานาฏศิลป์จึงถือว่าเป็นวิชาที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติและฝึกฝนตนเองให้เกิดทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ได้ ผู้เรียนจะต้องมีความสนใจและตั้งใจในการฝึกฝนเป็นอย่างมาก รวมถึงต้องเป็นคนที่ช่างสังเกตและจดจำ มีสมาธิในการเรียน และขยันในการฝึกฝนและทบทวนบทเรียนอยู่เสมอจึงจะปฏิบัติออกมาได้อย่างถูกต้องและงดงาม นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเองนั้น ครูผู้สอนก็มีหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เกิดทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์จนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและงดงาม จนเกิดเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาต่อไปได้

การจัดการเรียนการสอนในวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีหลายเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องมีการฝึกปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ดังนี้ ผู้เรียนแสดงท่าทางประกอบเพลง หรือเรื่องราวตามความคิดของตน คือ การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง หรือท่าทางประกอบเรื่องราวต่าง ๆ ผู้เรียนต้องแสดงนาฏศิลป์โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อ ความหมายและการแสดงออก คือ การแสดงระบำ ฟ้อน และรำวงมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 40) ดังนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานในการแสดงนาฏศิลป์ก่อน คือ ความพร้อมในการปฏิบัติ การปฏิบัติภาษาท่า และนาฏยศัพท์ เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะพัฒนาต่อไปในการปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์

ร่างมาตรฐานเป็นการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ มีความงดงามและเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่ทรงคุณค่า ซึ่งร่างมาตรฐานมีทำำเฉพาะเป็นมาตรฐาน โดยใช้ทำำนาฏยศัพท์ประกอบกันจนเป็นทำำร่างมาตรฐาน ในการแสดงร่างมาตรฐานมีทักษะย่อยหลายทักษะ คือ การใช้อวัยวะของร่างกาย ส่วนศีรษะ ส่วนมือและแขน ส่วนขาและเท้า รวมถึงอารมณ์และความรู้สึกในการฝึกปฏิบัติร่างมาตรฐาน การจดจำทำำ การร้องเพลงร่างมาตรฐาน จะเห็นได้ว่ามีหลายขั้นตอน หลายทักษะที่ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยที่เป็นผู้สอนวิชานาฏศิลป์ด้วยตนเอง พบว่า ผู้เรียนขาดทักษะทางนาฏศิลป์มาตั้งแต่ต้น ไม่มีความอยากเรียนรำ ไม่กล้าที่จะปฏิบัติ ไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติทำำต่าง ๆ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ โดยผู้วิจัยสังเกตย้อนหลังตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2565 พบว่าการปฏิบัติทำำในร่างมาตรฐาน เช่น เพลงงามแสงเดือน ผู้เรียนปฏิบัติทำำได้ไม่ถูกต้อง เปลี่ยนมือในท่าสอดสร้อยมาลาได้ไม่ถูกต้อง เอียงศีรษะผิดข้าง ย่ำเท้าไม่ตรงจังหวะ ฟังจังหวะของเพลงไม่ออก รวมถึงร้องเพลงที่ใช้รำไม่ได้ ซึ่งการขาดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์เบื้องต้นที่ใช้ในร่างมาตรฐาน ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถสอนรำในเพลงอื่น ๆ ได้เช่นกัน จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสม

ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ให้กับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งในเพลงร่ำวงมาตรฐานซึ่งมีถึง 10 เพลง มีการปฏิบัติทำรำที่แตกต่างกันออกไป มีภาษาท่าและนาฏศัพท์ที่อยู่ในเพลงเป็นการฝึกหัดการปฏิบัติเพลงเบื้องต้น ผู้วิจัยได้เลือกเพลง จำนวน 3 เพลง ที่นำมาใช้ในงานวิจัย เป็นเพลงที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติทำรำที่เริ่มจากง่าย โดยใช้เพลงรำชิมรำ เพราะมีการปฏิบัติมือแกว่งแขนขึ้นลง พร้อมกับพลิกมือ ซึ่งมีขั้นตอนเพียงเล็กน้อย และใช้การก้าวเท้า ระดับปานกลางผู้วิจัยเลือกใช้เพลงงามแสงเดือน เพราะเริ่มมีการปฏิบัติส่วนมือที่เพิ่มการจับและการเปลี่ยนมือทั้งสองข้าง และยังคงใช้การก้าวเท้า และระดับยากผู้วิจัยเลือกใช้เพลงหญิงไทยใจงาม เพราะมีการปฏิบัติส่วนมือ 2 ท่า คือท่าพรหมสี่หน้า และยุงพ้อนหาง ซึ่งมีรายละเอียดในการปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น และการใช้ขาและเท้าที่ต้องก้าวและกระทุ้งเท้า ผู้วิจัยได้เรียงลำดับความยากง่าย เพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติทำรำนาฏศิลป์ให้กับผู้เรียน ได้ฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

รูปแบบการสอนที่พัฒนาทักษะพิสัยหรือทักษะปฏิบัติที่จำเป็นกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการเรียนปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล พบว่ารูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการนำมาใช้เป็นรูปแบบการสอนในวิชานาฏศิลป์ เพราะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์มีทักษะย่อย ๆ ที่ผู้เรียนต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ จนสามารถพัฒนาทักษะนั้นต่อไปได้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971 อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี, 2555) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้น คือ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติ ทักษะย่อย 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ โดยทั้ง 5 ขั้นนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชานาฏศิลป์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติที่สมบูรณ์ได้

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง ร่ำวงมาตรฐาน ที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะปฏิบัติทำรำ ในทุกส่วนของร่างกายทั้งศีรษะ มือ และส่วนขาและเท้า ให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติทำรำวงมาตรฐาน ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนทักษะที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติที่เริ่มจากครูผู้สอนสาธิตการกระทำ ให้นักเรียนฝึกฝนทักษะย่อย จนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ ซึ่งมีกระบวนการทั้งหมด 5 ขั้น ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น จะส่งผลต่อผู้เรียนทำให้เกิดความสามารถทางด้านการปฏิบัติทำรำได้อย่างถูกต้องและชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ได้แก่ สุพัตรา รักษาติ (2556) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เสริมด้วยแบบ

ฝึกทักษะที่เน้นเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติดนตรีไทยของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ
 เดวิสเสริมด้วยแบบฝึกทักษะที่เน้นเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน มีคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ
 14.53 คิดเป็นร้อยละ 48.44 คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 23.94 คิดเป็นร้อยละ 79.79 โดย
 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
 2) นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการปฏิบัติดนตรีไทย (ห้องวงใหญ่) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
 47.97 คิดเป็นร้อยละ 85.66 โดยคะแนนความสามารถด้านการปฏิบัติดนตรีไทยของนักเรียนไม่น้อย
 กว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์ (2562) ได้ศึกษาทักษะ
 นาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบำปรัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดย
 ใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำปรัศน์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการ
 เรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่รับ
 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง
 ระบำปรัศน์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการ
 เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่ารูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเป็นวิธีการสอนที่
 สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำวางมาตรฐานของนักเรียนให้สูงขึ้น
 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวางมาตรฐาน โดยใช้
 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
 เรื่องรำวางมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ
 เดวิส เพราะการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นการจัดการเรียนรู้ที่
 เน้นการปฏิบัติ และผู้วิจัยคาดว่านักเรียนจะได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง
 รำวางมาตรฐาน เพื่อเป็นทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติทำรำ และเกิดการฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติได้
 อย่างชำนาญ และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นความสำคัญในการเรียน และมีความอดทน
 ฝึกฝนการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวางมาตรฐาน ของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส์ เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ครูผู้สอนได้แนวทางในการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส์ ในวิชานาฏศิลป์ และวิชาอื่น ๆ ที่มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ
2. ครูผู้สอนได้แนวทางในการพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส์
3. นักเรียนได้รับการพัฒนาและมีทักษะปฏิบัติ เพลงรำวงมาตรฐาน ได้เหมาะสม
4. ครูผู้สอนได้เครื่องมือและแนวทางการสอนที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง จำนวน 114 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับสลากเลือกห้องเรียน
2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน และความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

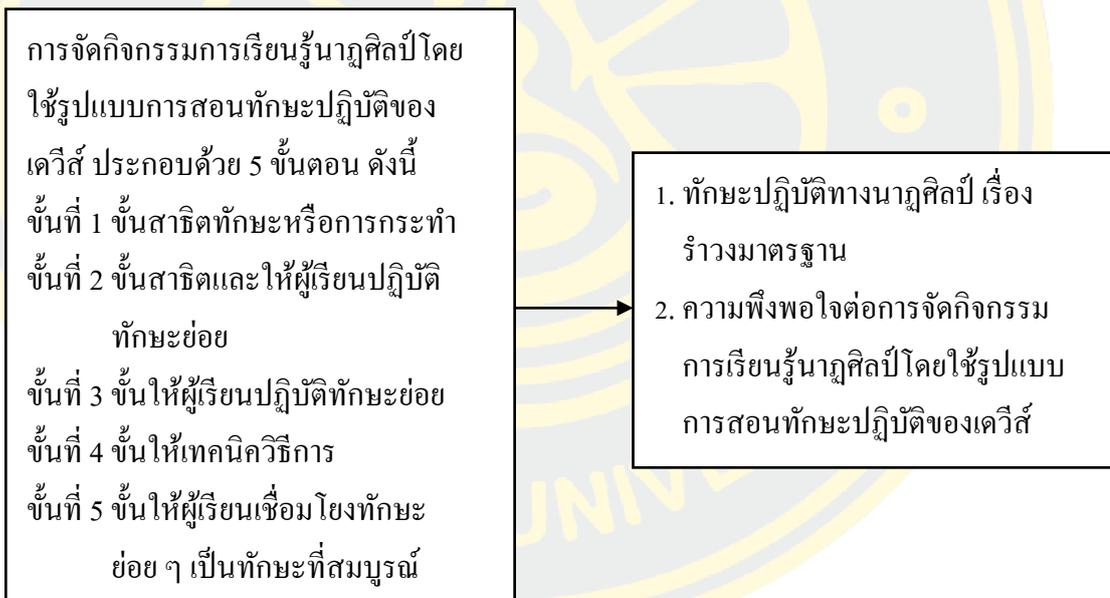
3. ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ในสัปดาห์ที่ 4 สัปดาห์ที่ 8 และสัปดาห์ที่ 12 และ วัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 12

4. เนื้อหาการศึกษาวิจัยครั้งนี้

รายวิชานาฏศิลป์ เพลงรำวงมาตรฐาน จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงรำชิมารำ เพลงงามแสงเดือน และเพลงหญิงไทยใจงาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชานาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่มีทักษะย่อย ๆ หลายทักษะ คือ การใช้มือ ศีรษะ ขาและเท้า รวมถึงลีลาจังหวะในการปฏิบัติที่ถูกต้องและสมบูรณ์ โดยมีกระบวนการ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ เป็นขั้นที่ครูสาธิตทักษะ หรือการกระทำทำซ้ำ ทั้งหมดในภาพรวมให้ผู้เรียนดู และชี้แนะจุดสำคัญให้ผู้เรียนทำการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เป็นขั้นที่ครูผู้สอนแตกทักษะการ ปฏิบัติทำซ้ำออกเป็นทักษะย่อย ๆ สาธิตและให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มี การสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่ง ผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้น จนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เป็นขั้นที่เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำ เทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ย่อเข้าให้เยอะขึ้น เอียงศีรษะให้มากขึ้น หักข้อมือหรือกรีดนิ้วอีก เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เป็นขั้นที่ผู้เรียน สามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ แต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2. ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ หมายถึง ทักษะการปฏิบัติที่ใช้ส่วนของร่างกาย ได้แก่ การ ปฏิบัติส่วนมือ ขาและเท้า ศีรษะ ลีลาท่ารำ ในการปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ ในการปฏิบัติท่ารำ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การปฏิบัติส่วนมือ หมายถึง การตั้งวง การจับ การเปลี่ยนมือ

2.2 การปฏิบัติส่วนขาและเท้า หมายถึง ปฏิบัติการขำเท้า การย่อ การก้าวเท้า หรือการ กระชุงเท้า

2.3 การปฏิบัติส่วนศีรษะ หมายถึง เอียงศีรษะซ้ายและขวา ตามจังหวะ หรือเนื้อเพลง

2.4 ลีลาท่ารำ จังหวะ หมายถึง เคลื่อนไหวศีรษะ มือเท้า ตลอดจนหันตัวและหมุนตัว

2.5 ความพร้อมเพรียง หมายถึง เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า หันตัว หมุนตัวและการ เคลื่อนที่วงได้พร้อมกัน

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน หมายถึง แบบที่ใช้ ประเมินทักษะการปฏิบัติท่ารำในเพลงรำวงมาตรฐาน จำนวน 3 เพลง ใช้เกณฑ์การประเมินแบบ รูปริก (Scoring rubric) ประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ 5 ด้าน ด้านละ 3 คะแนน รวม 15 คะแนน ได้แก่

3.1 ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนมือ หมายถึง การตั้งวง การจับ การเปลี่ยนมือ ได้ ถูกต้องตลอดเพลง

3.2 ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนขาและเท้า หมายถึง ปฏิบัติการขำเท้า การย่อ การก้าวเท้า หรือการกระทุ้งเท้าได้ถูกต้องตลอดเพลง

3.3 ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนศีรษะ หมายถึง เอียงศีรษะซ้ายและขวา ตามจังหวะ หรือเนื้อเพลงได้ถูกต้องตลอดเพลง

3.4 ลีลาท่ารำ จังหวะ หมายถึง เคลื่อนไหวศีรษะ มือเท้า ตลอดจนหันตัวและหมุนตัวได้อย่างสัมพันธ์ลงตัว ถูกต้องตรงจังหวะและทำให้การแสดงดูอ่อนช้อยงดงาม

3.5 ความพร้อมเพรียง หมายถึง เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า หันตัว หมุนตัวและเคลื่อนที่วงได้อย่างต่อเนื่องพร้อมเพรียงกัน เว้นระยะช่องไฟได้อย่างสวยงามตลอดการแสดง

4. **ร่วางมาตรฐาน** หมายถึง การแสดงที่กรมศิลปากรปรับปรุงพัฒนาขึ้นจากการแสดงรำโทน แต่งบทร้องและประดิษฐ์ท่ารำไว้อย่างเป็นทางการเป็นแบบแผน จำนวน 10 เพลง ซึ่งผู้วิจัยเลือกมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงรำชิมารำ เพลงงามแสงเดือน เพลงหญิงไทยใจงาม

5. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกชอบ หรือพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่องร่วางมาตรฐาน วัดได้ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

6. **แบบสอบถามความพึงพอใจ** หมายถึง เครื่องมือที่วัดความรู้สึกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่แสดงออกด้วยการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่แตกต่างกัน ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนและเป็นข้อความที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลักษณะเป็นการสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งจะนำเสนอประเด็นต่างๆดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
2. การสอนนาฏศิลป์
3. รำวงมาตรฐาน
4. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
5. ทักษะปฏิบัติ
6. การวัดผลทักษะการปฏิบัติ
7. ความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

ทำไมต้องเรียนศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษยกิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรใน นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 182 - 183)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 39 - 40)

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 48)

ตารางที่ 1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ศ 3.1	1. บรรยายองค์ประกอบนาฏศิลป์	องค์ประกอบของนาฏศิลป์ จังหวะ ทำนอง คำร้อง ภาษาท่า นาฏยศัพท์ อุปกรณ์
	2. แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน	การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลงหรือท่าทางประกอบเรื่องราว
	3. แสดงนาฏศิลป์ โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออก	การแสดงนาฏศิลป์ ระเบียบ รำวงมาตรฐาน
	4. มีส่วนร่วมในกลุ่มกับการเขียนเค้าโครงเรื่องหรือบทละครสั้น ๆ	องค์ประกอบของละครการเลือกและเขียนเค้าโครงเรื่อง บทละครสั้น ๆ
	5. เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ	ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ
	6. บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการชมการแสดง	หลักการชมการแสดง การถ่ายทอดความรู้สึกและคุณค่าของการแสดง
ศ 3.2	1. เปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทย ในแต่ละท้องถิ่น	การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ การแสดงพื้นบ้าน
	2. ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้านที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและประเพณี	การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ การแสดงพื้นบ้าน

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตัวชี้วัดที่นำมาใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ คือ มาตรฐาน ศ 3.1 ป.5/ 3 แสดงนาฏศิลป์ โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออก ซึ่งมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ เรื่อง ราวมาตรฐาน ซึ่งในราวมาตรฐานนั้นก็มีทำนาฏยศัพท์ และภาษาท่าอยู่ในเพลง

การสอนนาฏศิลป์

ความหมายของนาฏศิลป์

อมรา กล้าเจริญ (2542, หน้า 1-3) ได้อธิบายความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า คำว่า "นาฏศิลป์" เป็นคำสมาส แยกได้เป็น 2 คำ คือ นาฏ และ ศิลป์ นาฏ หมายถึง การรำและการเคลื่อนไหวไปมา สันสกฤตใช้รูปศัพท์ว่า "นฤตย" ภาษามคธใช้คำว่า "นจ" และคำว่า "นฤตย" เป็นชื่ออย่างหนึ่งของการพ้อนรำบวงสรวงพระผู้เป็นเทวาลัย โดยเลือกเอาจังหวะและทำรำที่เต็มไปด้วยท่าเคารพสักการะ และเลือกแสดงตอนที่เป็นการกระทำนบเนื่องในชีวิตประวัติของพระผู้เป็นเจ้าของ ส่วนคำว่า "นจ" มีคำอธิบายเพิ่มเติมอีก ได้แก่ การพ้อนรำ นับตั้งแต่การพ้อนรำพื้นเมืองของชาวบ้าน เช่น รำโทน ตลอดไปจนถึงการพ้อนรำที่เรียกว่า ระบำของนางรำ (ที่กล่าวถึงในกฎหมายเก่า) ระบำเดี่ยว ระบำคู่ ระบำชุดหรือระบำของนางนัจจะ ซึ่งมีอยู่ในอินเดียจนบัดนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 438) ได้ให้ความหมายของคำว่า "นาฏศิลป์" ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการพ้อนรำ

พานี สีสวย (2527, หน้า 6-7) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการพ้อนรำหรือการรู้แบบแผนของการพ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงามมีแบบแผน ให้ความบันเทิง โน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ความหมายที่เข้าใจกันทั่วไป คือ ศิลปะของการร้องรำทำเพลง

เต็มสิริ บุญสิงห์ และ เจือ สตะเวทิน (2526, หน้า 96) ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการละครและพ้อนรำ

เรณู โกศินานนท์ (2545, หน้า 1) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ คือการพ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นแต่ที่เข้าใจกันทั่วไป คือการร้องรำทำเพลงการให้ความบันเทิงใจอันประกอบด้วยความ โน้มน้าวของอารมณ์ และความรู้สึก เป็นศิลปะประเภทต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547, หน้า 13) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์และนาฏยศิลป์ หมายถึง ศิลปะการพ้อนรำ ทั้งที่เป็นระบำ รำ เต้น รวมทั้งละครรำ โขน หนังใหญ่ ปัจจุบันมักมีคนคิดชื่อใหม่

ให้คู่กันสมัยคือ นาฏกรรม สังคีตศิลป์ วิพิธทัศนา และศิลปะการแสดง ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน เพราะเป็นคำที่ครอบคลุมศิลปะแห่งการร้อง การรำและการบรรเลงดนตรี

พีรพงศ์ เสนไสย (2547, หน้า 15) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ คือศิลปะที่เกิดมาพร้อม ๆ กับมนุษย์แต่ครั้งบรรพกาล จากความเชื่อในสิ่งที่ไม่มีความคิด อานาจลึกลับเหนือธรรมชาติจนกระทั่งเกิดเป็นพิธีกรรม วัฒนธรรม และประเพณีในที่สุด สืบทอดกันมาตามลำดับสมัย มนุษย์เรียนรู้และศึกษาในอำนาจลึกลับและ ความเชื่อของตน พิธีกรรม วัฒนธรรม และประเพณีแต่ละกลุ่มชน ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสวิวัฒนาการของ กาลเวลา ก็เนื่องมาจากการศึกษา ค้นคว้าและทดลอง จนกระทั่งยอมรับและพร้อมจะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ของตนให้สอดคล้องกับยุคสมัย

จากการศึกษาความหมายของนาฏศิลป์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ คือ ศิลปะการแสดงที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งการรำ การฟ้อน ระบาย โขนละคร ที่ประกอบไปด้วยการร้องและการบรรเลงดนตรี

หลักการสอนนาฏศิลป์

วิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่มีทั้งการสอนทั้งทฤษฎีและการสอนปฏิบัติ การสอนทฤษฎี เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ ครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนวิชาอื่นได้ แต่การสอนปฏิบัติมีลักษณะและธรรมชาติในการฝึกหัดนาฏศิลป์โดยเฉพาะ สอนให้นักเรียนรู้และเข้าใจวิธีการปฏิบัติ โดยครูผู้สอนนั้นจะต้องมีวิธีการในการสอนปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและงดงาม มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอหลักการและเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

โกวิทย์ ชันชศิริ (2527, หน้า 6) ได้กล่าวถึงหลักการและการสอนนาฏศิลป์ไว้ว่า

1. การสอนแบบแนะนำ เป็นการสอนที่ผู้เรียนต้องทำตามคำสั่งหรือคำแนะนำจากครู เช่น ครูพูดถึง รูปร่างหน้าตา ท่าทาง การเดิน การรำแล้วให้นักเรียนทำตามเลียนแบบ โดยมีทำนองเพลง และเครื่องกำกับ จังหวะเคาะจังหวะตามจังหวะซ้ำ-เร็ว

2. การสอนแบบสาธิต จะต้องมีสาธิตเป็นตัวอย่าง เช่น ครูสาธิตทำนาฏยศัพท์ สาธิตท่ารำต่าง ๆ

3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติเป็นการที่ครูกำหนดให้ผู้เรียนฝึกฝน เช่น การเลียนแบบท่าทางการแสดง ทำนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์อาจจะใช้รูปภาพประกอบ

เรณู โกศินานนท์ (2535, หน้า 15-16) ได้เสนอหลักการและการสอนนาฏศิลป์ไว้ ดังนี้

1. สอนจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก
2. สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล
3. การสอนโดยวิธีสับเปลี่ยนท่าที่ยากให้ง่ายขึ้น แต่พยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้

4. การสอนแต่ละท่า ต้องอธิบายให้ละเอียด ถือหลักทีละน้อยแต่ให้แม่นยำแล้วจึงต่อท่าใหม่
  5. ระหว่างสอนครูต้องคอยสังเกตและเตือนอยู่เสมอ ให้ผู้เรียนรักษาลีลาท่าทางให้อยู่ในแบบแผน
  6. ครูต้องจัดทำผู้เรียนอยู่เสมอไม่ใช่ทำหน้าอย่างเดียว
  7. การใช้ศัพท์ทางนาฏศิลป์ บางโอกาสอาจเปลี่ยนใช้คำที่ง่ายหรือใช้ศัพท์ธรรมชาติแทนก็ได้ เพื่อสะดวกในการจดจำและบอกควบคุมไปกับคำศัพท์ที่ถูกต้องไปด้วย
  8. ในขณะที่แสดงท่ารำ ครูฝึกให้ร้องเพลงไปด้วยเพื่อเป็นการผ่อนคลาย เพราะ อธิบายขณะผู้เรียนร้องเพลงด้วย
  9. เปรียบเทียบท่ารำที่คล้ายคลึงกัน เพื่อไม่ให้เกิดการสับสน
  10. วิธีทำหน้าผู้เรียน คือ ทำหน้าท่าแรกเมื่อแรกต่อท่ารำและต่อหน้าหรือประจันหน้า ครูต้องมีความสามารถความชำนาญในการรำกลับข้าง จะได้ดูแลผู้เรียนและแก้ไขข้อบกพร่องไปด้วย
  11. เข้มงวดเรื่องแถวและระวางท่าของผู้เรียน
  12. สอนโดยแยกท่ารำทีละท่าแล้วค่อยทำพร้อมกัน
  13. การใช้เพลงจะกระทำได้เมื่อต่อท่ารำเป็นขั้น ๆ แล้วตามเสียงเพลง
  14. บอกท่าล่วงหน้าขณะรำบอกท่าที่จะถึง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทบทวน
  15. การให้สัญญาณเปลี่ยนท่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำเป็นหมู่ เพื่อความพร้อมเพรียง เช่น การจับมือ การกรีดนิ้ว การก้าวเท้า การตั้งวง การทรงตัว เป็นต้น
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า 45-46) ได้เสนอเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ สำหรับ ครูผู้สอนว่า ควรมีเทคนิคและหลักการสอน ดังนี้
1. สอนให้นักเรียนกล้าแสดงออกตามความเข้าใจ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา ฝึกให้ ผู้เรียนมี ความคิดสร้างสรรค์
  2. การสอนครูผู้สอนต้องมีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส หน้าตายิ้มแย้มและมีอารมณ์ร่วมกับเด็ก ไม่แสดงอารมณ์เบื่อหน่ายวิชานาฏศิลป์ จะทำให้ผู้เรียนไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ไปด้วย เพราะฉะนั้นครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของนาฏศิลป์
  3. การสอนนาฏศิลป์นั้นครูต้องคอยระมัดระวังอย่าให้มีช่องว่างระหว่างครูกับผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ควรมีรางวัลชมเชยสนับสนุนให้ทำบ่อย ๆ หลีกเลี่ยง ไม่ให้อาย

4. ครูต้องไม่มีรูปแบบการสอนแบบเก่าโดยครูเป็นผู้คิดฝ่ายเดียว แต่การสอนแบบใหม่ครู เป็นเพียงที่ปรึกษาและเสนอแนะบาง โอกาส เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้า แสดงความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5. บูรณาการวิชานาฏศิลป์กับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย สังคม รวมทั้งชีวิตประจำวัน คือ การนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้

6. ชี้นำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปะจากแหล่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การชมการแสดง โดยครูต้องมีประสบการณ์ด้าน นาฏศิลป์มาก่อน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนปรับปรุงการเรียนของตนเอง

7. ปลุกฝัง ชี้นำให้ผู้เรียนคำนึงถึง ความดี ความงาม ความไพเราะ ความมีคุณค่าจน ผู้เรียนค่อย ๆ ซึมซับและเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเองโดยไม่ต้องบังคับ

ถวัลย์ มาศจรัส และวรวรรณิ สมานสารกิจ (2547, หน้า 142) กล่าวว่าในการเรียนการสอน วิชานาฏศิลป์ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. ความสามารถของแต่ละบุคคล ในเรื่องของศิลปะนั้นเป็นที่ยอมรับอยู่โดยทั่วไปว่า แต่ละบุคคลมีความแตกต่างและไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อมิให้ผู้เรียนหมดกำลังใจ และรู้สึกท้อถอย

2. ฝึกปฏิบัติทำต่าง ๆ ควรอธิบายประกอบการสาธิต เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3. ในการสอนวิชานาฏศิลป์ การจัดทำท่าให้ถูกต้องเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนจะต้องไม่ละเลยในการดูแล จับท่า ให้อวัยวะทุกส่วนเคลื่อนไหวตามลีลาของท่าทำได้ถูกต้อง งดงาม และสอดคล้องสัมพันธ์กัน

4. ควรฝึกให้ร้องเพลงประกอบการรำ และเคาะจังหวะก่อนเริ่มการสอนท่ารำ เพื่อให้ นักเรียนสามารถฝึกซ้อมได้ด้วยตนเอง

5. ควรปลูกจิตสำนึกที่ดีในเรื่องความตั้งใจจริง ระเบียบวินัย ความมีมารยาท ความมีน้ำใจ การให้ความร่วมมือในกลุ่ม เป็นต้น

จากหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนนาฏศิลป์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักและปฏิบัติเกี่ยวกับนาฏศิลป์ตามลำดับ ซึ่งครูผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน และจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับตัว ผู้เรียน คอยแนะนำการปฏิบัติท่ารำ มีการสาธิตท่า และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามจากง่ายไปยาก และ คอยให้กำลังใจและคำชมเพื่อให้นักเรียนอยากปฏิบัติท่ารำได้ด้วยตนเอง การสอนนาฏศิลป์ที่เน้น ทักษะการปฏิบัติ เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทั้งศีรษะ ลำตัว มือและเท้า อย่างมีลีลา

ท่าทางที่อ่อนช้อยงดงาม ดังนั้นการสอนนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องมีหลักการสอนนาฏศิลป์โดยเฉพาะ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

1. การขับร้อง เป็นการเปล่งเสียงออกมาอย่างไพเราะ และเร้าใจควรแก่การฟัง
2. การพ้อนรำ เป็นการแต่งประดิษฐ์กิริยาอาการของมนุษย์ให้สวยงามกว่าปกติมี

ความน่าทัศนา

3. ระบำ เป็นการรำรำมีท่าทางและลีลาเป็นเครื่องประกอบจังหวะเมื่อรวม 3 ประการนี้เข้าด้วยกันก็ได้ชื่อว่าเป็นสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) คือ วิชาว่าด้วยทฤษฎีความงาม (สุเมตร เทพวงษ์, 2541, หน้า 1-5)

ลักษณะธรรมชาติของนาฏศิลป์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536, หน้า 10-11) ได้อธิบายถึงลักษณะธรรมชาติของดนตรี-นาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. ดนตรี-นาฏศิลป์เกิดจากการแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์ เช่น เมื่อเกิดความพอใจ สนุกสนานก็เปล่งเสียงหัวเราะ โห่ร้อง ประบมือ กระตืบเท้า ใช้ไม้เคาะสิ่งต่างๆ นาน ๆ เข้าก็หาวิธีทำให้เกิดเสียง และท่าทางแปลกๆ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เข้าช่วยจนกลายเป็นเสียงดนตรี และแสดงท่าทางประกอบ และพัฒนาปรุงแต่งการแสดงท่าต่าง ๆ จนกลายเป็นนาฏศิลป์ ทั้งดนตรี และนาฏศิลป์สามารถเล่นและแสดงเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ของผู้เล่น และผู้แสดงโดยไม่ต้องมีผู้เข้าชมก็ได้

2. ดนตรีนาฏศิลป์สามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากผู้เล่นหรือผู้แสดง ไปสู่ผู้ฟังหรือผู้ชมให้มีอารมณ์คล้อยตาม

3. ดนตรี นาฏศิลป์เป็นเรื่องของศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมนุษย์อาจจะลอกเลียนเสียง และท่าทางจากธรรมชาติ หรือใช้จินตนาการการสร้างสรรค์เพิ่มเติมขึ้นมา แล้วมาเรียบเรียงให้ไพเราะ สวยงาม ดนตรี นาฏศิลป์ สามารถคิดเห็นและพัฒนารูปได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด

ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน

การสอนดนตรี-นาฏศิลป์ในโรงเรียน เพื่อต้องการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีแก่เด็ก ดังจะกล่าวได้ว่า ดนตรี-นาฏศิลป์ช่วยในการพัฒนาในด้านต่างๆ

1. พัฒนาบุคลิกภาพ การได้มีการแสดงออกด้วยความสนุกสนานอย่างสม่ำเสมอและมีความเชื่อมั่นในการแสดงออกนั้น ย่อมนำมาซึ่งบุคลิกภาพของผู้นำ เป็นผู้ที่มีความร่าเริงแจ่มใส ดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกด้านการแสดง การทำจังหวะ การร้องเพลง

อย่างเสรี แม้ว่าบางครั้งจะมีแบบแผน แต่ถ้าได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องก็สามารถเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและแสดงออกมาต่อหน้าสาธารณชนได้อย่างไม่เคอะเขิน

2. พัฒนาอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมและทำโดยสม่ำเสมอ จะช่วยให้เด็กเป็นคนร่าเริงและเปิดเผย บางครั้งจะสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกได้เป็นอย่างดี ถ้าได้ฝึกดนตรี-นาฏศิลป์อย่างถูกต้องตามวิธีสอน ซึ่งจะสามารถควบคุมจังหวะและลีลาการเดิน การกระโดด การใช้เสียงในการร้องเพลง ตลอดจนสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ได้ในที่สุด

3. พัฒนาลังคม เมื่อได้มีโอกาสแสดงออกร่วมกันกับผู้อื่นในทางดนตรี นาฏศิลป์ย่อมจะฝึกให้เด็กรู้ว่าเมื่อไรตนจะเป็นผู้นำกลุ่ม และเมื่อไรตนจะเป็นผู้ตามและควรจะทำคนอย่างไร จึงจะสามารถเข้าร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี การเรียนดนตรี นาฏศิลป์ จะช่วยให้เด็กรู้จักการยอมรับความสามารถของผู้อื่นและพร้อมที่จะยอมรับผิดได้อย่างไม่กระดากอาย

4. พัฒนาเจตคติ ถ้าในการเรียนการสอน ดนตรี นาฏศิลป์ เป็นไปได้อย่างถูกต้อง จะพัฒนาเจตคติ ความคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของเด็กได้มาก ในสมัยก่อนเคยมีคำกล่าวที่กล่าวว่า การร้องเพลงเป็นเรื่องของการเดินรำกินเท่านั้น การเรียนรู้เรื่องนี้จึงจัดอยู่ในวงแคบ แต่ปัจจุบันดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยให้รู้จักศิลปวัฒนธรรมของชาติดีขึ้น และโอกาสรู้จักศิลปวัฒนธรรมของชาติอื่นได้อย่างกว้างขวางอีกด้วย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2522, หน้า 84-85)

ความสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาหรือปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เพื่อความเจริญงอกงามส่วนตนและความสงบสุขของสังคม โดยพัฒนาหรือปลูกฝังด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ สังคมและเจตคติ

รื้อวางมาตรฐาน

ประวัติรื้อวางมาตรฐาน

(อมรา กล้าเจริญ, 2542, หน้า 124) ศิลปะแห่งการรื้อวาง สืบเนื่องมาจากการรำโทน ซึ่งเป็นการเล่นพื้นเมืองของชาวไทยที่นิยมเล่นกันในฤดูเทศกาลเฉพาะท้องถิ่นในบางจังหวัด เครื่องดนตรีที่ใช้ก็มี ฉิ่ง กรับ และ โทนสำหรับตีเป็นจังหวะประกอบพ็อนรำ โดยเหตุที่การพ็อนรำใช้จังหวะโทนตีตามหน้าทับ ซึ่งประดิษฐ์ขึ้น โดยเฉพาะเป็นหลักสำคัญจึงเรียกการพ็อนรำแบบนี้ว่า "รำโทน" มาแต่เดิม ต่อมาเมื่อราว พ.ศ. 2483 มีผู้นำแบบอย่างรำโทนไปเล่นกันในท้องถิ่นอื่น ๆ และเล่นกันไม่เฉพาะแต่ในฤดูเทศกาล จึงเกิดมีผู้นิยมนำไปเล่นกันแพร่หลาย ทั้งมีผู้คิดแต่งบทร้องกับประดิษฐ์ทำนองเพลงให้เข้ากับจังหวะหน้าทับของโทนที่ใช้อยู่เดิมอีกด้วย บทขับร้องเหล่านี้โดยปกติเป็นบทเชยชวน บทสัพยอกหยอกเย้า บทชมโฉม บทรำพันรักระหว่างหนุ่มสาว ตลอดจนบทพรอดพัว

จากกัน เมื่อจะเลิกเล่น บทร้องเหล่านั้น ดูไม่สู้พิถีพิถันถ้อยคำและสัมผัสนัก ซึ่งในระบอบที่นิยมการรำ โทณแพร่หลายอยู่นั้น จะได้ยินเพลงบทใหม่ ๆ และทำนองแปลก ๆ เกิดเพิ่มพูนอยู่เสมอ ซึ่งเพลง เหล่านี้ขาดการบันทึกเป็นหลักฐาน จึงไม่ทราบว่า ผู้ใดแต่งบทและประดิษฐ์ทำนองขึ้น

ระหว่างสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2484-2488) ประชาชนในกรุงเทพมหานคร (พระนครและธนบุรี) พากันนิยมเล่นรำโทนอยู่ทั่วไปและเพื่อเชิดชูศิลปะการเล่นพื้นเมืองแบบนี้ ให้มีระเบียบเรียบร้อย เป็นแบบฉบับอันดีงามตามแบบนาฏศิลป์ของไทย รัฐบาลสมัย จอมพลป. พิบูลสงคราม ได้มอบให้กรมศิลปากรพิจารณาปรับปรุงการเล่นรำโทนใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2487 กรมศิลปากรจึงได้สร้างบทร้องขึ้นใหม่ 4 บท คือ งามแสงเดือน ชาวไทย ราชมาร่า และ คีนเดือนหงาย พร้อมทั้งจัดทำรำให้งดงาม ถูกต้องตามแบบฉบับของนาฏศิลป์ไทย ในการปรับปรุง ครั้งนั้น กรมศิลปากร ได้เปลี่ยนชื่อเสียใหม่ จากที่เรียกว่า "รำโทน" มาเป็น "รำวง" โดยที่เห็นว่า ผู้เล่นย่อมร่วมวงกันเล่น หรือเล่นเคลื่อนย้ายเวียน ไปเป็นวง ซึ่งในระยะต่อมาท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้แต่งบทขับร้องเพิ่มเติมใหม่อีก 6 เพลง คือเพลง ดอกไม้ของชาติ ดวงจันทร์วันเพ็ญ หญิงไทยใจงาม ยอดชายใจหาญ ดวงจันทร์ขวัญฟ้า และบุษานกรบ ประดิษฐ์ทำนองโดย กรมประชาสัมพันธ์และกรมศิลปากร กรมศิลปากรบรรจุกำทำรำ

แม้สุดสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว ศิลปะแห่งรำวง ยังได้รับความนิยมต่อมาจากบัดนี้ ทั้ง มีผู้นำเอาไปเล่นสลับเต้นรำในงานลีลาศ และชาวต่างประเทศก็นิยมเล่นกันแพร่หลาย เลยเป็นศิลปะ ที่นิยมกันไป จนในนานาประเทศมีนักประพันธ์ชาวอเมริกันชื่อ Foubion Bowers มาเห็นรำวงของ เรา แล้วนำไปเขียนกล่าวขวัญไว้ในหนังสือ Theatre in the East เรียกรำวง เขียนเป็น รำบอง (Rambong) ซึ่งสำเนียงสำเนียงผิดไปเล็กน้อย

นับตั้งแต่กรมศิลปากร ได้ปรับปรุงศิลปะแห่งการรำวงขึ้น 10 บทแล้ว ต่อมาก็มีผู้แต่งบท ร้อง และทำนองเพลงรำวงขึ้นใหม่อีกมากมาย ท่วงทำนองประดิษฐ์ขึ้นก็ยึดแนวลักษณะของจังหวะ และลีลารำโทนเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม บทเพลง 10 เพลง กรมศิลปากรได้ปรับปรุงขึ้นไว้จุดประสงค์ เพื่อเป็นแบบฉบับอันมีมาตรฐานและสะดวกในการเผยแพร่ศิลปะของไทยด้านนี้สืบไป (อมรา กล้าเจริญ, 2542, หน้า 124)

ผู้แสดงรำวงมาตรฐาน

นิยมใช้ผู้ชายและผู้หญิงแสดงจริงและจับคู่กัน จำนวนคู่เท่าไรไม่จำกัด

การแต่งกายรำวงมาตรฐาน

นิยมแต่งกาย 4 แบบ แต่ให้เป็นคู่เดียวกันทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ดังนี้

ผู้หญิง

1. นุ่งผ้าถุง หรือโจงกระเบน สวมเสื้อแขนกระบอก ห่มสไบ หรือไม่สวมเสื้อ
แขนกระบอก แต่ห่มเฉพาะสไบก็ได้
2. นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อคอตั้งสูง แขนยาวพู่พอง แบบสตรีในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่เลียนแบบสตรีชาวตะวันตก

3. แต่งชุดไทยเรือนต้น ไทยจักรี หรือไทยอื่นๆ ก็ได้

4. แต่งตามสมัยนิยม

ผู้ชาย

1. นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อคอกลม ผ้ายาคเอนทับเสื้อ

2. นุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อราชปะแตน

3. แต่งชุดสากล

4. แต่งชุดตามสมัยนิยม

การแสดงรำวงมาตรฐาน

รำวงมาตรฐานจะมีวิธีแสดง ดังนี้

1. แสดงเป็นแบบรำหมู่ ผู้ชาย ผู้หญิง หลายคู่แล้วแต่สถานที่
2. มีความพร้อมเพรียงกันในเวลาแสดง ระยะระหว่างคู่ไม่ให้ห่าง หรือชิดจนเกินไประวังอย่าให้วงเบียด หรือวงขาด
3. ก่อนเริ่มรำผู้หญิง ผู้ชายทำความเคารพกัน โดยการยกมือไหว้ แต่บางครั้งถ้ารำออกมาจากเวทีเป็นคู่ ๆ ก็ไม่ต้องแสดงความเคารพกัน ขึ้นอยู่กับโอกาสที่แสดง
4. การรำแต่ละเพลงจะรำไปตามท่าทางรูปแบบของนาฏศิลป์ไทย ที่ได้กำหนดท่ารำลงไป ในบทเพลงแต่ละเพลง

ดนตรีที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน

บรรเลงด้วยวงดนตรีไทยชนิดใดชนิดหนึ่งหรือบรรเลงด้วยวงดนตรีสากล

เพลงและท่ารำของรำวงมาตรฐาน

ทำรำนั้น มีคุณครูสุภลักษณ์ ภัทรนาวิก คุณครูมัลลิกา คงประภัสร์ และคุณครูลมุล ยมะคุปต์ ร่วมกันประดิษฐ์ทำรำขึ้น ทั้งหมด 14 แม่ท่า (ที่เรียกว่าแม่ท่า เพราะเป็นชื่อเรียกท่ารำที่อยู่ในรำแม่บท ซึ่งบรมครูได้บัญญัติไว้และมีทั้งหมด 10 เพลง เรียกว่า รำวงมาตรฐาน)

1. เพลงงามแสงเดือน	ท่าสอดสร้อยมาลา
2. เพลงชาวไทย	ท่าซักแป้งผัดหน้า
3. เพลงรำซิมารำ	ท่ารำสาย
4. เพลงคืนเดือนหงาย	ท่าสอดสร้อยมาลาแปลง (มิใช่แม่ท่า)

5. เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ	ทำแขกเต้าเข้ารัง และทำผาลาเพียงไหล่
6. เพลงดอกไม้ของชาติ	ทำรำยั่ว
7. เพลงหญิงไทยใจงาม	ทำพรหมสี่หน้า และทำยุงพ้อนหาง
8. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	หญิง ทำช้างประสานงา ชาย ทำจันทร์ทรงกลดแปลง (มิใช่แม่ทำ)
9. เพลงยอดชายใจหาญ	หญิง ทำชะนีร้ายไม้ ชาย ทำจ้อเพลิงกลบี่
10. เพลงบุษานักรบ	เกี่ยวกับ 1 หญิง ทำขัดจางนาง ชาย ทำจันทร์ทรงกลด เกี่ยวกับ 2 หญิง ทำล้อแก้ว ชาย ทำขอแก้ว (มิใช่แม่ทำ)

ผู้วิจัยได้เลือกเพลงร่ำวงมาตรฐานที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงงามแสงเดือน เพลงรำชิมารำ และเพลงหญิงไทยใจงาม โดยเพลงรำชิมารำจะมีการปฏิบัติทำรำที่ง่ายที่สุด เพลงงามแสงเดือนจะมีทำรำที่ต้องมีการเปลี่ยนข้างไปมาและมีการหมุน และ เพลงหญิงไทยใจงาม มีการปฏิบัติ 2 ท่า และมีการหมุนตัว เป็นการฝึกฝนการปฏิบัติทำรำจากเพลงที่ง่ายไปเพลงที่ยากขึ้น

อธิบายทำรำ

การจัดวงร่ำวงมาตรฐานนั้น ให้หญิงยืนอยู่หน้าชาย ทั้งสองหันหน้าไปตามทางที่ทวน เข็มนาฬิกา คู่ถัดไปก็ยืนต่อหลังไป จังหวะวงรำให้สวยงามกับจำนวนผู้รำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพลงรำชิมารำ

คำร้อง จมื่นมานิตย์นเรศ (นายเฉลิม เสวตนันท์) หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร (ประพันธ์ในนามกรมศิลปากร)

ทำนอง อาจารย์มนตรี ตราโมท

ความหมายเพลง ขอพวกเรามาเล่นร่ำวงกันให้สนุกสนานเถิดในยามว่างเช่นนี้จะได้ คลายทุกข์ ถึงเวลางานเราก็จะทำงานกันจริง ๆ เพื่อจะได้ไม่ลำบาก และการรำก็จะรำอย่างมีระเบียบ แบบแผน ตามวัฒนธรรมไทยของเราแล้วจะดูงดงามยิ่ง

เนื้อเพลง

รำมาชิมารำ	เริงระบำกันให้สนุก
ยามงานเราทำงานกันจริง ๆ	ไม่ละไม่ทิ้งจะเกิดเช็ญขลุ่ย
ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น	ตามเชิงเช่นเพื่อให้สร้างทุกข์
ตามเข็ญอย่างตามขลุ่ย	เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม

เล่นอะไรให้มีระเบียบ
มาซิมาเจ้าเอ๊ยมาเพื่อนรำ

ให้งามให้เรียบจึงจะคมจำ
มาเล่นระบำของไทยเราเออ

ตารางที่ 2 ทำรำเพลงรำชิมารำ

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
รำมาชิมารำ	*แขนทั้งสองข้าง	เท้าขวา	เอียงขวา หัน	มือซ้ายและขวา
เรียงระบำกันให้	ตั้ง”	ก้าวตรงคำว่า	หน้าออกนอกวง	จะสลับกันเป็น
สนุก	มือซ้าย	“รำ” แล้วก้าว	รำเดินเบี่ยงตัว	มือแบหงาย และ
	มือซ้ายแบหงาย	สลับเท้าซ้ายตาม		มือตั้งไปตาม
	ท้องแขนหงาย	จังหวะเพลง		จังหวะของเพลง
	ยกแขนขึ้นระดับ	เรื่อยไป สะดุ้ง		จนจบเพลง (ทำ
	ไหล่ตรงคำว่า	เข้าเล็กน้อย		รำสาย)
	“รำ” แรกแล้ว	เท้าซ้าย		*หญิง-ชาย
	พลิกข้อมือเป็น	ก้าวตรงคำว่า“ซึ”		ปฏิบัติเหมือนกัน
	ตั้งมือแขนตั้ง	สะดุ้งเข้า		จะเคลื่อนตัว
	ระดับไหล่ตรงคำ	เล็กน้อยแล้วก้าว		ต่างกันตรงคำ
	ว่า “ซึ”	สลับกับเท้าขวา		ร้อง “เล่นอะไร
	มือขวา	ตามจังหวะเพลง		...” ซึ่งจะได้
	มือขวาตั้งแขน	เรื่อยไป สะดุ้ง		อธิบายไว้ในช่อง
	ตั้งวาดแขนลงมา	เข้าเล็กน้อย		หมายเหตุต่อไป
	เล็กน้อยตรงคำ			
	ว่า “รำ” แล้ว			
	พลิกข้อมือเป็น			
	ตั้งมือ ท้องแขน			
	หงายมือแบหงาย			
	ปลายนิ้วตกตรง			
	คำว่า “ซึ”			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
ถึงยามว่างเราจึง รำเล่น ตามเชิง เช่นเพื่อให้สร้าง ทุกข์	มือและแขนซ้าย- ขวา รำสายสอง แขน สลับกันไป ตามจังหวะเพลง ต่อเนื่องจากคำ ร้องที่ผ่านมา	ก้าวเท้าซ้าย-ขวา สลับกันไปตาม จังหวะเพลง สะคุ้งเขา เล็กน้อย	เอียงขวา เดินเบี่ยงตัวออก นอกวงรำวงรำ	
ตามเข็มนาฬิกา ตามยุค เล่นสนุก อย่างวัฒนธรรม	มือและแขนซ้าย- ขวา รำสายสอง แขน สลับกันไป ตามจังหวะเพลง ต่อเนื่องจากคำ ร้องที่ผ่านมา	ก้าวเท้าซ้าย-ขวา สลับกันไปตาม จังหวะเพลง สะคุ้งเขา เล็กน้อย	เอียงซ้าย เดินเบี่ยงตัวเข้า มาในวงรำ หัน หน้าเข้าในวงรำ	
เล่นอะไรให้มัน ระเบียบ ให้งาม ให้เรียบจึงจะคม ขำ	มือและแขนซ้าย- ขวา รำสายสอง แขน สลับกันไป ตามจังหวะเพลง ต่อเนื่องจากคำ ร้องที่ผ่านมา	ก้าวเท้าซ้าย-ขวา สลับกันไปตาม จังหวะเพลง สะคุ้งเขา เล็กน้อย	เอียงซ้าย	คำว่า "เล่นอะไร" หญิงกลับหลัง หันด้านซ้ายมือ จะหันหน้าตรง ข้ามกับชาย เดิน ห่างชายออกไป ด้านนอกของวง รำ จนหมด คำว่า "คมขำ" ชายเดินห่างจาก หญิงเข้าในวงจน จบคำว่า"คมคำ" *เดินลักษณะ เดียวกับเพลง "งามแสงเดือน"

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
มาซิมาเจ้าเอ๋ยมา เพื่อนรำ มาเล่น ระบำของไทยเรา เอ๋ย	มือและแขนซ้าย- ขวา รำสายสอง แขน สลับกันไป ตามจังหวะเพลง ต่อเนื่องจากคำ ร้องที่ผ่านมา	ก้าวเท้าซ้าย-ขวา สลับกันไปตาม จังหวะเพลง สะอึกเบา เล็กน้อย	เอียงขวา	คำว่า "มาซิมารำ" ทั้งหญิง-ชายจะ กลับหลังหัน หน้าตรงข้ามกัน แล้วเคี้ยวกลับ ทางเดิมที่ตนเดิน มาเมื่อตอนร้อง คำว่า "เล่นอะไร ให้มีระเบียบ ให้ งามให้เรียบร้อยจะ คมขำ"แล้วชายก็ ซ่อนหลังหญิง เหมือนเมื่อ เริ่มต้นรำ เมื่อ เดินสิ้นสุดแล้ว จะได้รูปหญิงอยู่ หน้าชายเหมือน เมื่อตอนเริ่มต้น รำ คือ ญ ช *เดินลักษณะ เดียวกับเพลง “งามแสงเดือน”

เพลงงามแสงเดือน

คำร้อง จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เสวตนันท์) หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร
(ประพันธ์ในนามกรมศิลปากร) ทำนอง อาจารย์มนตรี ตราโมท

ความหมายเพลง ขามที่แสงจันทร์ส่องมายังโลกทำให้โลกนี้ คุ้มงาม ผู้คนที่มาเล่นรำวง
ขามที่แสงจันทร์ส่องก็มีความงดงามด้วย การรำวงนี้เพื่อให้ความสนุกสนาน มีความสามัคคีกัน
และละทิ้งความทุกข์ให้หมดสิ้นไป

เนื้อเพลง

งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า	งามไบบนหน้าเมื่ออยู่วงรำ (ซ้ำ)
เราเล่นกันเพื่อสนุก	เปลื้องทุกข์วายระกำ
ขอให้เล่นพอรำ	เพื่อสามัคคีเอย

ตารางที่ 3 ทำรำเพลงงามแสงเดือน

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
งามแสงเดือน	มือซ้าย จีบหางที่	เท้าซ้าย	เอียงซ้าย	หญิง – ชาย
มาเยือนส่อง	ชายพก(หัวเข็ม	ก้าวตรงคำว่า		ปฏิบัติเหมือนกัน
หล้า	ขัด) เลื่อนขึ้นสูง	“งาม” แล้วก้าว		จะเคลื่อนตัว
	เล็กน้อยออกไป	ขวาสลับตาม		ต่างกันตรงคำ
	ด้านข้างห่างลำตัว	จังหวะเพลง		ร้องว่า “เราเล่น
	เล็กน้อย ปล่อยจิบ	เรื่อยไป สะคุ้ง		...” ซึ่งจะได้
	เป็นมือแบหาง	เข้าเล็กน้อย		อธิบายไว้ในช่อง
	ปลายนิ้วตกดตรงคำ	เท้าขวา		หมายเหตุต่อไป
	ว่า “หล้า” มือขวา	ก้าวสลับกับเท้า		
	ตั้งวงบนค้อยค้อย	ซ้ายก้าวแรกของ		
	ลดวงลงมาอยู่	เท้าขวา ตรงคำว่า		
	ระดับปานกลาง	“เดือน” แล้ว		
	ลำตัวห่างไป	สลับกับเท้าซ้าย		
	ด้านข้างเล็กน้อย	ตามจังหวะเพลง		
	ตรงกับมือซ้ายตรง	เรื่อยไปสะคุ้งเขา		
	คำว่า “หล้า”	เล็กน้อย		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศิระ-ไพล์	หมายเหตุ
งามไบน้าเมื่อ อยู่วงรำ	มือขวา ที่ตั้งวง อยู่ระดับกลาง เปลี่ยนเป็นจับ คว่ำตรงคำว่า “งาม” แล้วสอด จับมาเป็นจับหาง ระดับชายพก มือซ้าย เคนมือ ขึ้นช้า ๆ แล้ว เปลี่ยนเป็นตั้งวง บน	ก้าวสลับซ้ายขวา ตามจังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป สะคั่งเข้า เล็กน้อย	เอียงขวา	*เพลงจะร้องซ้ำ “งามแสงเดือน มาเยือนสองหล้า งามไบน้าเมื่อ อยู่วงรำ” อีกครั้ง ให้ปฏิบัติเหมือน ร้องครั้งแรก แต่ เปลี่ยนจากมือที่ จับขวายู่สอด ออกไปตั้งวงบน มือซ้ายลดวงลง มาจับคว่ำแล้ว สอดจับหาง ระดับชายพก ศิระเอียง ด้านซ้าย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
เราเล่น	มือซ้ายสอดจีบ ออกไปข้างลำตัว แล้วแบ่มือหงาย ปลายนิ้วตกลง	ก้าวเท้าสลับ ซ้าย-ขวา ตาม จังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป	เอียงซ้าย	คำว่า “เราเล่น” ผู้หญิงหันหลัง ด้านซ้ายจะหัน
เพื่อสนุก	มือซ้าย เลื่อนขึ้นไปตั้งวง บนตรงคำว่า สนุก”	ก้าวเท้าสลับ ซ้าย-ขวา ตาม จังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป	เอียงขวา	หน้าตรงข้ามกับ ชาย เดินห่างชาย ออกไปด้านนอก ของวง (วงในที่นี้ หมายถึงวงรำ) จนหมดคำว่า “ระกำ” ส่วนชาย เดินห่างจากหญิง เข้าในวง (วงรำ)
เปลื้องทุกข์วาย ระกำ	มือทั้งสองอยู่ใน ท่าเดิม	ก้าวเท้าสลับ ซ้าย-ขวา ตาม จังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป สะดุ้งเข้า เล็กน้อย	เอียงขวา	จนจบคำว่า “ระกำ”

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
ขอให้เล่น	มือซ้าย อดวางลง มาอยู่ระดับวง กลางแล้วจับคว่ำ ตรงคำว่า “เล่น”	ก้าวเท้าสลับ ซ้าย-ขวา ตาม จังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป สะคุ้งเขา เล็กน้อย	เอียงขวา	คำว่า “ขอให้ เล่น” หญิงชาย จะกลับ หลังหัน ด้านขวา (ด้าน มือจับ) จะหัน หน้าตรงข้ามกัน
พ็อนรำ	มือซ้าย สอดจับมาเป็น จับงายระดับชาย พก มือขวา เลื่อนมือขึ้น ไป ตั้งวง	ก้าวเท้าสลับ ซ้าย-ขวา ตาม จังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป สะคุ้งเขา เล็กน้อย	เอียงซ้าย	แล้วเดิน ย้อนกลับทางเดิม ที่ตนเดินมา เมื่อ ตอนคำร้อง “ว่า เราเล่นเพื่อสนุก เปลื้องทุกขว้าย ระกำ” แล้วชายก็
เพื่อสามัคคีเอย	มือทั้งสองอยู่ใน ท่าเดิม	ก้าวเท้าสลับ ซ้าย-ขวา ตาม จังหวะเพลง ต่อเนื่องเรื่อยไป สะคุ้งเขา เล็กน้อย	เอียงซ้าย (เหมือนเดิม)	ไปยืนซ้อนหลัง หญิงเหมือนเมื่อ เริ่มต้นรำ เมื่อเดินสิ้นสุด แล้วจะได้รูป หญิงยืนอยู่หน้า ชายเหมือนตอน เริ่มต้นรำ

เพลงหญิงไทยใจงาม

คำร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง ครูเอื้อ สุนทรสนาน

ความหมายเพลง ดวงจันทร์ที่ส่องแสงอยู่บนท้องฟ้ามีความงดงามมาก และยังได้แสงอัน

ระยิบระยับของดวงดาวด้วยแล้ว ยิ่งทำให้ดวงจันทร์นั้นงามเด่นยิ่งขึ้น เปรียบเหมือนกับดวงหน้าของหญิงสาวที่มีความงดงามอยู่แล้ว ถ้ามีคุณความดีด้วย ก็จะทำให้หญิงนั้นงามเป็นเลิศ ผู้หญิงไทยนี้เป็นขวัญใจของชาติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของชาติ รูปร่างกึ่งดงาม จิตใจก็กล้าหาญ ดังที่มีชื่อเสียงปรากฏอยู่ทั่วไป

เนื้อเพลง

เดือนพราว	ดาวแวววาวระยิบ
แสงดาวประดับ	ส่งให้เดือนงามเด่น
ดวงหน้า	โสกาเพียงเดือนเพ็ญ
คุณความดีที่เห็น	เสริมให้เด่นเลิศงาม
ขวัญใจ	หญิงไทยส่งศรีชาติ
รูปร่างพิลาส	ใจกล้าหาญเรื่องนาม
เกียรติยศ	ก้องปรากฏทั่วคาม
หญิงไทยใจงาม	ยิ่งเดือนดาวพราวแพรว

ตารางที่ 4 ทำรำเพลงหญิงไทยใจงาม

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
เดือนพราว	มือทั้งสอง จีบคว่ำ ระดับวงกลางตรง คว่ำ "เดือน" แล้ว สอดจีบขึ้นไปตั้งวง บัวบาน (เรียกว่า ท่า "พรหมสี่หน้า" ตรงคว่ำ "พราว"	เท้าขวาก้าวหน้า ก่อนคว่ำ" เดือน"เท้าซ้าย ก้าวหน้าตรงคว่ำ ว่า "เดือน" เท้าขวาวางหลัง ตรงคว่ำ "พราว"	เอียงซ้าย	หญิง-ชาย ปฏิบัติ เหมือนกันตลอด เพลง *ลักษณะเท้า เหมือนเพลงคลื่น เดือนหงาย
ดาวแวววาว ระยิบ	มือทั้งสองค่อย ๆ ลดวงบัวบานลงมา ส่งมือทั้งสองไป ด้านหลังแขนตั้ง คว่ำมือให้	เท้าขวาหนักหลัง ก่อนคว่ำ "ดาว" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคว่ำ "ดาว" เท้าขวาก้าวหน้า	เอียงขวา	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
ดาวแวววาบ ระยับ	ปลายนิ้วพุ่งตรงไป หลัง เขัด ปลายนิ้ว ขึ้นตรงคำว่า "ระยับ" ("ทำยุ่ง พื้อนหาง")	ตรงคำว่า "วาว" เท้าซ้ายวางหลัง ตรงคำว่า "ระยับ" ขวา (หนักหลัง)- ซ้าย-ขวา-ซ้าย (วางหลัง)		
แสงดาว ประดับ	มือทั้งสอง จับคำว่าระดับวง กลางตรงคำว่า "ดาว" แล้วสอดจับ ขึ้นไปตั้งวงบัวบาน ตรงคำว่า "ประดับ"	เท้าซ้ายหนักหลัง ก่อนคำว่า "แสง" และต้องหนัก หลังก่อนที่เท้า ขวาจะก้าว เท้าขวาก้าวหน้า ก่อนคำว่า "แสง" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "ดาว" เท้าขวาวางหลัง ตรงคำว่า "ประดับ" ซ้าย (หนักหลัง)- ขวา-ซ้าย-ขวา (วางหลัง)	เอียงซ้าย	
ส่งให้เดือน งามเด่น	มือทั้งสอง ค่อย ๆ ลดวงบัว บานลงมา ส่งมือทั้ง สองไปด้านหลัง แขนดึงคำว่ามือ	เท้าขวาหนักหลัง ก่อนคำว่า "ส่อง" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "ให้" เท้าขวาก้าวหน้า	เอียงขวา	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
	ให้ปลายนิ้วพุ่ง ตรงไปหลัง	ตรงคำว่า "งาม" เท้าซ้ายวางหลัง	ซ้าย-ขวา-ซ้าย (วางหลัง)	
	เจ็ด ปลายนิ้วชี้ขึ้น ตรงคำ	ตรงคำว่า "เด่น" คำว่า "งามเด่น"		
ดวงหน้า	มือทั้งสอง จับคว่ำระดับ วงกลางตรงคำ ว่า "ดวง" แล้ว สอดจับขึ้นไป ตั้งวงบัวบาน ตรงคำว่า "หน้า"	เท้าซ้ายหนักหลัง ก่อนคำว่า "ดวง" และก่อนที่เท้าขวาจะ ก้าว เท้าขวาก้าวหน้า ก่อนคำว่า "ดวง" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "ดวง" เท้าขวาวางหลัง ตรงคำว่า "หน้า" ซ้าย (หนักหลัง)- ขวา-ซ้าย-ขวา (วางหลัง)	เอียงซ้าย	
โศกเพียง เดือนเพ็ญ	มือทั้งสอง ค่อย ๆ ลดวง บัวบานลงมา ส่งมือทั้งสอง ไปด้านหลัง แขนตั้ง กว่ามือให้ ปลายนิ้วพุ่ง ตรงไปหลัง	เท้าขวาหนักหลังก่อน คำว่า “โศ” เท้าซ้าย ก้าวหน้าตรงคำว่า “ภา” เท้าขวาก้าวหน้าตรงคำ ว่า “เพียง” เท้าซ้ายวาง หลังตรงคำว่า “เดือน เพ็ญ” ขวา(หนักหลัง) ซ้าย-ขวา-ซ้าย (วางหลัง)	เอียงขวา	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
	เช็ดปลายนิ้วขึ้น ตรงคำว่า "เดือน เพ็ญ"			
คุณความดีที่เห็น	มือทั้งสอง จับคว่ำระดับวง กลางตรงคำว่า "ดี" แล้วสอดจับ ขึ้นไปตั้งวงบัว บาน ตรงคำว่า "เห็น"	เท้าซ้ายหนักหลัง ก่อนคำว่า "คุณ" เท้าขวาก้าวหน้า ก่อนคำว่า "ดี" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "ที่" เท้าขวาวางหลัง ตรงคำว่า "เห็น" ซ้าย (หนักหลัง)- ขวา-ซ้าย-ขวา (วางหลัง)	เอียงซ้าย	
เสริมให้เด่นเลิศ งาม	มือทั้งสอง ค่อย ๆ ลดวงบัว บานลงมา ส่งมือ ทั้งสองไป ด้านหลัง แขนดึง คว่ำมือให้ปลาย นิ้วพุ่งตรงไป หลัง เช็ดปลาย นิ้วขึ้นตรงคำว่า "งาม"	เท้าขวาหนักหลัง ตรงคำว่า "เสริม" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "เด่น" เท้าขวาก้าวหน้า ตรงคำว่า "เลิศ" เท้าซ้ายวางหลัง ตรงคำว่า "งาม" ขวา (หนักหลัง)- ซ้าย-ขวา-ซ้าย (วางหลัง)	เอียงขวา	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
ขวัญใจ	มือทั้งสอง	เท้าซ้ายหนักหลัง	เอียงซ้าย	
	จับคว่ำระดับวง	ก่อนคำว่า		
	กลางตรงคำว่า	"ขวัญ"		
	"ขวัญ" แล้วสอด	และก่อนเท้าขวา		
	จับขึ้นไปตั้งวง	จะก้าวเท้าขวา		
	บัวบาน ตรงคำ	ก้าวหน้า		
	ว่า "ใจ"	ก่อนคำว่า		
		"ขวัญ"		
		เท้าซ้ายก้าวหน้า		
		ตรงคำว่า "ขวัญ"		
	เท้าขวาวางหลัง			
	ตรงคำว่า "ใจ"			
	ซ้าย (หนักหลัง)-			
	ขวา-ซ้าย-ขวา			
	(วางหลัง)			
หญิงไทยสองศรี ชาติ	มือทั้งสอง	เท้าขวาหนักหลัง	เอียงขวา	
	ค่อย ๆ ลดวงบัว	ก่อนคำว่า		
	บานลงมา ส่งมือ	"หญิง"		
	ทั้งสองไป	เท้าซ้ายก้าวหน้า		
	ด้านหลัง แขนดึง	ตรงคำว่า "ไทย"		
	คว่ำมือให้ปลาย	เท้าขวาก้าวหน้า		
	นิ้วพุ่งตรงไป	ตรงคำว่า "ศรี"		
	หลัง เชีดปลาย	เท้าซ้ายวางหลัง		
	นิ้วขึ้นตรงคำว่า	ตรงคำว่า "ชาติ"		
	"ชาติ"	ขวา (หนักหลัง)-		
	ซ้าย-ขวา-ซ้าย			
	(วางหลัง)			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
รูปงามพิลาส	มือทั้งสอง	เท้าซ้ายหนักหลัง	เอียงซ้าย	
	จิบคว่ำระดับวง	ตรงคำว่า "รูป"		
	กลางตรงคำว่า	เท้าขวาก้าวหน้า		
	"งาม" แล้วสอด	ตรงคำว่า "งาม"		
	จิบขึ้นไปตั้งวง	เท้าซ้ายก้าวหน้า		
	บัวบาน ตรงคำ	ตรงคำว่า "พิ"		
	ว่า "พิลาส"	เท้าขวาวางหลัง ตรงคำว่า "ลาส" ซ้าย (หนักหลัง)- ขวา-ซ้าย-ขวา (วางหลัง)		
ใจกล้ากาจเรื่อง นาม	มือทั้งสอง	เท้าขวาหนักหลัง	เอียงขวา	
	ค่อย ๆ ลดวงบัว	ตรงคำว่า "ใจ"		
	บานลงมา ส่งมือ	เท้าซ้ายก้าวหน้า		
	ทั้งสองไป	ตรงคำว่า "กาจ"		
	ด้านหลัง แขนตั้ง	เท้าขวาก้าวหน้า		
	คว่ำมือให้ปลาย	ตรงคำว่า "เรื่อง"		
	นิ้วพุ่งตรงไป	เท้าซ้ายวางหลัง		
	หลัง เชิดปลาย	ตรงคำว่า "นาม"		
	นิ้วขึ้นตรงคำว่า	ขวา (หนักหลัง)- ซ้าย-ขวา-ซ้าย (วางหลัง)		
"เรื่องนาม"				
เกียรติยศ	มือทั้งสอง	เท้าซ้ายหนักหลัง	เอียงซ้าย	
	จิบคว่ำระดับวง	ก่อนคำว่า		
	กลางตรงคำว่า	"เกียรติ" และ		
	"เกียรติ" แล้ว	ก่อนที่เท้าขวาจะ		
	สอดจิบขึ้นไปตั้ง	ก้าวเท้าขวา		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ – แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
	วงบัวบาน ตรง คำว่า "ยศ"	ก้าวหน้าก่อนคำ ว่า"เกียรติ" เท้า ซ้ายก้าวหน้าตรง คำว่า "เกียรติ" เท้าขวาวางหลัง ตรงคำว่า "ยศ" ซ้าย (หนักหลัง)- ขวา-ซ้าย-ขวา (วางหลัง)		
ก้องปรากฏทั่ว คาม	มือทั้งสอง ค่อย ๆ ลดวงบัว บานลงมา ส่งมือ ทั้งสองไป ด้านหลัง แขนตั้ง คว่ำมือให้ปลาย นิ้วพุ่งตรงไป หลัง เชิดปลาย นิ้วขึ้นตรงคำว่า "คาม"	เท้าขวานหนักหลัง ก่อนคำว่า "ก้อง" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "ก้อง" เท้าขวาก้าวหน้า ตรงคำว่า "กฏ" เท้าซ้ายวางหลัง ตรงคำว่า "ทั่ว คาม"ขวา (หนัก หลัง)-ซ้าย-ขวา- ซ้าย(วางหลัง)	เอียงขวา	
หญิงไทยใจงาม	มือทั้งสอง จับคว่ำระดับวง กลางตรงคำว่า "ไทย" แล้วสอด จับขึ้นไปตั้งวง บัวบานตรงคำว่า "งาม"	เท้าซ้ายหนักหลัง ตรงคำว่า "หญิง" เท้าขวาก้าวหน้า ก่อนคำว่า "ไทย" เท้าซ้ายก้าวหน้า ตรงคำว่า "ใจ" เท้าขวาวางหลัง	เอียงซ้าย	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ-ไหล่	หมายเหตุ
		ตรงคำว่า "งาม"		
		ซ้าย (หนักหลัง)-		
		ซ้าย-ขวา-ซ้าย		
		(วางหลัง)		
ยี่งเดือนดาว	มือทั้งสอง	เท้าขวาหนักหลัง	เอียงขวา	
พราวแพรว	ค่อย ๆ ลดวงบัว	ตรงคำว่า "เดือน"		
	บานลงมา ส่งมือ	เท้าซ้ายก้าวหน้า		
	ทั้งสองไป	ตรงคำว่า "ดาว"		
	ด้านหลัง แขนดึง	เท้าขวาก้าวหน้า		
	คว่ำมือให้ปลาย	ตรงคำว่า		
	นิ้วพุ่งตรงไป	"พราว"		
	หลัง เขียดปลาย	เท้าซ้ายวางหลัง		
	นิ้วขึ้นตรงคำว่า	ตรงคำว่า		
	"แพรว"	"แพรว"		
		ขวา (หนักหลัง)-		
		ซ้าย-ขวา-ซ้าย		
		(วางหลัง)		

จากที่ได้กล่าวมานั้น รำวงมาตรฐาน คือ การแสดงที่กรมศิลปากรได้ปรับปรุงมาจาก รำโทน เป็นจำนวน 10 เพลง ได้แต่งบทร้อง และทำนองเพลงรำวงขึ้นใหม่ กรมศิลปากรได้ปรับปรุง ขึ้นไว้จุดประสงค์เพื่อเป็นแบบฉบับที่มีทำรำเป็นมาตรฐานและสะดวกในการเผยแพร่ศิลปะทางด้าน นาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเพลงรำวงมาตรฐาน 3 เพลง คือ เพลงรำชิมารำ เพลงงามแสงเดือน และ เพลงหญิงไทยใจงาม เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

รูปแบบการเรียนรู้การสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์

ความเป็นมาของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเดวีส์รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเดวีส์ (Dave's instruction model) เป็นรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ (Psychomotor domain) ซึ่งทักษะพิสัยเป็นส่วนหนึ่ง ในการจัดกลุ่มวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Taxonomy of educational objective) ของศาสตราจารย์บลูม (Bloom) แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโกและผู้ร่วมงานบลูม ได้จัดกลุ่มของวัตถุประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 3 พิสัย (Domain) ดังนี้ (สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2550)

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้ ความคิดและการนำความรู้ไปประยุกต์ ซึ่งสามารถจำแนกและจัดลำดับจากระดับพื้นฐานถึงระดับสูงได้ 6 ระดับ คือ
  - 1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับความจริงต่างๆ และ สิ่งเฉพาะตัว
  - 1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการใช้ความคิด เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่เคยเรียน
  - 1.3 การนำความรู้มาใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำสิ่งที่ เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันหรือนำความรู้ไปใช้
  - 1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการใช้สมองแยกแยะ สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ออกเป็นส่วนย่อย และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยต่างๆ ได้
  - 1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการนำข้อมูลจากองค์ประกอบย่อย ๆ มาผสมผสานเพื่อให้เป็นสิ่งใหม่ ๆ เรื่องใหม่ ๆ
  - 1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถที่ใช้ความรู้ที่เรียนมาในการตัดสิน วิจารณ์คุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้
2. ด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้ สึกรอารมณ์และทัศนคติซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้เรียน โดย Bloom, Krathwohl และ Masai ได้จัดแบ่งด้านความรู้สึกลงได้ 5 ระดับ ดังนี้
  - 2.1 การรับรู้ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่นักเรียนเริ่มที่จะเตรียมรับตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัวรับรู้หรือรับฟัง
  - 2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็น ขั้นที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้วยความเต็มใจหรือแสดงความพอใจ

2.3 การเห็นคุณค่า (Valuing) เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีพฤติกรรมตอบสนอง เพราะเห็นคุณค่าของสิ่ง ที่เรียนด้วยตนเอง

2.4 การรวบรวมค่านิยม (Organization) เป็นขั้นการรับค่านิยมหลายอย่างที่กระจัดกระจายเข้าเป็นหมวดหมู่และส่วนหนึ่ง ของความคิด

2.5 การยอมรับค่า นิยมเป็นส่วนหนึ่ง ของปรัชญาชีวิต (Characterization) ที่มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมเป็นขั้นที่ค่านิยมจะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพผู้เรียน

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) เป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่เป็นเรื่องทักษะทางร่างกายเช่น ทักษะการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ รวมทั้งการประสานกันของสมอง และกล้ามเนื้อวัตถุประสงค์ ของทักษะพิสัยมักจะมุ่งเน้น ไปที่การปรับเปลี่ยนหรือการพัฒนาในพฤติกรรมหรือทักษะบลุ่ม และเพื่อนร่วมงานของเขาไม่ได้สร้างหมวดหมู่ย่อยสำหรับทักษะพิสัยตั้งแต่ต้น จึงมีนักการศึกษาอื่นๆ ได้สร้างกลุ่ม วัตถุประสงค์ของการศึกษาทักษะพิสัย (Taxonomies of psychomotor domain ของตนเองที่สำคัญ คือ เดวิสอาร์เฮซ (Dave) ซิมป์สัน (Simpson) และแฮโรว์ (Harrow)

Davies (1971, p.183) เสนอวัตถุประสงค์ของการศึกษาด้านทักษะพิสัย (Dave's psychomotor domain taxonomy) ของการศึกษาและการอบรมด้านทักษะปฏิบัติออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การคัดลอกเลียนแบบการกระทำ (Imitation copy action) สังเกตและเลียนแบบครูผู้สอนหรือครูฝึกดู และการกระทำซ้ำกระบวนการหรือคัดลอกกิจกรรมให้ทำตามเลียนแบบทำซ้ำหรือปฏิบัติตาม

2. การฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง (Manipulation) ตามกิจกรรมหรือจำลองกิจกรรมการเรียนการสอน หรือความจำจากงานจากการเรียนการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา

3. การปฏิบัติให้ถูกต้องหรืออิสระ (Precision) ให้ปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมจนเกิดความชำนาญและมีคุณภาพสูงโดยไม่ต้องให้ความช่วยเหลือหรือการเรียนการสอน

4. การฝึกปฏิบัติด้วยความมั่นใจ (Articulation) ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะอย่างต่อเนื่องในแต่ละส่วนย่อยเหล่านี้จนกว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะย่อยได้ดี และผู้สอนจะให้เทคนิคการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเร็วมีความประณีตมากขึ้น

5. ปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยอัตโนมัติ (Naturalization) ครูให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

การนำรูปแบบการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิสมีความเหมาะสมและเพียงพอในการฝึกอบรมในที่ทำงานสำหรับเด็กเล็ก หรือสำหรับผู้ใหญ่การเรียนรู้ทักษะทางกายภาพเป็น เรื่องใหม่ และท้าทายซึ่งอาจต้องมีความสนใจเพิ่มเติมในการรับรู้และการเตรียมปฏิบัติหรือสำหรับทุกคน ต่อมา (Davies, 1971) ได้ขยายความรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส อาร์เฮช ไว้ว่า บางครั้งการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor objectives) ที่ปฏิบัติได้จริงเช่นเดียวกับ การเรียนรู้ การปฏิบัติงานกลิ้งหรือการเล่น เปียโนนั้นเป็นเรื่องที่ยาก กว่าที่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นจริง (Cognitive objectives) ครูและผู้สอนบางคนมีความเชื่อว่าเทคนิค การสอนและกลยุทธ์ที่ยุงยากในการสอนทักษะปฏิบัติและการสอนด้าน ความรู้มีความแตกต่างกันอย่างไรก็ตามการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งสองด้านมีขั้นตอนการ เรียน การสอนที่ต่างกันรายละเอียดการเรียนการสอนการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการแบ่งชั้นของงาน (Classes of industrial tasks) เดวิสเสนอว่าการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานที่ต้องใช้ ทักษะที่ เกี่ยวข้องกับ ได้รับทั้งความรู้และองค์ประกอบของทักษะปฏิบัติ ดังที่ ซีมัวร์ (Seymour) (Davies 1971, p.196) ได้กำหนดกรอบของงานทุกงานมีทั้งความรู้และด้านการปฏิบัติ ในขณะที่ สัดส่วน ความสัมพันธ์กันของทั้งสองส่วนจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานไปแต่ละงาน การ วิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติงานมีส่วนช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จ แสดงให้เห็นว่า ทักษะ ปฏิบัติกับงานมีลักษณะ โครงสร้างหรือคุณสมบัติ ที่คล้ายกัน ซีมัวร์ (Seymour) ได้เสนอพื้นฐานของ งานเหล่านี้ ออกเป็น 6 ชั้น งาน ดังนี้

1. งานฝีมือที่ต้องทำด้วยมือของตัวเองหรือของผู้ประกอบการ เช่น การเย็บ ด้วยมือการ ปัก การตกแต่ง
2. งานฝีมือที่ต้องมีเครื่องมือช่วยเกี่ยวข้องกับการใช้งาน โดยมีเครื่องมือช่วยในการทำงาน เช่น งานประกอบเกือบทุกประเภท
3. การทำงานด้วยเครื่องจักรที่มีจุดประสงค์เดียวเกี่ยวข้องกับการใช้งานของเครื่องจักรกล หรือการขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าสำหรับจุดประสงค์เดียวที่เฉพาะเจาะจง เช่นคอยละกดลวดพาย บรรจุ การพิมพ์
4. การทำงานของเครื่องจักรเนกประสงค์เกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าขับเคลื่อน สามารถปรับได้อย่างง่ายดายและมีวัตถุประสงค์การใช้งานที่หลากหลายต่างกันเช่น จักรเย็บผ้า อุตสาหกรรมเครื่องกว้านในงานกลิ้ง
5. การทำงานของเครื่องจักรมีผู้รับผิดชอบคอยควบคุม การทำงานให้มีผลผลิตออกมา ตามจำนวนของเครื่องจักรกึ่ง อัตโนมัติหรือเครื่องจักรอัตโนมัติ เช่น การทำงาน โดยอัตโนมัติและ การเป็นการทอผ้าเครื่องกว้าน กลิ้งอัตโนมัติ

6. การทำงานที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวข้องกับการทำงานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและที่ไม่ซ้ำซากกับงานอื่นมีลักษณะที่มีความรับผิดชอบสูงในการทำงานดังกล่าวเช่น การตั้งค่าเครื่อง และการบำรุงรักษาและการค้นพบความผิดปกติ การซ่อมแซมแซมเครื่องจักรสัดส่วนของความรู้และทักษะที่มีความแตกต่างกันทั้ง 6 ชั้นของการทำงานในงานฝีมือและการทำงานที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ ตัวอย่างเช่น งานขนาดใหญ่ต้องใช้ทักษะองค์ประกอบ ชิ้นงานภาระงาน และความรู้ที่แตกต่างกัน จากงานที่มีขนาดเล็กแต่อาจมีรูปแบบการปฏิบัติงานที่คล้ายกันอยู่ในชั้นเรียนอื่นๆ การทำงานเหล่านี้จะมีการระบุความเป็นไปได้สำหรับครูและนักเรียน เพื่อประเมินความสำคัญ ของความรู้ ทักษะและการวางแผนการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน การฝึกวิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติงาน (Skills analysis training)

Seymour (1971, pp.111-112) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญคือต้องแยกความแตกต่างระหว่างวิธีการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติที่ดีและ วิธีการที่ประสบความสำเร็จที่เสนอโดยซีมัวร์ บนพื้นฐานของสิ่งสำคัญ คือ ต้องแยกความแตกต่างระหว่างวิธีการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติที่ดีและ วิธีการระบบที่ประสบความสำเร็จที่เสนอโดยซีมัวร์ (Seymour) บนพื้นฐานของงานวิจัยของอายุการใช้งาน และการตรวจสอบฐาน กลยุทธ์การฝึกอบรมงานของเขาใน รายละเอียดและทักษะการวิเคราะห์ ด้วยเหตุผลนี้วิธีการของเขามักจะเรียกว่าการฝึกอบรมทักษะ การวิเคราะห์ วิธีการนี้มีจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 4 ประการ ซึ่ง แสดงลักษณะกระบวนการทั้งหมด

1. ต้องให้ผู้รับการฝึกอบรมเป็นคนงานที่มีความรู้ความสามารถและมีความมั่นใจ
2. เป้าหมายที่ ประสบความสำเร็จต้องว่า ด้วยการจัดการใช้เวลา และการใช้ทรัพยากร
3. อำนาจความสะดวกของผู้รับการฝึกอบรมควรบูรณาการระบบข้อมูลทางสังคมและทางด้านเทคนิคของโรงงานและสถานที่ทำงาน
4. ช่วยเหลือผู้รับการฝึกอบรมที่มีการเปลี่ยนแปลงงานของพวกเขาและมีการฝึกอบรมอีกครั้ง เพื่อทบทวน โดยไม่ให้เกิดความล่าช้าการฝึกอบรมทั่วไปปฏิสัมพันธ์ ที่สำคัญระหว่างคนงานและเครื่องจักรงานและองค์กรไม่ควรมองข้ามหรือละเลยการฝึกอบรมการวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการมุ่งที่จะแก้ไขความสมดุล นี้ โดยมีระบบการวิเคราะห์ความต้องการของงานสังคม และการวางแผนทางด้านเทคนิคเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับงานในการสอนหรือการเรียนรู้ทักษะทางกายภาพใดๆ ก็จำเป็นที่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบข้อมูลหรือความรู้ของงาน เนื้อหาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างกันของข้อมูล 3 ชนิดจะต้องเรียนรู้ถ้าผู้รับการฝึกได้ฝึกให้เข้าถึงระดับของคนงานที่มีความสามารถและประสบการณ์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับ โรงงานที่เกิดขึ้นจริง และสถานที่ทำงานซึ่งงานจะดำเนินการนี้

จะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้การส่ง ออกของเขาเหมาะกับข้อมูลและมีส่วนช่วยในระบบการผลิต โดยรวม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่เกิดขึ้นจริงจะทำอะไรทำไมไม่ต้องทำและวิธีการที่จะทำ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของงานที่คาดหวังจะเกี่ยวข้องกับการทราบลักษณะก่อให้เกิด

ความผิดพลาดของพวกเขาและผลกระทบที่ มีความรับผิดชอบต่อพวกเขาสิ่งที่สามารถแก้ไข พวกเขาและวิธีที่พวกเขาสามารถป้องกันได้

ข้อมูลทั้งหมดนี้ การทำงานและการวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติที่แน่นอนและเอกสารเหล่านี้ จะต้องเป็น พื้นฐานสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนในขณะที่โปรแกรมการฝึกอบรม ส่วนใหญ่ได้จัดทำขึ้นเพื่อสอนตามแผนการสอนของแต่ละคนในงานของพวกเขาไปสู่จุดเน้นข้อมูล เกี่ยวกับคุณภาพการฝึกอบรมการวิเคราะห์ ทักษะปฏิบัติอย่างไรก็ตามการกำหนดเพื่อแลก ความ สมดุล โดยปราศจากการเรียนการสอนที่เป็นระบบ ในการหลีกเลี่ยงความผิด และ ทักษะการ วิเคราะห์ ความผิดพลาดที่ไม่สามารถดำเนินการสอนไม่ถึงระดับการเรียนรู้

Davies (1971, pp.50-56) ได้นำเสนอรายละเอียดการสอนเนื้อหาของทักษะการปฏิบัติว่า โครงสร้างที่ยู่ยากในการสอนเนื้อหาทักษะปฏิบัติงานของงานส่วนใหญ่ประกอบด้วยสัญญา ความเชื่อมโยงและการเลือกปฏิบัติที่ที่หลากหลายและกลยุทธ์การอภิปรายแสดง ความคิดเห็นใน ส่วนสุดท้ายเป็นความเกี่ยวข้องและมีความหมายน่าจะเป็นความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดระหว่างการ เรียนการสอนความรู้และการสอนทักษะปฏิบัติเป็นส่วนที่สร้างความห่างจากความต้องการของครู แท้จริงแล้วนี้เป็นส่วนหนึ่งในเหตุผลสำหรับการใช้งานที่เพิ่มขึ้นของอุปกรณ์การฝึกอบรมและการ จำลองในพื้นที่ของทักษะทางร่างกายมีส่วนช่วยจะทำให้ครูและนักเรียนที่จะใช้เวลาการเรียน การสอนได้เกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การสอนเนื้อหาทักษะปฏิบัติของงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับการให้ผู้เรียนจะทำสิ่งใดได้และความหมายว่าครูจะต้องรับผิดชอบทำตามตัวอย่างการ สอน 5 ขั้นตอน

1. ครูผู้สอนสาธิตการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนเห็น การปฏิบัติงานโดยภาพรวมตั้งแต่ต้น จนจบ โดยการสาธิตการปฏิบัติงานครูควรสาธิตอย่างช้าๆ ตามลำดับ
2. ครูหรือผู้สอนแบ่งทักษะการปฏิบัติงานทั้งหมดออกเป็นทักษะย่อยหรือแบ่งสิ่งที่ กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตการปฏิบัติงานแต่ละส่วนย่อย ๆ ให้ผู้เรียนสังเกตและปฏิบัติ ตามไปที่ละส่วนย่อยอย่างช้า ๆ
3. ครูหรือผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยแต่ละส่วน โดยไม่มีการสาธิตให้ดูเมื่อ ผู้เรียนติดขัด ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อ ได้แล้วครูผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะ ย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบทุกส่วน

4. ครูหรือผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยอย่างต่อเนื่องในแต่ละส่วนย่อย เหล่านี้จนกว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะย่อยได้ดีและครูผู้สอนจะให้เทคนิคการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น รวดเร็ว มีความประณีตมากขึ้น

5. ครูหรือผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติ หลายๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

เพื่อให้เข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (ทิสนา แจมมณี, 2564, หน้า 243) ซึ่งได้อธิบาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวิส มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

เดวิส (Davies, 1971, pp.96-99) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ให้ได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแยกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากคิดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำแนะนำ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียน

ทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ (ทศนา แจมมณี, 2564, หน้า 246-247)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะพิสัย

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

(Instructional model based on Simpson's processes for motor skill development)

1. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

ซิมป์สัน (Simpson, 1972) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียนเป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทนผลของพฤติกรรมหรือการกระทำ สามารถสังเกตได้จากความเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้อง และมีความชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Set) เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงาน หรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับพร้อมที่จะทำการ เคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะ นั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided response) เป็นขั้นที่ให้โอกาส แก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการ แสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก (Trial and error) จนกระทั่งสามารถ ตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง (Mechanism) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำ สิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างสมบูรณ์แบบ (Complex overt response) เป็นขั้นที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถกระทำทุกขั้นตอนของทักษะนั้นอย่างถูกต้อง สมบูรณ์แบบ และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง/ประยุกต์ (Adaptation) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุง ทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Origination) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งอย่างชำนาญและสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายจนเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำหรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นที่ตนต้องการ

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ด้วย (ทิตินา แคมมณี, 2564, หน้า 244-245)

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดฟ (Dave's instructional model for psychomotor domain)

1. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

เดฟ (Dave, 1967) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องแม่นยำ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องแม่นยำ และชำนาญในการทำสิ่งนั้น ๆ

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ (Imitation) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบ แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่าขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง (Manipulation) เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องแม่นยำ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนฝึกฝนการปรับ/ประยุกต์ทักษะที่ได้เรียนรู้มาในสถานการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งผู้เรียนอาจต้องผสมผสานทักษะหลาย ๆ ทักษะในการกระทำ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ (ทศนา เขมมณี, 2564, หน้า 245-246)

จากรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย หรือทักษะปฏิบัติที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย หรือทักษะปฏิบัติ หมายถึง การสอนทักษะที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และลงมือปฏิบัติเอง โดยผ่านการฝึกฝนของผู้เรียนเองในหลาย ๆ ขั้นตอน และมีครูผู้สอนเป็นผู้ฝึกปฏิบัติ สาธิต อธิบายการปฏิบัติบทเรียน

ต่าง ๆ ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจจากการสาธิต และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและชำนาญ สามารถแสดงออกและถ่ายทอดการปฏิบัติ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติ และผู้วิจัยเลือกใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิสในการทำวิจัยครั้งนี้ เพราะสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในวิชานาฏศิลป์ที่ประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ หลายอย่าง อันได้แก่ การขับร้อง การจับจังหวะ การเคลื่อนไหวศีรษะมือ และเท้า ซึ่งการเรียนรู้โดยพัฒนาทักษะย่อย ๆ แล้วเชื่อมโยงไปสู่ทักษะที่สมบูรณ์ตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิสนั้นตอบ โจทย์ได้อย่างชัดเจน

ทักษะปฏิบัติ

ความหมายของทักษะปฏิบัติ

ทักษะปฏิบัติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้เรียนด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องรู้จักความหมาย หลักการและวิธีการที่สำคัญๆ ดังนี้ พิชิต ฤทธิจรูญ (2545, หน้า 40) พฤติกรรมทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถเชิงปฏิบัติการซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการใช้งานของอวัยวะต่าง ๆ ภายในร่างกายที่ต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อของการทำงานของระบบประสาทต่างๆ ซึ่งเป็นหน่วยสั่งการ เช่นการเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ ในการทำกิจวัตรประจำวัน เล่นกีฬาเล่นดนตรี หรือกิจกรรมอื่น ๆ หากนักเรียนได้ฝึกฝนการทำงานของกล้ามเนื้อและระบบประสาทให้มีการประสานสัมพันธ์กัน ย่อมก่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะในการปฏิบัติงาน การจำแนกพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนี้มีหลายกลุ่มความคิด

1. แบ่งลักษณะของพฤติกรรมตามพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัยออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้
  - 1.1 ขึ้นเลียนแบบ (Imitating)
  - 1.2 การทำโดยยึดแบบ (Patterning)
  - 1.3 การทำด้วยความชำนาญ (Mastering)
  - 1.4 การทำในสถานการณ์ต่างๆ ได้ (Applying)
  - 1.5 การแก้ปัญหาได้โดยฉับพลัน (Improvising)
2. แบ่งลักษณะพฤติกรรมในเรื่องทักษะการเคลื่อนไหวแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ
  - 2.1 ทักษะการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย (Gross bodily movement) เป็นความสามารถที่จะใช้อวัยวะบางส่วนที่ไม่ซับซ้อนในการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว จำแนกเป็น
    - 2.1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบน
    - 2.1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนล่าง
    - 2.1.3 การเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งสองส่วน

2.2 ทักษะการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสานรวมๆ กัน เป็นความสามารถที่จะใช้การประสานสัมพันธ์กันของระบบประสาทต่าง ๆ จำแนกเป็น

2.2.1 การเคลื่อนไหวของมือและนิ้ว

2.2.2 การประสานระหว่างมือตา และเท้า

2.2.3 การประสานระหว่างมือตา และหู

2.2.4 ทักษะการเคลื่อนไหวอื่นๆ ของ มือ เท้า ตาและหู

3. ทักษะการสื่อสาร โดยไร้ท่าทาง (Non-verbal communication behaviors) เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อความหมายกับคนอื่นด้วยวิธีดังนี้

3.1 การแสดงสีหน้า

3.2 ท่าทาง

3.3 การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย

4. ทักษะพฤติกรรมทางด้านภาษา (Speech behaviors) เป็นความสามารถที่แสดงออกทางภาษาดังวิธีดังนี้

4.1 การออกเสียง

4.2 การสร้างเสียง และคำ

4.3 การเปล่งเสียง

4.4 การประสานระหว่างเสียงและท่าทาง

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544, หน้า 32) ให้ความหมายทักษะว่า คือความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้อย่าง คล่องแคล่วถูกต้อง และมีประสิทธิภาพเน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวร่างกาย การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วไปมักมองข้ามความสำคัญของทักษะไป การสอนทักษะก็คือการที่นักเรียนใช้ร่างกายทำสิ่งต่างๆ เช่น ทำงาน เล่น แต่งตัวและทำงานบ้าน ทักษะนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนเรามีงานอดิเรกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ธรรมชาติของงานทุกประเภทต้องอาศัยทักษะทั้งสิ้นมีผลการวิจัยยืนยันว่าเด็กที่มีทักษะในการใช้ร่างกายจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง ทั้งยังเป็นผู้ที่เรียนเนื้อหาวิชาได้ดีอีกด้วยขั้นต่าง ๆ ของการเรียนทักษะมี 3 ขั้น คือ

1. ขั้นความรู้ เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องพยายามศึกษาให้เข้าใจว่าขั้นต่างๆ ในการปฏิบัติทักษะนั้นกระทำอย่างไร

2. ขั้นลงมือปฏิบัติ จนกระทั่งไม่มีความผิดพลาด

3. ขั้นเพิ่มพูนความชำนาญจนถึงขั้นทำได้โดยอัตโนมัติ เป็นขั้นขั้นที่ทำให้รวดเร็วและ

ถูกต้อง

ศรีมงคล เทพเรณู (2548, หน้า 35) ให้ความหมายว่า ทักษะหมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ และความคล่องแคล่วว่องไวซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลได้เรียนรู้ที่จะทำด้วยความรวดเร็ว แม่นยำถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นทางร่างกาย หรือสมองในระยะที่รวดเร็วเช่น ความสามารถในการคิดเลข การวาดภาพเร็ว

Garison (1972, p.640, อ้างถึงใน อภรณ์ ใจเที่ยง, 2550, หน้า 66) ให้ความหมายว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบถูกต้องรวดเร็วและและแม่นยำ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของตน

จากทักษะปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน ปฏิบัติจนเกิดทักษะ โดยเริ่มจากการรับรู้รูปแบบที่เป็นพื้นฐานไปจนถึงการเลียนแบบให้เหมือน จนไปถึงการปรับประยุกต์ และการสร้างสรรค์ตามลำดับ ซึ่งวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนทักษะที่มีต้นแบบ มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ต้องใช้ส่วนของร่างกายในการปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

จากการศึกษาความหมายของทักษะปฏิบัติ หมายถึง ทักษะปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเกิดทักษะ โดยเริ่มจากการรับรู้รูปแบบที่เป็นพื้นฐานไปจนถึงการเลียนแบบให้เหมือน จนไปถึงการปรับประยุกต์ และการสร้างสรรค์ตามลำดับ ซึ่งวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนทักษะที่มีต้นแบบ มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ต้องใช้ส่วนของร่างกายในการปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ และความหมายของนาฏศิลป์ หมายถึง นาฏศิลป์ คือ ศิลปะการแสดงที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งการรำ การพ็อน ระบำ โขนละคร ที่ประกอบไปด้วยการร้องและการบรรเลงดนตรี

ดังนั้นผู้วิจัย สรุปความหมายของทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ หมายถึง ทักษะการปฏิบัติที่ใช้ส่วนของร่างกาย ได้แก่ การปฏิบัติส่วนมือ ขาและเท้า ศีรษะ ลีลาท่ารำ ในการปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

ความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2522, หน้า 129) ได้แยก ออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความสำคัญในแง่ของการศึกษา ในแง่ของการศึกษา การสอนทักษะปฏิบัติมี

ความสำคัญเพราะทำให้การศึกษาเป็นการศึกษาที่สมบูรณ์ เป็นการศึกษาที่ผสมผสานกัน ไประหว่าง ทฤษฎีและปฏิบัติ โดยปกติการสอนแบบ บรรยายจะเป็นแต่เพียงการบอกหรือการสอนด้วยคำพูดเท่านั้น ในการอภิปรายก็เป็นการซักถามด้วย คำพูดอีกเช่นกัน แต่การสอนทักษะปฏิบัติเป็นการสอน โดยให้ผู้เรียนเรียนจากของจริงและลงมือทำด้วยตนเอง ผู้เรียนจะรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งที่เรียนนั้นเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร และในบางกรณี ก็จะแก้ ปัญหาด้วยตนเองด้วยพร้อมกันไป แล้วแต่รูปแบบของการฝึกปฏิบัติ เป็นการให้ ประสบการณ์ตรง (Direct experiences) กับผู้เรียน

2. ความสำคัญในแง่ของผู้เรียนผู้สอน ในแง่ของผู้สอน การสอนทักษะปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ในแง่ของการนำไปใช้ในขณะที่ยังสอนได้มีโอกาสเห็นผลการสอนของตนในทันทีว่าสอนแล้วนิสิตนักศึกษาสามารถทำได้จริงหรือเปล่า ได้เรียนรู้จริงหรือไม่นอกจากนั้นผู้เรียน และผู้สอนยังมีโอกาสได้ให้ข้อคิดชม (Feedback) ทันทีทันใดซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้ดีขึ้น

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2525, หน้า 56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติว่า

1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นเพราะการฝึกทักษะปฏิบัติจะเป็นเครื่องมือ ทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนและทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่วในเนื้อหาวิชาเหล่านั้นยิ่งขึ้น

2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเนื้อหา วิธีสอนและกิจกรรมในแต่ละบทเรียน ตลอดจนสามารถช่วยผู้ให้เรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถ

3. ฝึกให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้

4. ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

จากความสำคัญของการสอนทักษะปฏิบัติ สรุปได้ว่า การสอนทักษะปฏิบัติ มีความสำคัญในแง่ของการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ พร้อมกันไป เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันผู้สอนก็ จะได้พบด้วยว่าสิ่งที่ตนเองสอนนั้นนักเรียนสามารถจะปฏิบัติทำได้มากน้อยเพียงใด

การวัดผลทักษะการปฏิบัติ

ความหมายของการวัดผลทักษะการปฏิบัติ

เป็นวิธีการวัดทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติ เป็นการวัดที่เน้นกระบวนการในการปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะ โดยมีผู้ให้ความหมายของการวัดผลทักษะการปฏิบัติไว้ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2558, หน้า 2) ให้ความหมายของการวัดผลทักษะการปฏิบัติ หมายถึง การวัดคุณภาพของผู้เรียนผ่านการประเมินคุณภาพของผลงานที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียน รวมทั้งการประเมินลักษณะนิสัยของผู้เรียน ทั้งในสภาพตามธรรมชาติ หรือสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง)

กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์ (2562, หน้า 3) ให้ความหมายของการวัดผลทักษะการปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติของผู้เรียนครอบคลุมทั้งผลงานและ/หรือ กระบวนการที่เป็นทั้งการใช้การเคลื่อนไหวทางร่างกาย ร่วมกับความสามารถทางสมองและ/หรือ

จิตใจ โดยให้ผู้เรียนแสดงออกด้านทักษะหรือสมรรถนะในการสร้างสรรค์ผลงาน หรือวิธีปฏิบัติงาน

สมนึก กัททิยธนี (2549, หน้า 50) ให้ความหมายของการการวัดผลทักษะการปฏิบัติ ไว้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) เหมาะกับวิชาที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี และสามารถวัดควบคู่ไปกับภาคทฤษฎี คือการใช้แบบทดสอบ

กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์ (2563, หน้า 24-25) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของการวัดผลทักษะการปฏิบัติ คือ ควรให้ผู้เรียนหรือผู้รับการประเมินแสดงพฤติกรรมหรือสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินออกมา โดยมีสถานการณ์เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนหรือผู้รับการประเมินแสดงออก

สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ (2553, หน้า 52-53) ได้กล่าวถึงการวัดผลทักษะการปฏิบัติ ไว้ว่า แบบสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test) เป็นแบบสอบที่วัดความคล่องแคล่วหรือทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อจะดูความประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ เท้า ตา ใจ ว่ามือเท้าสามารถทำตามที่สมองสั่งได้อย่างคล่องแคล่วมากน้อยเพียงใด

ผิยน ไชยสร (2529, หน้า 37) ให้ความหมายของการวัดผลทักษะการปฏิบัติว่า เป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติการจัดกระทำซึ่งมีการเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่ในลักษณะของรูปธรรม โดยทางกายหรือการรับรู้ทางประสาทสัมผัส

ไพศาล หวังพานิช (2526, หน้า 86) ให้ความหมายการวัดผลทักษะการปฏิบัติ คือ ความสามารถในการปฏิบัติ ที่ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมตรงออกมาด้วยการกระทำ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติ เป็นความสามารถในการผสมผสาน หลักการวิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝนมาให้ปรากฏออกมาเป็นทักษะของผู้เรียน

จากความหมายการวัดผลทักษะปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดผลทักษะการปฏิบัติ หมายถึง การประเมินทักษะการปฏิบัติของผู้เรียน จากการเรียนปฏิบัติหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดออกมาผ่านทางร่างกาย การสร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงาน ให้เหมือนกับสิ่งที่ได้เรียนปฏิบัติมาอย่างสมบูรณ์

องค์ประกอบของการวัดผลทักษะการปฏิบัติ

ในการประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนใหญ่ ผู้รับการประเมินต้องแสดงทักษะความสามารถโดยดำเนินการตามกระบวนการในการปฏิบัติงาน หรือสร้างผลงานจากการปฏิบัติงานนั้น การประเมินทักษะการปฏิบัติจึงประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประเมินทักษะการปฏิบัติ (Purpose)
2. งานที่กำหนดให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติ (Task) ซึ่งมีคำชี้แจง คำสั่ง หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ชัดเจน

3. การกำหนดเกี่ยวกับการตอบสนองงาน (Response demand)

4. วิธีการที่เป็นระบบสำหรับการให้คะแนนทักษะการปฏิบัติ (Systematic methods of rating performance) (Johnson, Penny, & Gordon, 2009) เช่น ในการประเมินทักษะการปฐมพยาบาลประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประเมินทักษะการปฐมพยาบาลอาจประเมินเพื่อตัดสินความสามารถในการเตรียมอุปกรณ์และยาในการปฐมพยาบาล

2. งานที่กำหนดให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติ เช่น สถานการณ์จำลองหรือผู้ป่วยสมมติที่มีอาการแตกต่างกันและต้องการได้รับการปฐมพยาบาลในรูปแบบต่าง ๆ

3. การกำหนดเกี่ยวกับการตอบสนองงาน ซึ่งเป็นคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติการปฐมพยาบาลตามอาการของผู้ป่วยสมมติที่กำหนดให้

4. วิธีการที่เป็นระบบสำหรับการให้คะแนนทักษะการปฏิบัติ ผู้ประเมินอาจกำหนดให้ผู้เรียนสำรวจหรือพิจารณาอาการของผู้ป่วยแล้วเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่ต้องใช้ปฐมพยาบาลผู้ป่วยแต่ละราย จากนั้นปฏิบัติการปฐมพยาบาลตามคำสั่งที่ละขั้นตอน ผู้ประเมินสังเกตการปฏิบัติการปฐมพยาบาลแล้วประเมินทักษะการปฐมพยาบาล โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่ได้พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพไว้ก่อนหน้านั้นในการประเมินต่อไป (กมลวรรณ ตังชนกานนท์, 2563, หน้า 15-16)

กฤษยากาญจน์ โดพิทักษ์ (2562, หน้า 5-7) มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการประเมินการปฏิบัติที่พบโดยทั่วไป คือ การเข้าใจว่ากิจกรรมการปฏิบัติที่ใช้ในการสอนผู้เรียนเป็นการประเมินการปฏิบัติ ผู้สอนต้องแยกระหว่างกิจกรรมการปฏิบัติกับการประเมินการปฏิบัติ การประเมินการปฏิบัติจะเกิดขึ้นหลังจากที่มีการเรียนรู้ตามเป้าหมายการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติแล้ว ทั้งนี้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตรวจสอบว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร (Nitko, 2001, p.242)

เมื่อพิจารณาถึงนิยามของการประเมินการปฏิบัติที่หมายถึงกระบวนการรวบรวมข้อมูลผลงาน (Product) และหรือวิธีการปฏิบัติ (Procedure) ของผู้เรียนพอจะสรุปได้ว่า การประเมินการปฏิบัติมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ (Nitko & Brookhart, 2011, p.296) ได้แก่ (1) งานเพื่อการปฏิบัติ (Performance task) และ (2) เกณฑ์การให้คะแนนที่มีความชัดเจนและสะท้อนเป้าหมายการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Mc Millan (2011, p.220) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการประเมินการปฏิบัติ

ว่า ประกอบด้วย (1) งาน (Task) และ (2) วิธีการเชิงระบบเพื่อการประเมินผล ได้แก่ การใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Scoring rubric) และเกณฑ์การประเมิน (Scoring criteria) งานเพื่อการปฏิบัติ (Performance task) เป็นกิจกรรมการประเมินที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายการเรียนรู้ อาทิ การตอบคำถามด้วยการเขียน หรือการพูด จะปฏิบัติเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ อย่างไรก็ตามการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้จะเป็นตัวกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ต้องมีความชัดเจน หากเป้าหมายการเรียนรู้ที่ไม่ซับซ้อนก็ใช้วิธีการประเมินที่ไม่ซับซ้อน เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบ จับคู่ เติมคำ หรือถูกผิด หากเป้าหมายการเรียนรู้ซับซ้อนก็จะใช้วิธีการประเมินที่ซับซ้อนดังเช่น การประเมินปฏิบัติจึงจะเหมาะสมเช่นกัน การประเมินการปฏิบัติต้องออกแบบให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามเป้าหมายผลการเรียนรู้ รวมไปถึงการออกแบบเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Scoring rubrics) (Nitko & Brookhart, 2011, pp. 246-247) ต้องสามารถประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนั้นได้ด้วย อาทิ เป้าหมายการเรียนรู้ต้องการให้ผู้เรียน "สามารถเตรียมการทดลองในห้องปฏิบัติการได้" งานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติก็ควรเป็นการลงมือเตรียมการทดลองจริง ๆ ไม่ใช่แค่การตอบคำถามถูกผิดหรือเลือกตอบ หรือการตอบคำถามปลายเปิดว่ามีวิธีการเตรียมการทดลองอย่างไร และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกก็ต้องสามารถตัดสินคุณค่าของการเตรียมการทดลองในห้องปฏิบัติการตามเป้าหมายการเรียนรู้นั้นได้

จะเห็นได้ว่าเป้าหมายผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ว่า "ผู้เรียนแก้ปัญหาาร่วมกันได้" ต้องให้ผู้เรียนใช้กระบวนการกลุ่มในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ซึ่งคือการประเมินการปฏิบัตินั่นเอง จึงจะตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้

องค์ประกอบสำคัญของการประเมินการปฏิบัติอีกองค์ประกอบหนึ่ง คือ เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกเป็นชุดของเกณฑ์ที่มีความเชื่อมโยงกันเพื่อการประเมินคุณค่าการปฏิบัติของผู้เรียน เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกจะช่วยให้ผู้ประเมินตัดสินคุณค่าของการปฏิบัติ ซึ่งหากการปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อนนักก็อาจจะใช้แบบตรวจสอบรายการหรือมาตรฐานค่า หากการปฏิบัติมีความซับซ้อนเพื่อตอบสนองกับหลายเป้าหมายการเรียนรู้หรือหลาย ๆ ส่วนของการปฏิบัติ ก็มีความเป็นไปได้ที่จะใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกหลาย ๆ เกณฑ์ในการประเมินแต่ละเป้าหมายการเรียนรู้หรือแต่ละส่วนของการปฏิบัติ (Nitko & Brookhart, 2011, p. 248)

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2558, หน้า 10) นักการศึกษาได้แบ่งองค์ประกอบสำคัญของการประเมินภาคปฏิบัติเป็น 2 ส่วน คือ

1. ด้วงาน/กิจกรรม เป็นส่วนที่กำหนดให้ผู้เรียนได้ทำหรือปฏิบัติแสดงตามคำสั่งตามรายการหรือความต้องการให้ทำตลอดจนเหตุการณ์ สถานการณ์ในชั้นเรียนปกติที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกตามปกติ

2. เกณฑ์การให้คะแนน เป็นส่วนที่ครูผู้สอนต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณา ผลงาน การปฏิบัติ หรือการแสดงออกของผู้เรียน แล้วประเมินค่าออกมาเป็นคะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนที่สร้างขึ้น

จากองค์ประกอบของการวัดผลทักษะการปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการวัดผลทักษะปฏิบัติต้องประกอบไปด้วย (1) งาน/การปฏิบัติ (Tasks) และ (2) การประเมินผลงาน/ประเมินการปฏิบัติ โดยการใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Scoring rubric)

ประเภทของการวัดผลทักษะการปฏิบัติ

Fitzpatrick and Morrison (1971) ได้แบ่งประเภทของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติตามจุดเน้นของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ ดังนี้

1. การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติที่เน้นกระบวนการ เป็นการวัดและประเมินคุณภาพของกระบวนการในขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ การวัดและประเมินผลประเภทนี้นิยมใช้กับทักษะที่มีจุดเน้นที่ขั้นตอนของการปฏิบัติมากกว่าผลการปฏิบัติ หรือมีจุดเน้นที่ลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานนั้นการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติที่เน้นกระบวนการใช้กับการประเมินทักษะการปฏิบัติที่ไม่มีผลงานเป็นชิ้นงานที่ชัดเจนหลังจากการปฏิบัติเสร็จสิ้น Johnson, Penny และ Gordon (2009) ได้แยกการประเมินทักษะที่เน้นกระบวนการออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การประเมินการพูดหรือทักษะการออกเสียง (Oral assessment) และการประเมินการแสดงออก (Demonstration) ตัวอย่างของการประเมินการพูด เช่น ผู้สอนประเมินการใช้ภาษาและลีลาการพูด หรือประเมินความคล่องในการอ่านส่วนตัวอย่างของการประเมินการแสดงออก เช่น ในการสอบเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพล่ามของสหรัฐอเมริกา (National interpreter certification) ผู้สมัครต้องได้รับการประเมินทักษะการใช้ภาษามือ โดยจะได้รับการประเมินการส่งภาษามือให้แก่ผู้พิการทางการได้ยิน

2. การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติที่เน้นผลงาน เป็นการวัดและประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติ การวัดและประเมินผลประเภทนี้นิยมใช้กับทักษะที่ไม่ได้มีกระบวนการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องประเมิน หรือทักษะการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพโดยใช้วิธีการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายหรือแตกต่างกันได้ การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติที่เน้นผลงาน ยังใช้กับงานที่ไม่ได้ให้ปฏิบัติในสถานที่ที่มีการจัดสอบทักษะการปฏิบัติ เช่น งานโครงการที่ให้ทำที่บ้าน (Take-home project) นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลประเภทนี้ยังนิยมใช้กับทักษะที่วัดผลงานได้ง่ายกว่าการวัดกระบวนการปฏิบัติงาน เนื่องจากผลการปฏิบัติงานเหล่านี้มี

ผลงานที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม สังเกตเห็นได้ไม่ยาก แต่กระบวนการปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการปฏิบัติงานเมื่อการปฏิบัติสิ้นสุด กระบวนการปฏิบัติงานก็สิ้นสุดด้วย ตัวอย่างของทักษะการปฏิบัติที่เน้นผลงานเช่น การวาดภาพ การประดิษฐ์งานฝีมือ การเขียนความเรียง

3. การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติที่เน้นทั้งกระบวนการและผลงาน เป็นการวัดและประเมินคุณภาพของกระบวนการในขณะที่ปฏิบัติงานและผลจากการปฏิบัติงานด้วย การวัดและประเมินประเภทนี้นิยมใช้กับงานประเภทที่สามารถวัดกระบวนการและผลงานแยกจากกันได้ชัดเจน เช่น ทักษะการปรุงอาหาร ประกอบด้วย การประเมินการเตรียมวัตถุดิบ ขั้นตอนการปรุงอาหาร ซึ่งถือเป็นการประเมินที่เน้นกระบวนการ และการประเมินอาหารที่ปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งถือเป็นการประเมินที่เน้นผลงานหรือผลของการปฏิบัติ ทักษะการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย การประเมินขั้นตอนการทำงานทดลองทางวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่การตั้งสมมติฐาน การดำเนินการทดลอง และการสรุปผลการวิจัย ตลอดจนการประเมินความถูกต้องของผลการทดลองจากรายงานการทดลองด้วย กมลวรรณ ดังชนกานนท์ (2563, หน้า 19-20)

สมนึก กัททิยธนี (2551, หน้า 50-51) กล่าวว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติสามารถ แบ่งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับในการแบ่งจะใช้เกณฑ์อะไร มีดังนี้

1. ด้านที่ต้องการวัด แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การวัดกระบวนการ (Process) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะวิธีทำวิธีปฏิบัติในการทำงานหรือทำกิจกรรมให้สำเร็จ เช่น พิจารณาวิธีที่ผู้เรียนทำการทดลอง ในห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องมือช่างทำฟอร์นิเจอร์ การตีเทนนิสแบบโฟร์แฮนด์ การกล่าวสุนทรพจน์

1.2 การวัดผลงาน (Product) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะผลงานหรือผลผลิตซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือกิจกรรม เช่น ตัวเฟอร์นิเจอร์ ที่นักเรียนผลิตออกมา ภาพวาดของนักเรียน ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝีมือนักเรียน ฯลฯ ในบางครั้งจะประเมินทั้งกระบวนการ และผลผลิต แต่บางครั้งประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ในการวาดภาพมักจะประเมินผลงานอย่างเดียว

2. ลักษณะสถานการณ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ใช้สถานการณ์จริง (Real setting) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติ โดยใช้สถานการณ์จริง

2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulated setting) การวัดผลงานภาคปฏิบัติ ในบางเรื่อง ต้องใช้สถานการณ์จำลอง เพราะถ้าใช้สถานการณ์จริงจะสิ้นเปลืองมาก มีอันตราย หรือไม่สามารถกระทำได้ เช่น การฝึกนักบินใหม่

3. การเกิดสิ่งเร้า แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ (Natural stimulus) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามธรรมชาติ ผู้วัดไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น ทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่ผู้วัด ทำการสังเกตในสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัติ นิยมใช้วัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพนิสัยการทำงาน ความเต็มใจในการปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น ตามกฎความปลอดภัย

3.2 ใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structured stimulus) เป็นการวัดโดยจัดสิ่งเร้า ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้หรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่น การให้นักเรียนเตรียมและกล่าวสุนทรพจน์ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การอ่านออกเสียง การเล่นดนตรี ฯลฯ วิธีนี้จะลดเวลาการสังเกตลง เพราะไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากประเภทของการวัดผลภาคปฏิบัติที่กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นการว่า การปฏิบัติในสถานการณ์จริงจะสามารถวัดความสามารถที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติได้ ดังนั้น ในการวัดภาคปฏิบัติรายวิชางานประดิษฐ์จากใบตอง เรื่อง การประดิษฐ์พานบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จึงวัดความรู้ความสามารถ ในกระบวนการปฏิบัติในสถานการณ์ จริง เพื่อจะได้ความสามารถที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติ

จากประเภทของการวัดผลทักษะปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสรุปว่าการพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์นั้นจัดอยู่ในประเภทการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติที่เน้นกระบวนการ ที่เป็นการประเมินการแสดงออก (Demonstration) ที่จำเป็นต้องวัดและประเมินขณะปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติทางนาฏศิลป์นั้นมีทักษะส่วนย่อยหลายส่วนจึงจำเป็นต้องวัดและประเมินทักษะในการปฏิบัติในแต่ละส่วนก่อน

ประเภทของเครื่องมือในการวัดผลทักษะการปฏิบัติ

การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติทั้งในบริบทของการวิจัย การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานในองค์กร ผู้ประเมินต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับการประเมินทักษะที่ต้องการ ผู้ประเมินจึงต้องเข้าใจธรรมชาติและลักษณะของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติแต่ละประเภท รายละเอียดในบทนี้จะนำเสนอ ประเภทของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ และข้อดีและข้อจำกัดของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ

กมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2563, หน้า 43-58) กล่าวว่า เครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ และเครื่องมือประเภทที่ไม่ใช่การทดสอบ

1. เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบโดยใช้ในการวัด และประเมินทักษะการปฏิบัติคือ แบบสอบ (Test) นั่นเอง ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติที่ใช้การทดสอบแบ่งเป็น แบบสอบข้อเขียน (Paper and pencil test) และแบบสอบปากเปล่า (Oral test) รายละเอียดของเครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบมีดังนี้

1.1 แบบสอบข้อเขียน (Paper and pencil test) แบบสอบข้อเขียนที่ใช้ในการวัดทักษะการปฏิบัติแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ แบบสอบวัดความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ (Test item) และแบบสอบที่ให้อธิบายกระบวนการทำงานหรือกระบวนการแก้ปัญหา (Practical examination) แบบสอบวัดความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติใช้วัดความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือวัดความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีหรือความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการปฏิบัติ ผู้ประเมินควรใช้เครื่องมือนี้ในการวัดก่อนที่จะทดสอบในภาคปฏิบัติ เช่น วัดความรู้เกี่ยวกับกฎแรงโน้มถ่วงก่อนการทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการวัดความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสนามแม่เหล็กไฟฟ้าก่อนการสอบปฏิบัติการส่งคลื่นวิทยุ สำหรับแบบสอบที่ให้อธิบายกระบวนการทำงานหรือกระบวนการแก้ปัญหา มีข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบอธิบายวิธีการ ขั้นตอน หรือกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น ให้ระบุอุปกรณ์และขั้นตอนในการปรุงอาหาร

แบบสอบข้อเขียนมีข้อดีคือ เป็นแบบสอบที่สามารถบริหารการสอบได้เป็นกลุ่มทำให้สะดวกต่อการใช้งานและประหยัดเวลา ตลอดจนมีความเป็นปรนัยค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบปากเปล่า อย่างไรก็ตาม แบบสอบข้อเขียนอาจมีข้อจำกัดที่ความตรงของเครื่องมือ เนื่องจากการใช้แบบสอบข้อเขียนกับการวัดทักษะการปฏิบัติ ผู้ตอบที่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหรือกระบวนการปฏิบัติอาจไม่สามารถปฏิบัติงานนั้น ได้จริง (สุวิมล ว่องวานิช, 2546) ดังนั้น ผู้ประเมินควรใช้วิธีการนี้ประกอบการวัดทักษะการปฏิบัติที่ให้ปฏิบัติจริง หรือใช้วิธีการนี้ในการวัดทักษะการปฏิบัติที่มีอันตรายหรือมีความเสี่ยงในการปฏิบัติจริงเท่านั้น

1.2 แบบสอบปากเปล่า (Oral test) แบบสอบปากเปล่านั้นควรใช้เมื่อต้องการวัดผู้รับการประเมินหรือผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะการวัดการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม โดยเฉพาะการวัดการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม โดยให้สมาชิกที่ทำงานกลุ่มสอบแบบปากเปล่าทีละคน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ได้ในกรณีที่ต้องการตรวจสอบว่า ผู้รับการประเมินหรือผู้เรียนได้ปฏิบัติงานนั้นจริง หรือการตรวจสอบทักษะการปฏิบัติที่แต่ละคนปฏิบัติต่างกันซึ่งทำได้ยากในการใช้แบบสอบชุดเดียวกัน

แบบสอบปากเปล่านั้นมีข้อดีคือ ขณะสอบปากเปล่า ผู้ประเมินสามารถปรับข้อคำถามที่ถามได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม แบบสอบปากเปล่านั้นมีข้อจำกัดคือ การใช้แบบสอบปากเปล่าต้องวัดผู้รับการประเมินหรือผู้เรียนทีละคน ซึ่งใช้เวลามากกว่าการใช้แบบสอบข้อเขียน เมื่อเปรียบเทียบ

กับแบบสอบข้อเขียน แบบสอบปากเปล่ามีความเป็นปรนัยน้อยกว่า เนื่องจากการสอบด้วยแบบสอบปากเปล่าผู้รับการประเมินต้องเข้าสอบทีละคน ข้อคำถามที่ผู้รับการประเมินแต่ละคนได้รับอาจมีความแตกต่างกัน ผู้สอบที่สอบในลำดับหลังมีโอกาสได้เตรียมตัวสอบมากกว่า หรืออาจรู้แนวคำถามในการสอบจากผู้สอบในลำดับก่อนหน้า (สุวิมล ว่องวานิช, 2546)

2. เครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกต การปฏิบัติงานในการประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนใหญ่ทั้งกระบวนการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน ใช้การสังเกตจากผู้ประเมิน ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติจึงมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่ใช้ประกอบการสังเกตของผู้ประเมิน โดยใช้ร่วมกับใบงานที่มีคำสั่งหรือรายละเอียดของงาน (Task) ที่ให้ปฏิบัติ ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติที่ไม่ใช้การทดสอบ สามารถแบ่งตามลักษณะของการประเมินได้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบประเมินค่า (Rating scale) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบริก (Scoring rubric) การเลือกสร้างเครื่องมือเหล่านี้ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ของการวัด ธรรมชาติของทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัดและระดับอายุของผู้รับการประเมินด้วย นอกจากนี้ เครื่องมือแต่ละประเภทมีลักษณะ จุดเด่น และจุดบกพร่องที่แตกต่างกันไป รายละเอียดของเครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ มีดังนี้

2.1 แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีลักษณะเป็นรายการที่ระบุพฤติกรรมหรือลักษณะที่บ่งชี้ทักษะสำคัญที่ต้องการวัด เพื่อให้ผู้ประเมินระบุว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ แบบตรวจสอบรายการจึงเป็นเครื่องมือที่สร้างง่ายและง่ายต่อการใช้งาน อย่างไรก็ตาม แบบตรวจสอบรายการนี้จะไม่แสดงระดับ (Degree) ที่ชัดเจนของคุณภาพหรือความสมบูรณ์ของพฤติกรรมหรือลักษณะของทักษะที่ต้องการประเมิน ดังนั้น เครื่องมือนี้จึงเหมาะกับทักษะการปฏิบัติที่ไม่มีรายละเอียดของพฤติกรรมหรือขั้นตอนมากนัก เครื่องมือนี้ยังเหมาะกับทักษะการปฏิบัติที่มีข้อรายการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนตายตัว เช่น การขับชี่รถยนต์ นอกจากนี้ แบบตรวจสอบรายการยังเหมาะที่จะนำไปใช้กับผู้รับการประเมินที่มีช่วงอายุน้อย เช่น นักเรียนประถม ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดของพฤติกรรมที่ประเมินที่ซับซ้อนมากนัก

2.2 แบบประเมินค่า (Rating scale) มีลักษณะเป็นรายการที่ระบุพฤติกรรมหรือลักษณะที่บ่งชี้ทักษะสำคัญที่ต้องการวัด เช่นเดียวกับแบบตรวจสอบรายการ แต่แบบประเมินค่านี้อาจให้ผู้ประเมินระบุระดับคุณภาพหรือความสมบูรณ์ของทักษะนั้น ๆ ของผู้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับใดแบบประเมินค่านี้อาจมีจุดเด่นคือ ใช้เวลาในการสร้างไม่นานนัก การกำหนดระดับคุณภาพของทักษะที่ประเมินมีความละเอียดมากขึ้นกว่าแบบตรวจสอบรายการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระดับแต่ละระดับของแบบประเมินค่าไม่มีการกำกับด้วยคำบรรยายพฤติกรรมหรือลักษณะของ

ทักษะที่ประเมิน อาจเกิดปัญหาการขาดความเป็นปรนัย (Objectivity) และความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) ได้

2.3 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริก (Scoring rubric) มีลักษณะเป็นระดับที่แสดงลักษณะหรือความสำเร็จของการปฏิบัติหรือผลงานของทักษะที่ประเมิน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกนี้จะมีคำอธิบายพฤติกรรมหรือลักษณะที่สะท้อนถึงทักษะที่ประเมินในแต่ละระดับผลการประเมินกำกับไว้ตั้งแต่ระดับสูงหรือดีมากจนถึงระดับต่ำหรือต้องปรับปรุง เกณฑ์การให้คะแนนนี้จึงมีลักษณะละเอียดเหมาะสำหรับการประเมินทักษะที่มีรายละเอียดค่อนข้างมากหรือซับซ้อน หรือประเมินทักษะของผู้รับการประเมินในช่วงอายุมากขึ้น เช่น นักเรียนมัธยม เกณฑ์การให้คะแนนหรือรูบริกสามารถช่วยแก้ไขการประเมินทักษะซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นอัตนัย (Subjectivity) ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเที่ยงที่เพิ่มขึ้นในการให้คะแนน (Jonsson & Svingby, 2007; Pearson Education Development Group, 2001; สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ, 2544; กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์, 2547, 2549)

นอกจากนี้ในบริบทการประเมินในชั้นเรียน เกณฑ์การให้คะแนนยังช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจได้ตรงกันว่าทักษะการปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับหรือได้มาตรฐานเป็นอย่างไร (Panadero & Jonsson, 2013. Schamber & Mahoney, 2006) เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้และการกำกับตนเองของผู้เรียน ตลอดจนทำให้ผู้เรียนได้ทราบขอบเขตของสิ่งที่ผู้สอนจะประเมิน ทั้งการประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน และผลงานที่ได้จากทักษะการปฏิบัตินั้น ซึ่งเป็นการลดความวิตกกังวลของผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้ (Kuhl, 2000; Wolters, 2003) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกมี 4 ประเภท คือ เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวม (Holistic scoring rubric) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบ (Annotated scoring rubric) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทต (Annotated scoring rubric) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบสองชั้น (Double layer scoring rubric)

2.3.1 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวม เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาภาพรวมของสิ่งที่ประเมินว่า สิ่งที่ประเมินมีลักษณะอย่างไรบ้าง เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้จะบรรยายคุณภาพโดยรวมของสิ่งที่ประเมินลดหลั่นตามระดับคุณภาพจากสูงสุดถึงต่ำสุด เนื่องจากเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมนี้สร้างจากหลักการพื้นฐานที่ว่า การประเมินคุณภาพของสิ่งต่าง ๆ ต้องพิจารณาภาพรวมทั้งหมดของสิ่งนั้น จะดีกว่าการพิจารณาเป็นมิติหรือองค์ประกอบแต่ละด้านของสิ่งที่มุ่งประเมิน เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกประเภทนี้มักจะพิจารณาลักษณะเด่น ลักษณะสำคัญ หรือลักษณะจำเป็นของสิ่งที่ประเมิน (Johnson, Penny, & Gordon, 2009) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมเหมาะสมกับการประเมินขนาดใหญ่ (Large-scale assessment) ที่มีผู้รับการ

ประเมินจำนวนมากและการประเมินสรุปรวม (Summative evaluation) ซึ่งใช้สำหรับตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3.2 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบ เป็นเกณฑ์การให้คะแนนสิ่งที่ประเมิน โดยพิจารณาคุณภาพของสิ่งที่ประเมินแยกรายองค์ประกอบ รายด้าน หรือรายมิติ เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้จะบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ประเมินแยกรายองค์ประกอบลดหลั่นตามระดับคุณภาพตั้งแต่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนั้น ผู้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้จึงสามารถพิจารณาคุณภาพของสิ่งที่ประเมินรายมิติหรือรายด้านได้ ไม่ต้องพิจารณาลักษณะของสิ่งที่ประเมินหลาย ๆ มิติ หรือหลาย ๆ ด้านไปพร้อมกันในแต่ละระดับผลการประเมิน ถ้าองค์ประกอบ ด้าน หรือมิติที่พิจารณามีความสำคัญไม่เท่ากัน ผู้ประเมินสามารถกำหนดน้ำหนักให้แก่เกณฑ์แต่ละด้านได้ตามความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบเหมาะสมกับการประเมินความก้าวหน้าหรือกระบวนการซึ่งต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการพัฒนาผู้เรียน (Jonsson & Svingby, 2007; Panadero & Jonsson, 2013) อย่างไรก็ตาม การใช้เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้ในการประเมินมักจะใช้เวลานานกว่า เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวม เนื่องจากความซับซ้อนในการพิจารณาองค์ประกอบของสิ่งที่ประเมินเป็นรายมิติ

2.3.3 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทต เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่ผสมผสานหลักการของเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมและเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบการให้คะแนนสิ่งที่ประเมินโดยพิจารณาคุณภาพของสิ่งที่ประเมินลดหลั่นตามระดับคุณภาพในภาพรวม แล้วอธิบายเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดอ่อนของสิ่งที่ประเมินในแต่ละองค์ประกอบย่อยเพื่อสนับสนุนระดับคะแนนที่ได้ นอกจากนี้ อารยา ยูวนะเตมิย์ และกมลวรรณ ดังชนกานนท์ (2561) ได้พัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทตประยุกต์ ซึ่งเป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่ปรับเพิ่มรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทต ซึ่งเป็นการให้คะแนนสิ่งที่ประเมินลดหลั่นตามระดับคุณภาพแยกตามองค์ประกอบที่ประเมิน และอธิบายเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดอ่อนของสิ่งที่ประเมินในแต่ละองค์ประกอบย่อยเพื่อสนับสนุนระดับคะแนนที่ได้ด้วย ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทต และตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทตประยุกต์

2.3.4 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบสองชั้น เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่มีการอธิบายลักษณะของงานและ/หรือการปฏิบัติงานในแต่ละระดับความสามารถ โดยให้คะแนน 2 ระดับชั้น ระดับชั้นที่ 1 เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่อธิบายลักษณะของงานและ/หรือการปฏิบัติงานในข้อรายการย่อย ๆ ลดหลั่นตามระดับความสามารถ ส่วนระดับชั้นที่ 2 เป็นการแปลงคะแนน

ผลรวมของคะแนนที่ได้ในระดับชั้นที่ 1 ออกมาให้เป็นไปตามสเกลที่กำหนด เกณฑ์การให้คะแนน รูปrikแบบสองชั้นจะช่วยทำให้การให้คะแนนมีความเป็นปรนัยมากขึ้นกว่าเกณฑ์การให้คะแนน รูปrikแบบอื่น ๆ

เกณฑ์การให้คะแนนรูปrikแบบแยกองค์ประกอบ

กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์ (2562, หน้า 78 -79) ลักษณะการให้คะแนนของรูปrikแบบแยก องค์ประกอบ (Analytic scoring rubric) เป็นการให้คะแนนที่สอดคล้องกับการประเมินแบบใหม่ วิธีนี้จะพิจารณางานหรือคุณลักษณะที่ต้องการประเมินมากกว่าหนึ่งมิติ คุณลักษณะดังกล่าวมักเป็น ทักษะที่ซับซ้อน มีหลายมิติ จึงต้องการให้เห็นรายละเอียดชัดเจนขึ้น การประเมินจะพิจารณาทีละ มิติ ซึ่งถ้าแต่ละมิติมีความสำคัญแตกต่างกันก็จะกำหนดน้ำหนักต่างกัน ใช้เวลาในการให้คะแนน มากกว่ารูปrikแบบองค์รวมแต่เหมาะสำหรับการประเมินเพื่อการวินิจฉัย หรือในกรณีที่นักเรียน ต้องการข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง รูปrikแบบแยกองค์ประกอบจะมี คุณประโยชน์ต่อการประเมิน โครงการที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอนมาก โดย จะชี้ให้เห็นถึงจุดที่ต้องปรับปรุง

ข้อดีของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปrikแบบแยกองค์ประกอบ คือ ให้ข้อมูลที่มี รายละเอียดมากกว่ารูปrikแบบองค์รวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการเรียนการสอน และ ยังให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดอ่อน และจุดแข็งของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 5 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปrikแบบแยกองค์ประกอบ

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
โครงเรื่อง : อะไรและทำไม	มีการพัฒนาโครง เรื่องทั้งสองส่วน อย่างดี	มีการพัฒนาโครง เรื่องส่วนใดส่วน หนึ่งอย่างดี อีก ส่วนหนึ่งยังต้อง ปรับปรุง	มีการพัฒนาโครง เรื่องทั้งสองส่วน แต่ยังไม่ดี เท่าที่ควร	ไม่มีการพัฒนา โครงเรื่องทั้งสอง ส่วน
ฉาก : เมื่อไรและ ที่ไหน	มีการพัฒนาฉาก ทั้งสองส่วนอย่าง ดี	มีการพัฒนาฉาก ส่วนใดส่วนหนึ่ง อย่างดี อีกส่วน หนึ่งยังต้อง	มีการพัฒนาฉาก ทั้งสองส่วนแต่ยัง ไม่ดีเท่าที่ควร	ไม่มีการพัฒนา ฉากทั้งสองส่วน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
ฉาก : เมื่อไรและ ที่ไหน	มีการพัฒนาฉาก ทั้งสองส่วนอย่าง ดี	มีการพัฒนาฉาก ส่วนใดส่วนหนึ่ง อย่างดี อีกส่วน หนึ่งยังต้อง ปรับปรุง	มีการพัฒนาฉาก ทั้งสองส่วนแต่ยัง ไม่ดีเท่าที่ควร	ไม่มีการพัฒนา ฉากทั้งสองส่วน
ตัวละคร : ใคร โดยบรรยาย พฤติกรรม ลักษณะท่าทาง บุคลิกภาพและ อุปนิสัยของตัว ละคร	มีการพัฒนาตัว ละครสำคัญและ ให้รายละเอียด เพียงพอ ผู้อ่าน สามารถ จินตนาการตัว ละครได้อย่าง ชัดเจน	มีการพัฒนาตัว ละครสำคัญและ ให้รายละเอียด พอสมควร ผู้อ่าน สามารถ จินตนาการตัว ละครได้อย่าง เลื่อนราว	มีการพัฒนาตัว ละครสำคัญโดย การตั้งชื่อเพียง อย่างเดียว	

จากประเภทของเครื่องมือในการวัดผลทักษะการปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ คือ เกณฑ์การให้คะแนนรูบริก (Scoring rubric) แบบแยกองค์ประกอบ เพราะเป็นแบบที่เหมาะสมกับการนำมาใช้วัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่มีหลายองค์ประกอบ คือ การปฏิบัติส่วนมือ การปฏิบัติส่วนขาและเท้า การปฏิบัติส่วนศีรษะ สีลาท่ารำ จังหวะ และความพร้อมเพรียงกัน ซึ่งจะทำให้การวัดผลทักษะปฏิบัติที่มีความละเอียดมากและบอกจุดเด่น จุดอ่อนกับผู้เรียนเพื่อนำไปปรับในการเรียนครั้งต่อ ๆ ไปได้

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Satisfaction" โดยทั่วไปนิยามทำการศึกษาความพึงพอใจในด้านความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน และความพึงพอใจของผู้รับบริการซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

อารี พันธุ์ณี (2546, หน้า 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ และความรู้สึกดังกล่าวนี้จะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น ถ้าหากความต้องการหรือเป้าหมายนั้น ไม่รับการตอบสนอง ซึ่งระดับความพึงพอใจจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการบริการ

สุรงค์ ไคว์ตระกูล (2541, หน้า 9) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบ และความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้น เมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

ปาริชาติ สังข์ขาว (2551, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในทางบวกความชอบความสบายใจความสุขต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความชอบความสบายใจและเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ

เน่งน้อย พงษ์สามารถ (2549, หน้า 259) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึง ทำที่ต่อสิ่งต่าง ๆ 3 อย่าง คือ ปัจจัยเกี่ยวกับงานโดยตรง ลักษณะเฉพาะเจาะจงของแต่ละคน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในสิ่งที่อยู่นอกหน้าที่การงาน

พรณี ชูทัยเจนจิต (2550, หน้า 14) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในทางบวก ความรู้สึกที่ดี ที่ประทับใจต่อสิ่งเร้าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสินค้าและบริการ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

คูลเลน (Cullen, 2001, p.664) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรู้รับรู้ของบุคคลทั้งที่เกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาวที่มีต่อคุณภาพการบริการต่าง ๆ ทั้งในระดับแบบที่เกี่ยวกับลักษณะบริการ ที่มีต่อคุณภาพการบริการ เช่น ความรับผิดชอบ ความน่าเชื่อถือ น่าไว้วางใจของผู้ให้บริการ เป็นต้น และในระดับกว้างที่เป็นมุมมองของผู้รับบริการที่ได้จากการทุกประเภทที่นำไปเป็นข้อสรุปรวมความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อองค์กร

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกชอบ หรือพอใจต่อสิ่งที่ได้รับ ในระดับที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความชอบและความสนใจของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ในการทำกิจกรรมใดๆ ก็ตามผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในกิจกรรมที่มีอยู่ ได้มีนักการศึกษาได้เสนอแนะแนวคิดไว้ ดังนี้

Herzberg (1959, p.113) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งสนับสนุนและขยายแนวความคิดของลำดับความต้องการของมนุษย์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motiation factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงานการได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน
2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะทางอาชีพ สถานะในการทำงาน เป็นต้น

Maslow (1970, p.66) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ได้เสนอทฤษฎีความต้องการตามลำดับ โดยมีสาระความต้องการตามลำดับโดยมีสาระสำคัญคือ มนุษย์จะมีความต้องการตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุดราบไคที่ยังมีชีวิตอยู่และความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขึ้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับ โดยมนุษย์จะเกิดความต้องการในระดับต้นก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นมา ซึ่งความต้องการของมนุษย์จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการขึ้น มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้นคือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มนุษย์จะขาดไม่ได้ ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ ความต้องการด้านปัจจัย 4 ความต้องการทางเพศ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) หมายถึง ความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกาย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การได้รับความปลอดภัยจาก สิ่งต่างๆ รอบด้าน
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมและการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
4. ความต้องการการยกย่องนับถือยอมรับ (Esteem needs) หมายถึง ความต้องการที่จะมีชื่อเสียงเกียรติยศ ได้รับการเคารพยกย่องในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือว่าเป็นคนมีค่ายอมรับในความรู้ ความสามารถ
5. ความต้องการที่จะประจักษ์ในตัวเอง (Self-actualization) หมายถึง ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นในสิ่งที่ตนหวังไว้ ฝันไว้ ได้ทำอะไรตามที่ตนเองต้องการอยากทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองต้องการทำ

ชวลิต ชูกำแหง (2553, หน้า 120) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของความพึงพอใจที่ต่างกัน 2 ลักษณะ ในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารหรือครูจะต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง
2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยกิจกรรมอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมในที่สุดนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าสิ่งที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจหรือสิ่งที่กระตุ้นในกิจกรรม ทั้งขณะทำกิจกรรม หรือผลที่จะได้รับหลังทำกิจกรรมนั้น ๆ แล้ว เช่น ถ้าเป็นผู้เรียนสิ่งที่เป็นแรงจูงใจหรือสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจ คือ คะแนนพิเศษ รางวัล หรือการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนชอบ

วิธีประเมินความพึงพอใจ

การประเมินความพึงพอใจมีการประเมินหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (พรนภา เดียสุทริกุล พัฒนาพรหมณี จานนท์ ศรีเกตุ นาวิณ มีนะกรรม และสุวดี พงษ์วารินศาสตร์, 2561; มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556; พรชัย คำสิงห์นอก, 2550)

1. การสังเกต เป็นวิธีการสำหรับใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกความพึงพอใจที่แสดงออกมาในประเด็นที่ต้องการประเมินอย่างมีแบบแผน โดยผู้สังเกต จะไม่มีการปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมกับผู้ถูกสังเกตต่อนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ สรุป และตีความตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายที่ใช้สำหรับการศึกษาในกรณีศึกษาเท่านั้น
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ประเมินจะต้องออกไปพูดคุยกับบุคคลนั้นๆ โดยตรง มีการเตรียมแผนล่วงหน้า เป็นการถามให้ตอบปากเปล่า แต่อาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ตอบเนื่องจากผู้ตอบอาจรู้สึกไม่อิสระในการตอบหรือไม่คุ้นเคยกับผู้ถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ควร

เตรียมตัวให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ควรลงพื้นที่เพื่อทำความคุ้นเคยก่อนให้เกิดความสนิทสนม และความไว้นือเชื่อใจซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. การใช้แบบสอบถามประมาณค่าเป็นการประเมิน โดยใช้เครื่องมือที่เป็นการสร้างประโยชน์ข้อความต่างๆ ทั้งที่เป็นข้อความทางบวกและข้อความทางลบที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการประเมิน โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความแต่ละข้อนั้น โดยใช้มาตราประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก สามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว

ชวลิต ชูกำแหง (2550, หน้า 112 - 116) อธิบายถึงการวัดจิตพิสัย สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งวิธีที่นิยมทำในปัจจุบัน คือ

1. การสังเกต (Observation) สังเกตการณ์พูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ ซึ่งอาจเป็นทัศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาแปลความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน

3. การใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นการสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดทัศนคติ วัดความสนใจ วัดคุณธรรมจริยธรรม

โยธิน ศันสนยุทธ (2553, หน้า 66) ได้กล่าวว่า มาตราวัดความพึงพอใจ สามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะต้องออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ

2. การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะทำให้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

การสังเกตเป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง การสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ไพศาล วรคำ (2558, หน้า 251 - 259) กล่าวว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใช้ถามความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือใช้สอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติ คุณลักษณะและบุคลิกภาพ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนตอบหรือเลือกคำตอบที่จัดไว้ให้

1. ประเภทของแบบสอบถาม จำแนกได้หลายประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้ใช้ในการจำแนก ซึ่งในวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอประเภทของแบบทดสอบโดยการจำแนกตามลักษณะของมาตรประมาณค่า (Rating scale) ในการวัดที่นำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามมีหลายลักษณะ ส่วนใหญ่ตั้งชื่อตามผู้คิดมาตรนั้นขึ้นมา ลักษณะของมาตรประมาณค่าที่นิยมใช้ในแบบสอบถามมีดังนี้

1.1 มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scales) ส่วนใหญ่จะใช้ตามความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับความรู้สึกจากมากไปหาน้อย เช่น "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "เห็นด้วย" "ไม่แน่ใจ" "ไม่เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" โดยกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับข้อความเชิงบวก (Positive statements) เช่น อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และกำหนดคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 สำหรับข้อความเชิงลบ (Negative statements) เช่น อาชีพครูเป็นอาชีพที่ด้อยค่า เป็นต้น การแปลผลให้รวมคะแนนทั้งหมดของแบบวัด ถ้ามีคะแนนสูงแสดงว่ามีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางบวกสูง

ข้อบกพร่องที่สำคัญของมาตรวัดของลิเคิร์ต คือ คะแนนที่ให้ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นเพียงลำดับความคิดเห็น ไม่สามารถบอกได้ว่าอันดับความคิดเห็นที่ต่างกันมีระยะห่างกันเท่าใด เช่น "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ซึ่งมีคะแนนเป็น 5 กับ "เห็นด้วย" ที่มีคะแนนเป็น 4 สองระดับนี้มีคะแนนแตกต่างกันเป็น 1 แต่ระยะห่างนี้ไม่มีความหมายใด ๆ ในเชิงปริมาณ ทราบเพียงแต่ว่า "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" นั้นมากกว่า "เห็นด้วย" เท่านั้น

1.2 มาตรวัดของออสกู๊ด (Osgood scales) หรือ สเกลความแตกต่างทางความหมาย (Semantic differential scale) เป็นการใช้คำคุณศัพท์ (Adjective) ที่มีความหมายตรงกันข้ามกันเป็นสองขั้ว (bipolar) วัดเจตคติ เช่น ดี-เลว มิตร-ศัตรู ฉลาด-โง่ เป็นต้น ซึ่งคำคุณศัพท์ที่ใช้จะแบ่งออกได้เป็น 3 มิติด้วยกัน คือ มิติประเมินค่า (Evaluation) เช่น ดี-เลว รัก-เกลียด ฉลาด-โง่ เป็นต้น มิติศักยภาพ (Potency) เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ ทนทาน-บอบบาง ใหญ่-เล็ก เป็นต้น และมิติกิจกรรม (Activity) เช่น กระฉับกระเฉง-เฉื่อยช้า เร็ว-หยาบช้า รวดเร็ว-เชื่องช้า เป็นต้น

1.3 มาตรวัดของเทอร์สโตน (Thurstone Scales) เทอร์สโตนพยายามแก้ปัญหาช่วงห่างของคะแนนมาตรวัดของลิเคิร์ตที่เป็นเพียงการจัดอันดับความคิดเห็น โดยพยายามทำให้ระยะห่างของความคิดเห็นนั้นเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน หรือวิธีการให้คะแนนแต่ละข้อที่ประกอบขึ้นมาเป็นมาตรวัดนั้น แต่ละข้อความจะมีคะแนนที่มีช่วงห่างเท่ากัน มาตรวัดของเทอร์สโตนจึงเป็นมาตรวัดที่แต่ละข้อมีค่าประจำข้อ ซึ่งหาได้จากกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่เป็นผู้กำหนด (Judges) ระดับความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความเข้มต่างกัน 11 ระดับ คือเริ่มตั้งแต่ 1-11 คะแนน เจตคติของแต่ละคนคือ ค่าเฉลี่ยของค่าประจำข้อที่คนนั้นเลือก

1.4 มาตรฐานของกัทท์แมน (Guttman Scales) เป็นวิธีวัดเจตคติที่มุ่งแก้ไขจุดอ่อนของ มาตรฐานของลิเคิร์ต และเทอร์ส โตนเกี่ยวกับความหมายของคะแนน และความเป็นมิติเดียว มาตรฐาน ของกัทท์แมนจะทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแบบแผนการตอบของผู้ตอบ เนื่องจากมาตรวัดนี้จะเรียงอันดับ ตามความเข้มข้นของความคิดเห็นแล้ว ยังมีการสะสมความเข้มข้นอย่างมีความหมาย

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถามมีรายละเอียดของขั้นตอน ในการสร้าง ดังต่อไปนี้

2.1 ระบุตัวแปรและกลุ่มประชากรที่จะศึกษา

2.2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ต้องการวัด

2.3 ระบุวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องพิจารณาถึงธรรมชาติของตัวแปรที่ศึกษา ธรรมชาติของกลุ่มประชากรเป้าหมาย และทรัพยากรที่มีอยู่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 เลือกรูปแบบของแบบสอบถามที่ต้องการ

2.5 ร่างคำถามที่ต้องการถาม โดยการวางโครงสร้างของ แบบสอบถามคร่าวๆ ให้ครอบคลุมตามประเด็นที่ต้องการถาม เขียนข้อคำถามและเรียงลำดับคำถาม ก่อนหลังให้เหมาะสม

2.6 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านจิตวิทยา ด้านการวัดและประเมินผลหรือด้าน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อความมั่นใจในข้อคำถามว่าสามารถ วัดตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้ เว้นแต่ผู้วิจัยจะมีความเชี่ยวชาญในการสร้างเครื่องมืออยู่แล้ว

2.7 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยอาจเริ่มการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และเก็บข้อมูลอื่นๆ เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นก็เขียนคำชี้แจงและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ประมาณ 30-50 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และพิจารณาเวลาที่เหมาะสมในการตอบ แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้เครื่องมือต้องเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างใน การวิจัย แต่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

2.8 พิจารณาคัดเลือกหรือปรับปรุงแบบสอบถาม ในกรณีที่มีความเชื่อมั่นต่ำ โดยอาจ มีการตัดข้อคำถามบางข้อ หรือเพิ่มข้อคำถามตามความเหมาะสม แต่ต้องคงข้อคำถามที่ครอบคลุม ตามประเด็นที่ต้องการวัดหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษา ปรับปรุงคำถามและกลุ่มตัวเลือกให้ชัดเจน เหมาะสม ปรับปรุงคำชี้แจง เขียนจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม ขอความร่วมมือในการตอบ ตลอดจนให้สัญญาต่างๆ ที่จะรักษาความลับของผู้ตอบ

2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มีจดหมายนำส่งและวิธีการส่งแบบสอบถาม กลับคืน

3. เทคนิคการใช้แบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ

3.1 จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม ดูดีงดูใจ ให้อายากตอบ

3.2 ควรทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่อยู่ในกลุ่มประชากรเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำไปใช้จริง หากผู้ตอบประมาณ 5% ขึ้นไปตอบคำตอบที่เป็นกลาง เช่น ไม่แน่ใจ ไม่มีความเห็น อาจต้องปรับปรุงตัวคำถามใหม่ เพราะคำถามที่ใช้อาจมีความคลุมเครือ หรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะค้นหาความจริงจากผู้ตอบ

3.3 ควรถามประเด็นที่เกี่ยวข้องในการวิจัยก่อนข้อมูลส่วนตัว หากข้อมูลส่วนตัวนั้นไม่ใช่ประเด็น

3.4 เวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามไม่ควรเกิน 30 นาที เวลาที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 15 - 20 นาที ในการทดลองใช้ควรให้ผู้ตอบระบุเวลาเริ่มทำแบบสอบถามและเวลาที่ทำเสร็จด้วย เพื่อนำมากำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

3.5 ภาษาที่ใช้แบบสอบถามต้องเหมาะสมกับวัยวุฒิของผู้ตอบ

3.6 ถ้าแบบสอบถามมีรูปแบบการตอบหลายๆ รูปแบบในฉบับเดียวกันควรเลือกคำถามที่ใช้วิธีตอบเหมือนกันมาอยู่ด้วยกัน เพื่อง่ายและสะดวกในการตอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ แบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scales) เป็นข้อคำถามเชิงบวก 5 ระดับ

จากวิธีการประเมินความพึงพอใจที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความพึงพอใจมีการประเมินหลายวิธี คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม โดยจากการศึกษาเนื้อหาข้างต้น ของวิธีการประเมินแบบต่าง ๆ จะพบว่าเครื่องมือและวิธีที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานในการสอบถามระดับความพึงพอใจ คือวิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scales) เป็นข้อคำถามเชิงบวก 5 ระดับ ที่สามารถประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บุญรอด ชาติยานนท์ (2559) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในรายวิชา การปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.20/86.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7523 ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชาการปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

นิกุล เปี่ยมมาลย์ (2560) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานช่างในบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานช่างในบ้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.69/ 80.17 ทักษะการปฏิบัติงานช่างในบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 0.23) และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.50)

ปานทิพย์ ตูลพันธ์ (2561) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความกล้าแสดงออกด้านการพูด ด้านการกระทำ และด้านการแสดงความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.20$) ความกล้าแสดงออกของนักเรียนหลังเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส สูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชานาฏศิลป์ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.66$)

รุ่งอรุณ พรเจริญ และอัมภภรณ์ พีรวณิชกุล (2561) ได้พัฒนาชุดสื่อประสมโดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหานักศึกษาหลังใช้ชุดสื่อประสม พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหานักศึกษาที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อประสมโดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหานักศึกษาทาง สาขา

วิชาชีพที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดสื่อประสม เรื่อง การวิเคราะห์คุณสมบัติและ ออกแบบสายอากาศแบบไดโพลด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

นิตยา นันตา (2563) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ของเดวิส ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้งาน Microsoft Publisher ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ผลการวิจัย พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้งาน Microsoft Publisher สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27, \sigma = 0.41$) ผลการศึกษา ประสิทธิภาพเท่ากับ 81.23/83.84 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนมีค่าดัชนีประสิทธิผลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เท่ากับ 0.68 และผล การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะ ปฏิบัติของเดวิสร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้งาน Microsoft Publisher สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.62$)

ชไมพร จันทรวินุญต์ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนโดยนำเอารูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวิสมาใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนักศึกษา ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้และทักษะ ปฏิบัติรายวิชาระบบมาตรฐาน ชุดระบังกฤดาภินิหารสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการเรียนในรายวิชาระบบมาตรฐาน ชุด ระบังกฤดาภินิหาร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส โดยรวมในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Burdon (2001) ได้ศึกษาการสำรวจกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่เป็นแบบฝึก ปฏิบัติงานจริงตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะวิชาที่เน้นการปฏิบัติในสตูดิโอของพิพิธภัณฑศิลป์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้เรียนที่เป็น นักศึกษาผู้ใหญ่โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมในการ วิจัยที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่จำนวน 6 คน หลังจากเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นการฝึกปฏิบัติงานจริงใน สตูดิโอผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อได้รับ โอกาส ให้เข้าไปทำการศึกษาหาความรู้ โดยการสัมผัสจับต้องและฝึกปฏิบัติโดยใช้วัสดุจริงการได้เชื่อมโยง กับงานศิลปะที่เป็นต้นแบบผู้ประสบการณ์ที่มีชีวิตชีวา การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่เป็นการฝึก ปฏิบัติจริงคือตัวเร่งปฏิกิริยาที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาให้นักศึกษามุ่งที่จะศึกษาสืบเสาะและค้นหา โอกาสในการเรียนรู้ที่มากยิ่งขึ้นไปอีกเมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งในการ ใช้วัสดุจริงและ

ด้านอารมณ์ทำให้มีแนวโน้มที่เป็นไปได้สูงผู้เรียนจะสามารถรักษาความทรงจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทุกอย่างได้

Francis (2011) ได้ศึกษาการประเมินผลการยอมรับนักเรียนและความพึงพอใจกับการเรียนการสอนทางไกลผ่านวิดีโอสำหรับการสอนที่ใช้ทักษะปฏิบัติ สรุปได้ว่า นักเรียนที่ผ่านการทดสอบมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ใช้การเรียนรู้ทางไกลผ่านวิดีโอในการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติมีการประเมินการยอมรับและความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนยอมรับการสอนทางไกลผ่านวิดีโอด้านทักษะปฏิบัติ โดยตอบแบบสอบถามจำนวน 90 ข้อ ซึ่งแบ่งตามศูนย์การศึกษา ผลการตอบแบบสอบถามไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการตอบแบบสอบถามจำนวน 67 ข้อ และนักเรียนมีความพึงพอใจในการสอนทักษะปฏิบัติระบบทางไกลผ่านวิดีโอในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนมีความพึงพอใจ มีความสุขในการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ทำให้เกิดทักษะความชำนาญ ซึ่งเป็นความสามารถในการเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ รวมเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานนาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) จ.ฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง จำนวน 114 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยการจับสลากเลือกห้องเรียน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ One group posttest only design เป็นการทดลองแบบแผนกลุ่มเดียว ทดสอบหลัง (ไพศาล วรคำ, 2559) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 6 แบบแผนการทดลอง One group posttest only design

การสุ่ม	กลุ่ม	การทดสอบก่อน การทดลอง	การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส	การทดสอบหลัง การทดลอง
-	E	-	X	O

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- E หมายถึงกลุ่มทดลอง
- X หมายถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
- O หมายถึงการทดสอบหลังการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส จำนวน 3 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง

แผนที่ 1 รำวงมาตรฐานเพลงรำชิมารำ

แผนที่ 2 รำวงมาตรฐานเพลงงามแสงเดือน

แผนที่ 3 รำวงมาตรฐานเพลงหญิงไทยใจงาม

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน จำนวน 3 เพลง เกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Scoring rubric) ประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ 5 ด้าน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการสร้างและหาเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

1.1 ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และแนวคิดทฤษฎีรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวิส

1.3 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร เรื่องราวมาตรฐานเพลงรำซิมมรา เพลงงามแสงเดือน และเพลงหญิงไทยใจงาม

1.4 กำหนดโครงสร้าง และเนื้อหาสาระที่จะนำมาออกแบบสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ได้แก่

ตารางที่ 7 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องราวมาตรฐาน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	เรื่อง	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	เพลงรำซิมมรา	- ทำรำเพลงรำซิมมรา - ทำรำสาย - การก้าวเท้า - การปฏิบัติทำรำเพลงรำซิมมรา	4
2	เพลงงามแสงเดือน	- ทำรำเพลงงามแสงเดือน - ทำสอดสร้อยมาลา - การก้าวเท้า - การปฏิบัติทำรำเพลงงามแสงเดือน	4
3	เพลงหญิงไทยใจงาม	- ทำรำเพลงหญิงไทยใจงาม - ทำพรหมสีหน้าและทำขลุ่ยพ้องนาง - การก้าวเท้า และกระทุ้งเท้า - การปฏิบัติทำรำเพลงหญิงไทยใจงาม	4
รวม			12

1.5 ออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แผน เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงรำชิมารำ รำวงมาตรฐานเพลงงามแสงเดือน และรำวงมาตรฐานเพลงหญิงไทยใจงาม โดยมี องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1.5.1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

1.5.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-A)

1.5.3 สารสำคัญ

1.5.4 จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.5.5 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1.5.6 สารการเรียนรู้

1.5.7 กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ซึ่งมี กระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ

1.5.8 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1.5.9 การวัดและประเมินผล (K-P-A)

1.5.10 บันทึกผลหลังการสอน

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และได้รับคำแนะนำเพื่อนำไป ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ถูกต้อง

1.7 แก้ไขคำถูก ผิด การใช้ภาษาพูดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชานาฏศิลป์ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสม และความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับซึ่งมีการให้คะแนน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 75) ดังนี้

5 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

4.51 - 5.00 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยการหาค่าเฉลี่ย มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งต้องมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่ามีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ระหว่าง 4.89 – 4.96 หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด (รายละเอียดดังตารางที่ 15)

1.8 แก่ไขคำถุกผิด แก่ไขรูปภาพทำร่าที่ไม่ชัดเจน และปรับรับเกณฑ์การประเมินให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นตามนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.9 นำแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส เรื่องราวมาตรฐาน ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนตลาดบางป่อ (ศักดิ์ปริดาประชาสรรค์) อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนทักษะการปฏิบัติกับเวลาที่กำหนด พบว่า ไม่มีข้อบกพร่อง

1.10 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส เรื่องราวมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง ราวมาตรฐาน

การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

2.2 กำหนดประเด็นการประเมินและสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน และการให้คะแนน การปฏิบัติเพลงรำวงมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การประเมินให้คะแนนรูบริก แบบแยกองค์ประกอบ (Analytic rubric) ทั้ง 3 เพลง มีประเด็นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนมือ
- 2) ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนขาและเท้า
- 3) ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนศีรษะ
- 4) ลีลาท่ารำ จังหวะ
- 5) ความพร้อมเพรียง

โดยมีระดับคุณภาพและระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคุณภาพ		ระดับคะแนน
(4) ดีมาก	หมายถึง	12 – 15 คะแนน
(3) ดี	หมายถึง	8 – 11 คะแนน
(2) พอใช้	หมายถึง	5 – 7 คะแนน
(1) ปรับปรุง	หมายถึง	ต่ำกว่า 5 คะแนน

2.3 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสมของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ให้ถูกต้อง

2.4 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชานาฏศิลป์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างหัวข้อการประเมินทักษะปฏิบัติกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.5 ปรับปรุงแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ 1 คะแนนสำหรับรายการประเมินที่มีความสอดคล้อง 0 คะแนนสำหรับรายการประเมินที่ไม่แน่ใจ -1 คะแนน สำหรับรายการประเมินที่ไม่มีความสอดคล้อง จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร (นวลอนงค์ บุญฤทธิ์พงศ์, 2556, หน้า 97 - 99)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

R คือ ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยค่า IOC จะต้องมีค่ามากกว่า .50 และปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็น และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแบบวัดทักษะปฏิบัติที่สมบูรณ์ ซึ่งจากการประเมินพบว่า แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดังตารางที่ 16 - 18)

2.6 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานที่เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชานาฏศิลป์ ตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไขคำถูกผิด ปรับเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละประเด็นให้ชัดเจน

2.7 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนตลาดบางป่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน ตรวจสอบและให้คะแนน

2.8 หาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) โดยผู้ประเมิน 1 คน ประเมิน 2 ครั้ง ต่างระยะเวลากัน ในการประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 ประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ขณะที่นักเรียนกำลังปฏิบัติ และครั้งที่ 2 ประเมินจากวิดีโอที่นักเรียนได้ปฏิบัติครั้งที่ 1 ที่แนะนำโดย O'Brien (2014) แล้วนำคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์มาวิเคราะห์ ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) แบบแยกทักษะการปฏิบัติ มีดังนี้

การประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนมือ มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.89

การประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนขาและเท้า มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.95

การประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนศีรษะ มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.82

การประเมินทักษะการปฏิบัติในส่วนลีลาท่ารำ จังหวะมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.85

การประเมินทักษะการปฏิบัติกรด้านความพร้อมเพียง มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.87

การประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์โดยรวมมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.98 (รายละเอียดดังตารางที่ 19)

2.9 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

2.10 จัดทำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยประเมินแบบกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

3.1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีลักษณะเป็นการสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดค่าระดับความคิดเห็นแต่ละช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การประเมินความหมายของค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม (บุญชม ศรีสะอาด , 2545, หน้า 102-103) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม ตรวจสอบภาษาและความเหมาะสม และดำเนินการปรับปรุง

แก้ไขตามความคิดเห็นและคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ โดยแก้ไขคำถูกผิด และการเลือกประเด็นที่จะนำมาใช้เป็นคำถามในการถามความพึงพอใจ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม ตรวจสอบภาษา ความเหมาะสม ตรวจสอบความตรง และพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จะต้องมียุ่ค่า 0.5 ขึ้นไป

3.5 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยแก้ไขการเรียงลำดับข้อคำถาม และนำคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหา ซึ่งจากการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดังตารางที่ 20)

3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3.7 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (สม โภชน์ อเนกสุข, 2559, หน้า 113) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.68 – 0.91 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 (รายละเอียดดังตารางที่ 21)

3.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา หลังผ่านการพิจารณาจึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์)

2. ผู้วิจัยแจ้งกลุ่มตัวอย่างให้ทราบถึงขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยคำนี้ถึงจริยธรรมการวิจัย ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

จุดประสงค์ของการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และขั้นตอนการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทราบและเข้าใจถึงบทบาทของนักเรียนในครั้งนี้

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส รายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 30 คน โดยใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 12 ชั่วโมง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยระหว่างเรียน ผู้วิจัยประเมินทักษะปฏิบัติทำรำของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วบันทึกคะแนนที่ได้

4. หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำการประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำวงมาตรฐาน จำนวน 3 เพลง และบันทึกคะแนนการปฏิบัติ

5. เมื่อนักเรียนได้รับการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์เสร็จสิ้นแล้ว จึงให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

6. นำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจ มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (t-test for one samples)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ระหว่างหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์แบบ t-test for one samples

3. วิเคราะห์คะแนนเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) มีสูตรดังนี้ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 149)

$$\text{สูตร} \quad \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 ร้อยละ (Percentage) มีสูตรดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 149)

$$\text{สูตร} \quad p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) มีสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 99)

$$\text{สูตร} \quad SD = \sqrt{\frac{n\sum x^2 + (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน	คะแนนแต่ละตัว
n	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่ม
$\sum$	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้สูตร (นวลอนงค์ บุญฤทธิ์พงศ์, 2556 หน้า 97 - 99)

$$\text{สูตร } \text{IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	R	แทน	ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 หาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) (กฤษณีย์ อุทุมพร, 2554, หน้า 9) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma x \Sigma Y}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าความเที่ยงของผู้ประเมิน
	X	แทน	คะแนนจากการประเมินครั้งแรก
	Y	แทน	คะแนนจากการประเมินครั้งหลัง
	N	แทน	จำนวนข้อกระทง/ประเด็นการประเมิน

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (สม โภชน์ อเนกสุข, 2559, หน้า 113)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\Sigma Si^2}{St^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	n	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม
	Si^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	St^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สถิติ t – test for one Samples (เผชญ กิจระการ, 2544, หน้า 49)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}; \quad df = n - 1$$

เมื่อ	t แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
	$\bar{x}$ แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ_0 แทน	ค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์
	S แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรต่อที่ใช้ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการเสนอผลการวิจัย ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติทดสอบที
μ_0	แทน	ค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิดส์

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน

คนที่	คะแนน	คะแนน	คะแนน
	เพลงรำซิมมร่า	เพลงงามแสงเดือน	เพลงหญิงไทยใจงาม
1	9	11	10
2	9	7	7
3	9	12	11
4	8	10	10
5	8	11	10
6	15	15	15
7	9	12	10
8	8	9	9
9	10	14	15
10	8	9	10
11	11	15	15
12	13	11	13
13	9	10	13
14	8	7	5
15	15	15	15
16	15	15	15
17	14	12	15
18	15	15	15
19	10	10	11
20	10	10	10
21	15	15	15

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนน เพลงรำซิมมร่า	คะแนน เพลงงามแสงเดือน	คะแนน เพลงหญิงไทยใจงาม
22	10	10	15
23	11	8	12
24	15	12	15
25	11	10	13
26	15	15	15
27	15	15	15
28	11	10	12
29	15	15	15
30	13	10	13
$\bar{X}_{\text{รายเพลง}}$	11.47	11.67	12.47
$SD_{\text{รายเพลง}}$	2.78	2.63	2.78
$\bar{X}_{\text{รวม}}$		11.87	
$SD_{\text{รวม}}$		2.73	

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติทำรำ เพลงที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ เพลงหญิงไทยใจงาม รองมาคือ เพลงงามแสงเดือน และอันดับสุดท้ายคือ เพลงรำซิมมร่า มีคะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 11.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.11 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาแบบรายทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน

เพลง	ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน					$\bar{X}_{รวม}$	SD รวม
	การปฏิบัติ ส่วนมือ	การปฏิบัติ ส่วนขา และเท้า	การปฏิบัติ ส่วน ศีรษะ	ลีลา ท่ารำ จังหวะ	ความ พร้อม เพรียง		
รำชิมารำ	2.23	2.37	2.40	2.27	2.20	11.47	2.78
งามแสง เดือน	2.33	2.47	2.27	2.33	2.27	11.67	2.33
หญิงไทย ใจงาม	2.60	2.50	2.60	2.40	2.37	12.47	2.78
$\bar{X}$ รายทักษะ	2.39	2.44	2.42	2.33	2.28	11.87	2.73
SD รายทักษะ	0.65	0.64	0.56	0.64	0.69		
อันดับ	3	1	2	4	5		

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาแบบรายทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนมีทักษะปฏิบัติท่ารำ เพลงที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ เพลงหญิงไทยใจงาม มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 12.47 คิดเป็นร้อยละ 83.11 รองมาคือ เพลงงามแสงเดือน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.67 คิดเป็นร้อยละ 77.78 และอันดับสุดท้ายคือ เพลงรำชิมารำ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.47 คิดเป็นร้อยละ 76.44

พิจารณารายทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์แต่ละด้าน หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง รำวงมาตรฐาน ทั้ง 3 เพลง พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ดีอันดับที่ 1 คือ การปฏิบัติส่วนขาและเท้า ($\bar{x} = 2.44$, $SD = 0.64$) รองลงมา คือ การปฏิบัติส่วนศีรษะ ($\bar{x} = 2.42$, $SD = 0.56$) การปฏิบัติส่วนมือ ($\bar{x} = 2.39$, $SD = 0.65$) ลีลา ท่ารำ จังหวะ ($\bar{x} = 2.33$, $SD = 0.64$) และ ความพร้อมเพรียง ($\bar{x} = 2.28$, $SD = 0.69$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวง เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเต็ม	$\mu \geq 70\%$	$\bar{X}$	SD	% of Mean	t	p-value
ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน	30	15	10.5	11.87	2.5 2	79.11	2.98*	0.0029

* $p < .05$

จากตาราง 10 พบว่า ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.52 คิดเป็น ร้อยละ 79.11 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
1. นักเรียนได้รับการสาธิตทักษะการปฏิบัติทำรำ เพลงรำ วงมาตรฐานในภาพรวมจากการสาธิตก่อนเริ่มฝึกปฏิบัติ	4.40	0.72	มาก	1
2. ครูผู้สอนแบ่งทักษะการปฏิบัติทำรำวงมาตรฐาน ออกเป็นทักษะย่อย ๆ ที่ชัดเจนและเห็นได้ชัด	4.00	0.83	มาก	9
3. นักเรียนสังเกตเห็นทักษะการปฏิบัติทำรำของแต่ละ เพลงจากการสาธิตทักษะย่อย	4.13	0.73	มาก	5
4. การปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ในเพลงรำวงมาตรฐานทำให้ สามารถเชื่อมโยงให้เป็นทักษะที่สมบูรณ์ได้	4.17	0.79	มาก	3
5. การปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ก่อน ทำให้นักเรียนปฏิบัติทำรำ ที่สมบูรณ์ได้ถูกต้องและสวยงามมากขึ้น	4.17	0.79	มาก	3
6. การได้รับคำแนะนำ หรือความช่วยเหลือ เมื่อปฏิบัติ ทักษะย่อย ๆ ไม่ได้	4.13	0.78	มาก	6
7. การได้รับคำแนะนำ หรือเทคนิควิธีการเพิ่มเติม ทำใ้ นักเรียนปฏิบัติทำรำได้ดีขึ้น	4.13	0.82	มาก	7
8. การจัดการเรียนรู้ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะ ปฏิบัติของเดวิส ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติ ทางนาฏศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น	4.30	0.75	มาก	2
9. การเรียนรู้การปฏิบัติทำรำทำให้นักเรียนสนุกสนานและ มีความสุข	4.07	0.78	มาก	8
10. นักเรียนมีความชื่นชอบหลังจากได้ฝึกปฏิบัติทำรำ เรื่อง รำวงมาตรฐาน มากขึ้น	3.87	0.68	มาก	10
รวม	4.14	0.65	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งครอบคลุมด้านความสนใจ ความมั่นใจ ความพึงพอใจ และความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติท่าทางนาฏศิลป์ พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14, SD = 0.65$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 "นักเรียนได้รับการสาธิตทักษะการปฏิบัติท่ารำ เพลงรำวงมาตรฐานในภาพรวมจากการสาธิตก่อนเริ่มฝึกปฏิบัติ" มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อที่ 8 "การจัดการเรียนรู้ เรื่องรำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น" มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 การปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ในเพลงรำวงมาตรฐานทำให้สามารถเชื่อมโยงให้เป็นทักษะที่สมบูรณ์ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านนาฏศิลป์ ด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ One Group Posttest Only Design เป็นการทดลองแบบแผนกลุ่มเดียวทดสอบหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปริดาประชาสรรค์) จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับสลากเลือกห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส จำนวน 3 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง ซึ่งมีคะแนนความเหมาะสมระหว่าง 4.89 - 4.96 2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน จำนวน 3 เพลง เกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Scoring rubric) ประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ 5 ด้าน คือ ความถูกต้องของการปฏิบัติ ส่วนมือ ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนขาและเท้า ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนศีรษะ ลีลาท่ารำ จังหวะ และความพร้อมเพรียง ซึ่งมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) อยู่ระหว่าง 0.95 - 0.82 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้คือสถิติ สำหรับการวิเคราะห์แบบ t-test for One Sample

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.11
2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. ผลการศึกษาคำพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.11 ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้ จากวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติ เดวิส (Davies, 1971. p.96-99) นักเรียนสามารถปฏิบัติกระทำ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ และมีความชำนาญ โดยจัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น คือ ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ที่นักเรียนต้องฝึกปฏิบัตินั้น เป็นการรำที่มีทักษะย่อย ๆ หลายทักษะ โดยผู้วิจัยแบ่งทักษะในการปฏิบัติทำรำ เพลงรำวงมาตรฐานไว้ดังนี้ 1) ทักษะการปฏิบัติส่วนมือ หมายถึง การตั้งวง การจับ การเปลี่ยนมือ ได้ถูกต้องตลอดเพลง 2) ทักษะการปฏิบัติส่วนขาและเท้า หมายถึง ปฏิบัติการย่อเท้า การย่อ การก้าวเท้า หรือการกระทุ้งเท้า ได้ถูกต้องตลอดเพลง 3) ทักษะการปฏิบัติส่วนศีรษะ หมายถึง เอียงศีรษะซ้ายและขวา ตามจังหวะ หรือเนื้อเพลง ได้ถูกต้องตลอดเพลง 4) ทักษะการปฏิบัติทำรำให้มีลีลาทำรำ

จังหวะที่อ่อนช้อยงดงาม หมายถึง เคลื่อนไหวศีรษะ มือเท้า ตลอดจนหันตัวและหมุนตัวได้อย่าง สัมพันธ์ลงตัว ถูกต้องตรงจังหวะและทำให้การแสดงดูอ่อนช้อยงดงาม และ 5) ทักษะการปฏิบัติ ทำรำให้เกิดความพร้อมเพรียง หมายถึง เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า หันตัว หมุนตัวและเคลื่อนที่วงได้ อย่างต่อเนื่องพร้อมเพรียงกัน เว้นระยะช่องไฟได้อย่างสวยงามตลอดการแสดง

ซึ่งเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส 5 ชั้น คือ ชั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ชั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ชั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ชั้นให้เทคนิควิธีการ ชั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ สอนทักษะการ ปฏิบัติท่ารำ เพลงรำวงมาตรฐาน 5 ทักษะคือ ทักษะการปฏิบัติส่วนมือ ทักษะการปฏิบัติส่วนขาและ เท้า ทักษะการปฏิบัติส่วน ทักษะการปฏิบัติท่ารำให้มีลีลาท่า และทักษะการปฏิบัติท่ารำให้เกิดความ พร้อมเพรียง นักเรียนได้รับองค์ความรู้จากการใช้รูปแบบการสอนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส 5 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 ชั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ นักเรียนได้เห็นทักษะการปฏิบัติท่ารำเพลงรำชิมารำ เพลงงามแสงเดือน และเพลงหญิงไทยใจงามในภาพรวมทั้งหมดจากวิดีโอ และการปฏิบัติจาก ครูผู้สอน และได้สังเกตการปฏิบัติท่ารำในภาพรวมทั้งหมด ชั้นที่ 2 ชั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติ ทักษะย่อย ชั้นนี้ นักเรียนได้เห็นครูผู้สอนสาธิตการปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ในทุกทักษะทีละทักษะ คือ ครูสาธิตการปฏิบัติส่วนมือในท่ารำสาย ท่าสอดสร้อยมาลา ท่าพรหมสี่หน้า และท่าขึงพ้องนาง ส่วนขาและเท้าในการก้าวเท้า และกระทุ้งเท้า ส่วนศีรษะในการเอียงซ้าย และเอียงขวา และลีลาท่า รำ และนักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติตามทีละทักษะ ชั้นที่ 3 ชั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย นักเรียนได้ ฝึกปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ทีละทักษะ เช่น ปฏิบัติท่ารำสาย ท่าสอดสร้อยมาลา การเท้าตามวง โดยฝึก ปฏิบัติเองจนสามารถปฏิบัติได้สมบูรณ์ขึ้น ชั้นที่ 4 ชั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติทักษะ ย่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้สมบูรณ์ ครูผู้สอนจะคอยให้เทคนิคในการปฏิบัติให้ดีขึ้น หรือสวยงาม ขึ้น นักเรียนจะได้อธิบายเทคนิคการปฏิบัติให้ถูกต้อง และสวยงามปฏิบัติได้อย่างไร และในชั้นที่ 5 ชั้น ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำเพลงรำชิมารำ เพลงงามแสงเดือน และเพลงหญิงไทยใจงามได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์

การสอนนาฏศิลป์ของครูผู้สอนนั้น เรณู โกศินานนท์ (2535, หน้า 15-16) ได้เสนอหลักการ และการสอนนาฏศิลป์ไว้ เช่น การสอนแต่ละท่า ต้องอธิบายให้ละเอียด ถ้อยหลักทีละน้อยแต่ให้ แม่นยำแล้วจึงต่อท่าใหม่ ระหว่างครูต้องคอยสังเกตและเตือนอยู่เสมอ ให้ผู้เรียนรักษาลีลาท่าทางให้ อยู่ในแบบแผน วิธีทำหน้าผู้เรียน คือ ทำหน้าท่ากระทำเมื่อแรกต่อท่ารำและต่อหน้าหรือ ประจันหน้า ครูต้องมีความสามารถความชำนาญในการรำกลับข้าง จะได้ดูแลผู้เรียนและแก้ไข ข้อบกพร่องไปด้วย หรือสอนโดยแยกท่ารำทีละท่าแล้วค่อยทำพร้อมกัน ซึ่งหลังจากผู้วิจัยได้ทำการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเรียบร้อยแล้ว ผลที่ได้รับคือ

นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติทำรำ เพลงที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกคือ เพลงหญิงไทยใจงาม รองมาคือ เพลงงามแสงเดือน และอันดับสุดท้ายคือ เพลงรำชิมารำ เนื่องจากเพลงหญิงไทยใจงาม เป็นเพลงที่ผู้วิจัยจัดอันดับให้เป็นเพลงที่ยากที่สุดในการฝึกปฏิบัติ แต่เมื่อได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสแล้ว พบว่า เป็นเพลงที่นักเรียนได้คะแนนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเริ่มมีพื้นฐานในการปฏิบัติทำรำจากเพลงรำชิมารำ และเพลงงามแสงเดือน นักเรียนเริ่มมีทักษะในการปฏิบัติทำรำมากขึ้น รู้จักจังหวะเพลง การเปลี่ยนมือ เปลี่ยนทำรำ เกิดความคล่องตัวและรู้จักวิธีการปฏิบัติทำรำ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้นักเรียนมีคะแนนการปฏิบัติ เพลงหญิงไทยใจงาม ที่จัดอันดับว่าเป็นเพลงยาก มากกว่าเพลงรำชิมารำ และเพลงงามแสงเดือนที่ จัดอันดับว่าเป็นเพลงระดับง่ายและปานกลางตามลำดับ และพิจารณารายทักษะการปฏิบัติทาง นาฏศิลป์แต่ละด้าน หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส เรื่อง รำวงมาตรฐาน ทั้ง 3 เพลง พบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ดีอันดับที่ 1 คือ การปฏิบัติส่วนขาและเท้า รองลงมา คือ การปฏิบัติส่วนศีรษะ การปฏิบัติส่วนมือ การมีลีลาทำ รำ จังหวะ และความพร้อมเพรียง ตามลำดับ การที่นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ดี อันดับที่ 1 คือ การปฏิบัติส่วนขาและเท้า อาจเป็นเพราะการใช้ขาและเท้า ในเพลงรำวงมาตรฐานที่ ผู้วิจัยเลือกมาใช้นั้นมีการปฏิบัติเพียง 1 - 2 ขั้นตอน คือการก้าวเท้า และในเพลงหญิงไทยใจงามมี การกระทุ้งเท้าเพิ่มเข้ามา จึงทำให้นักเรียนปฏิบัติการใช้ขาและเท้าตั้งแต่เพลงแรก จนเพลงสุดท้าย ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ซ้ำ ๆ จึงทำให้นักเรียนมีความคุ้นชินกับการใช้ขาและเท้า รวมถึงการปฏิบัติในส่วนอื่น ๆ ตามมา เริ่มมีความชำนาญในการปฏิบัติทำรำมากขึ้นมีพัฒนาการใน การปฏิบัติทำรำที่ดีขึ้น และยังมีลีลาทำรำที่สวยงามมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถปฏิบัติทำรำได้พร้อม เปรียงมากยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เนื่องมาเหตุผลดังต่อไปนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ตามแนวคิดรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ของเดวิส เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำรำเป็นทักษะย่อย ๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ การเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้น พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ จึงทำให้สามารถพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังเรียนสูง กว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พิชิต ฤทธิจรูญ (2545, หน้า 40) ทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถ เชิงปฏิบัติการซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการใช้งานของอวัยวะต่างๆ ภายในร่างกายที่ต้องอาศัยการ ประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ การทำงานของระบบประสาทต่างๆ ซึ่งเป็นหน่วยสั่งการ เช่น การ

เคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ในการทำกิจวัตรประจำวัน เล่นกีฬาเล่นดนตรี หรือกิจกรรมอื่น ๆ หากนักเรียนได้ฝึกฝนการทำงานของกล้ามเนื้อและระบบประสาทให้มีการประสานสัมพันธ์กันย่อมก่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะในการปฏิบัติงาน การจำแนกพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนี้มีหลายกลุ่มความคิด เช่นเดียวกับทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน ที่ต้องใช้ร่างกายในการปฏิบัติ และนักเรียนต้องได้รับการฝึกฝนซ้ำ ๆ จึงจะสามารถปฏิบัติท่าทำได้อย่างชำนาญ และเมื่อผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสแล้ว ผลการวิจัย พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.52 คิดเป็นร้อยละ 79.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้แบ่งทักษะย่อย ๆ ในการปฏิบัติท่าออกมาให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ มีการสอนแต่ละท่าอย่างละเอียด และไปอย่างช้า ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้ และถ้าผู้เรียนคนใดปฏิบัติได้ไม่ถูกต้อง หรือไม่เข้าใจวิธีการปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงเข้าไปอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด จนสุดท้ายนักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นทักษะใหญ่ที่สมบูรณ์ และยังคงคอยให้คำแนะนำ และเทคนิคการปฏิบัติอยู่ตลอด จนมั่นใจว่านักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สวยงามและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ได้แก่ สุพัตรา รักชาติ (2556) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสเสริมด้วยแบบฝึกทักษะที่เน้นเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสเสริมด้วยแบบฝึกทักษะที่เน้นเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน มีคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 14.53 คิดเป็นร้อยละ 48.44 คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 23.94 คิดเป็นร้อยละ 79.79 โดย คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการปฏิบัติดนตรีไทย (ห้องวงใหญ่) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.97 คิดเป็นร้อยละ 85.66 โดยคะแนนความสามารถด้านการปฏิบัติดนตรีไทยของนักเรียนไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 สอดคล้องกับงานวิจัย ศศิมา นิยมสุข (2565) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ราวมาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.52 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งอรุณ พรเจริญ และอัมภากรณ์ พิรวิชกุล (2561) ได้พัฒนาชุดสื่อประสมโดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการ

แก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดสื่อประสมโดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาศึกษาทางสาขาวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาหลังใช้ชุดสื่อประสมโดยการผสมผสานการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น พบว่านักศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาคความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังเรียนตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่เกิดขึ้น เป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์และมีความชำนาญ โดยนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมสำคัญและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนระหว่างการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ขั้นขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน ครูผู้สอนอธิบายและมีการสาธิตทักษะย่อย ๆ ก่อนที่นักเรียนจะฝึกปฏิบัติเอง ทำให้เข้าใจง่าย ช่วยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามได้ถูกต้อง มีการอธิบายวิธีการปฏิบัติที่ละเอียด และครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำในการปฏิบัติอยู่เสมอ นักเรียนได้มีโอกาสได้ปฏิบัติทำท่าช้า ๆ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์จนนักเรียนมีความมั่นใจในการปฏิบัติท่า และแสดงออกทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้องและสวยงาม มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนที่ครูผู้สอนคอยอธิบาย สาธิต และให้เทคนิคในการปฏิบัติ ช่วยให้นักเรียนไม่ท้อแท้หรือเบื่อหน่ายต่อการฝึกปฏิบัติท่า จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญรอดชาดิยานนท์ (2559) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในรายวิชา การปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชาการปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิตยา นันตา (2563) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้งาน Microsoft Publisher สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้งาน Microsoft Publisher สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับมากที่สุด และยัง สอดคล้อง ศศิมา นิยมสุข (2565) ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวง มาตรฐาน โดยใช้ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะ ปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวง มาตรฐาน ตามแนวคิดของเดวิสร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok อยู่ใน ระดับมากที่สุด

จากการอภิปรายข้างต้น สรุปได้ว่า ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวง มาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์โดยใช้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.11 มีทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 และผลการศึกษา ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมี ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวิส ถึงแม้ว่านักเรียนจะได้คะแนนการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวง มาตรฐานไม่สูงมากนัก แต่ถือได้ว่านักเรียนได้มีการพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ที่ดีมากขึ้น ทำให้นักเรียนสามารถนำทักษะทางนาฏศิลป์ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดหรือปรับใช้ในการปฏิบัติทาง นาฏศิลป์ต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจในรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสอย่างลึกซึ้ง เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด
2. การที่จะพัฒนาทักษะทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานได้ดีนั้น นักเรียนควรมีทักษะ พื้นฐานทางนาฏศิลป์ที่ดีด้วย โดยครูควรปรับพื้นฐานด้านทักษะทางนาฏศิลป์ เช่น ฝึกปฏิบัติ นาฏยศัพท์และภาษาท่าให้คล่องก่อนที่จะปฏิบัติเพลงอื่น ๆ

3. การที่ครูผู้สอนจะรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมาใช้ในแต่ละเพลง ควรแบ่งขั้นตอนการสอนแต่ละทักษะย่อย ๆ ให้ดี เพื่อไม่ให้เกินระยะเวลา และสามารถสอนได้ตามเวลาที่กำหนด โดยที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ร่วมกับเทคนิควิธีการสอนรูปแบบอื่นๆ เช่น เกม STAD TAI เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษารูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสไปทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชา หรือเนื้อหาอื่น ๆ เพื่อเสริมทักษะให้เกิดแก่ผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ตังชนกานนท์. (2563). *การวัดและการประเมินทักษะการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กรมวิชาการ. (2522). *แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2536). *การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยดนตรีและนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ: กุรุสภา.
- กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์. (2562). *การประเมินการปฏิบัติ : แนวคิดสู่การปฏิบัติ - Performance Assessment : Concept to Practice*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กฤษณีย์ อุทุมพร. (2554). *การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. เข้าถึงได้จาก:
<http://old.pongsawadi.ac.th/wp-content/uploads/2011/06/no-06.pdf>
- ชวลิต ชุกก่าแพง. 2550. *การประเมินการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชไมพร จันทรวินบูลย์. (2564). *ผลการจัดการเรียนรู้ : ระบํากฤดาภินิหาร โดยทักษะปฏิบัติของเดวีส์*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เต็มศิริ บุญยสิงห์ และเจือ สตะเวทิน. (2526). *การละครเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กุรุสภา
ลาดพร้าว.
- ทิตนา เขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชานินทร์ ศิลป์จาร. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMO*
(พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญบิสซิเนสฮาร์เอนด์.

- นิตยา นันตา (2563). ผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้งาน Microsoft Publisher สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- เน่งน้อย พงษ์สามารถ. (2549). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: เอส เอ็ม เอ็ม.
- นวลอนงค์ บุญฤทธิ์พงศ์. (2556). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญรอด ชาติยานนท์. (2559). ผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการ
สอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ในรายวิชา การปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal*, 9(03).
- ปาริชาติ สังข์ขาว. (2551) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้บริการห้องสมุด
มหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เปียน ไชยสร. (2529). การวัดผลงานภาคปฏิบัติ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 8(23), 27-61.
- เพ็ญญ กิจระการ. (2544). การหาค่าดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและ
การสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรณี ชูทัยเงินจิต. (2550). จิตวิทยาการเรียนการสอน. นนทบุรี: เกรท เอ็ดดูเคชั่น
- พานี สีสวย. (2527). สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์รี่มีส.
- พีรพงศ์ แสนไสย. (2546). การวิจัยทางนาฏศิลป์. มหาสารคาม.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2522). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ไพศาล วรคำ. (2559). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ไพศาล วรคำ. (2558). การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ภาณุรัชต์ บุญส่ง. (2560). การดำรงอยู่ของนาฏศิลป์ไทยในยุค 4.0. *วารสารวิชาการนวัตกรรม*
สื่อสารสังคม 5(1), 107 - 116.
- มนชนก รัตนจางค์. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ ด้วยรูปแบบการสอน
แบบทางตรงผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. สาขาวิชา
วิจัยและพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- รุ่งอรุณ พรเจริญ และอัมภากรณ์ พีรวณิชกุล. (2561) การพัฒนาชุดสื่อประสมโดยการผสมผสาน การเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- เรณู โกศินานนท์. (2544). นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เรณู โกศินานนท์. (2545). สืบสานนาฏศิลป์ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรางคณา เวชกุล. (2559). การพัฒนาทักษะปฏิบัติโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก่นนคร วิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- วิไลรัตน์ แซ่เอี้ยว. (2560). การพัฒนาชุมนุมนาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติ ของเดวิส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิวัฒน์ เพชรศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2. สาขาหลักสูตรและการ สอน, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศรีมงคล เทพเรณู. (2548). เอกสารคำสอนรายวิชาทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ศศิณา นิยมสุข. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องราวมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัย มหาสารคาม
- สุพัตรา รักชาติ. (2555). ผลการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสเสริมด้วยแบบฝึกทักษะ ที่เน้นเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติดนตรีไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์. (2562). การศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบำ นพรัตน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของ เดวิสร่วมกับการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2544). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรางค์ ใคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล ว่องวาณิช. (2546). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก กัททิษณิน. (2549). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กทม. : โรงพิมพ์ประสาน การพิมพ์.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2541). *นาฏศิลป์ไทย (นาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม)*, กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2548). *นาฏศิลป์ไทย : นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา – อุดมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). *หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). *วิวัฒนาการนาฏศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2477*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. 2553. *หลักการวัดและการประเมิน Principles of Measurement and Evaluation* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง .
- อมรา กล้าเจริญ. (2535). *วิธีสอนนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏนครปฐม
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน*. กรุงเทพฯ: ไยใหม่
- Burdon, L.A. (2001). Learning by Doing: Adult Studio Activities in an Art museum. *Masters Abstracts International*, 39(03), 635.
- Boeh and Maeshall. (2000). The Effective of Labanptation in Learning Ballroom Dance. *Dissertation Abstracts Internationat*. 991 (12), 2902-A.
- Cullen, R. (2001). Perspective on user satisfaction surveys. *Library Trends*. 49, 602-686.
- Davies, I.K. 1971. *The Management of Learning*. London: McGraw - Hill.
- Fitzpatrick, R., & Morrison, E. J. (1971). *Performance and product evaluation*. In R. L. Torndike (Ed.), *Educational measurement* (2nd ed.). Washington DC: American Council on Education.
- Francis, D. (2011). International Review of Research. *In open and Distance Learning*. 11(1).96-116.

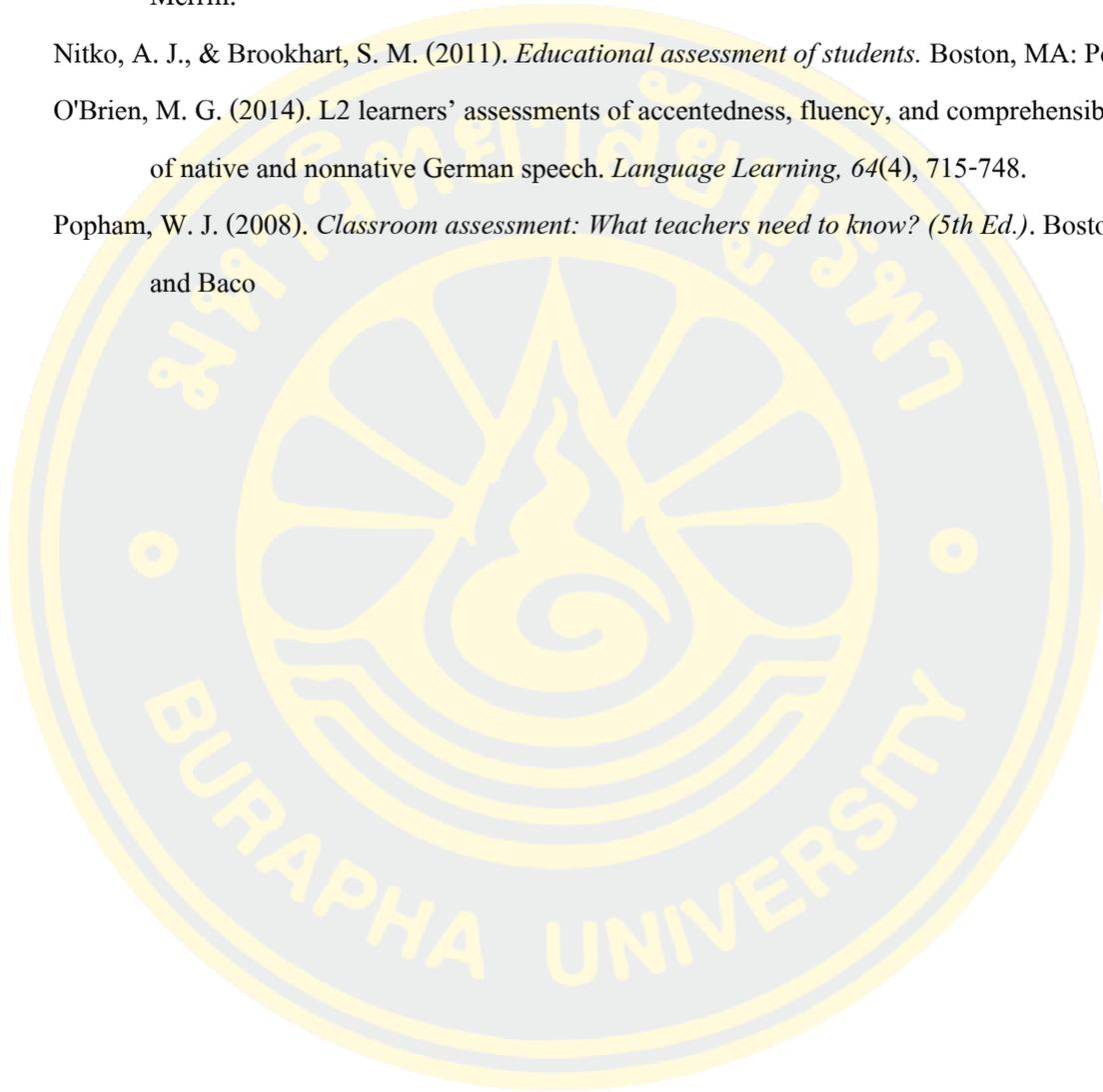
Maslow, A. 1970. *Human Need Theory: Maslow's Hierarchy of Human Needs*. Philadelphia: Lippincott.

Nitko, A. J. (2001). *Educational assessment of students*. (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill.

Nitko, A. J., & Brookhart, S. M. (2011). *Educational assessment of students*. Boston, MA: Pearson.

O'Brien, M. G. (2014). L2 learners' assessments of accentedness, fluency, and comprehensibility of native and nonnative German speech. *Language Learning*, 64(4), 715-748.

Popham, W. J. (2008). *Classroom assessment: What teachers need to know? (5th Ed.)*. Boston: Ally and Baco

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ราชานามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์
- หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- หนังสือรับรองผลการพิจารณการวิจัยในมนุษย์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ลลิตา ธรรมบุตร ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดชลบุรี
2. ดร.กนิษฐา สังข์รัตน์ ประธานสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร
3. นางชื่นสุกร์ แสงกาโร ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
วิชานาฏศิลป์โรงเรียนเทศบาล 1 สดวาร
เทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ที่ อว ๘๑๓๗/๒๕๖๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๓๖๙ อ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการงานนิพนธ์ (ฉบับย่อ)
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวผกาทิพย์ แพทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๗๓๕ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติคำ
โครงการนิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
สิริวรรณ จรัสวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ
ดร.ลลิตา ธรรมบุตร ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และ
ประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตได้ส่งคำโครงการเล่มงานนิพนธ์
(ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๒๒๖๔๙๓๖ หรือที่ E-mail: 64920735@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ภัณฑนา รังสิโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสิโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๙ ๓๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕ และ ๗๐๗

E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

สำเนาเรียน ดร.ลลิตา ธรรมบุตร

ที่ อว ๘๑๓๗/๒๕๖๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๔ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการนิพนธ์ (ฉบับย่อ)
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวมหัทธนี แพทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๗๓๕ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติคำ
โครงการนิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์
เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ
ดร.กนิษฐา สังข์รัตน์ ประธานสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตได้ส่งคำโครงการเล่มงานนิพนธ์ (ฉบับย่อ) และ
เครื่องมือวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘๔-๒๒๖๙๙๓๖ หรือที่ E-mail: 64920735@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ภัณฑนา รังสิโยภาส
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสิโยภาส)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕ และ ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th
สำเนาเรียน ดร.กนิษฐา สังข์รัตน์

ที่ อว ๘๑๓๗/๒๖๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหาคบวงแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๑ (สดาวาร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการนิพนธ์ (ฉบับย่อ)
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวผกาทิพย์ แพทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๗๓๕ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติคำ
โครงการนิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
สิรารวรรณ จรัสศรีวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ
นางชื่นศุภร์ แสงกาโร ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
ความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตินัดส่งคำโครงการเล่มงานนิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้
ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตินัดตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-
๒๒๖๙๙๓๖ หรือที่ E-mail: 64920735@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ภัณฑนา รังสิโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสิโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕ และ ๗๐๗

E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

สำเนาเรียน นางชื่นศุภร์ แสงกาโร

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

ที่ อว ๘๑๓๗/๕๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนาทบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๗ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (หาคุณภาพ)

ด้วย นางสาวผกาทิพย์ แผลทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๗๓๕ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติเค้า
โครงการนิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
สิรารวรรณ จรัสรวีวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอโรงเรียนท่านในการหาคุณภาพจาก
เครื่องมือวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๓ จำนวน ๓๐ คน ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓
มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ สามารถติดต่อให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๒๒๖๔๙๓๖
หรือที่ E-mail: 64920735@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

มัทนา รังสิโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา รังสิโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗

E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๕๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๗ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (หาคคุณภาพ)

ด้วย นางสาวผกาทิพย์ แพทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๗๓๕ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติเค้าโครงการนิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ จรัสวีวัฒน์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอโรงเรียนท่านในการเก็บข้อมูลการเพื่อดำเนินการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ จำนวน ๓๐ คน ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๒๒๖๙๙๓๖ หรือที่ E-mail: 64920735@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

มณฑนา รังสีโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑนา รังสีโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗

E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

หนังสือรับรองผลการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์

สำเนา

ที่ IRB4-052/2568

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HU255/2567

โครงการวิจัยเรื่อง : ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานศิลปะ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวผกาทิพย์ แพทอง

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ ศษญีนิพนธ์) : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรวรรณ จรัสศรีวิวัฒน์

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ ศษญีนิพนธ์) : อาจารย์ ดร.อาพันธ์ชนิด เจนจิต

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

วิธีพิจารณา : Exemption Determination Expedited Reviews Full Board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 4 วันที่ 13 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย ฉบับที่ 1 วันที่ 19 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 8 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 8 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form) แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 1 วันที่ 19 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)
- 6.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง รำวงมาตรฐาน ฉบับที่ 1 วันที่ 19 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

สำเนา

วันที่รับรอง : วันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

วันที่หมดอายุ : วันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569

ลงนาม นางสาวพิมพ์พรรณ เลิศล้ำ

(นางสาวพิมพ์พรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

** หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง **

ภาคผนวก ข

- การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
- การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
เรื่อง รำวงมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
เรื่อง รำวงมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
- การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha-coefficient) ของ Cronbach
- ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{X}$	SD	ระดับ	
	1	2	3				
	1	สาระสำคัญ					
1.1	สอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
1.2	บ่งชี้ถึงความคิดรวบยอดของ เนื้อหา	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
1.3	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.2	ถูกต้องตามหลักการเขียน	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.3	ภาษามีความชัดเจน เข้าใจ ง่าย	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.4	ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัด และประเมินได้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้						
3.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
3.2	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3.3	มีความยากง่ายเหมาะสมกับ ชั้นเรียน	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3.4	น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ	
	ของผู้เชี่ยวชาญ						
	1	2	3				
4	การจัดกระบวนการเรียนรู้						
4.1	ขั้นสาธิตทักษะหรือการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	กระทำ						
4.2	ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	ทักษะย่อย						
4.3	ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	ย่อย						
4.4	ขั้นให้เทคนิควิธีการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
4.5	ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะ	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์						
5	สื่อการเรียนรู้						
5.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	การเรียนรู้						
5.2	สอดคล้องกับสาระการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เรียนรู้ และกิจกรรม						
5.3	สร้างความสนใจของนักเรียน	4	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6	การวัดและประเมินผล						
6.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	การเรียนรู้						
6.2	สอดคล้องกับสาระการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เรียนรู้						
6.3	การวัดผลประเมินผล	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	สอดคล้องกับทักษะการปฏิบัติ						
	ทางนาฏศิลป์						

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ
	ของผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
6.4 ใช้เครื่องมือและเกณฑ์การ วัดประเมินผลได้เหมาะสม	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย				4.93	0.13	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.13$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 2

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ	
	ของผู้เชี่ยวชาญ						
	1	2	3				
1	สาระสำคัญ						
1.3	สอดคล้องกับเนื้อหาและ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.4	บ่งชี้ถึงความคิดรวบยอดของ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เนื้อหา						
1.3	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.2	ถูกต้องตามหลักการเขียน	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.3	ภาษามีความชัดเจน เข้าใจ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	ง่าย						
2.4	ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัด	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	และประเมินได้						
3	สาระการเรียนรู้						
3.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เรียนรู้						
3.2	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
3.3	มีความยากง่ายเหมาะสมกับ	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ชั้นเรียน						
3.4	น่าสนใจและเป็นประโยชน์	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ต่อผู้เรียน						

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ	
	ของผู้เชี่ยวชาญ						
	1	2	3				
4	การจัดกระบวนการเรียนรู้						
4.1	ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
4.2	ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
4.3	ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
4.4	ขั้นให้เทคนิควิธีการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
4.5	ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
5	สื่อการเรียนรู้						
5.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
5.2	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
5.3	เร้าความสนใจของนักเรียน	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6	การวัดและประเมินผล						
6.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
6.2	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
6.3	การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ
	ของผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
6.4 ใช้เครื่องมือและเกณฑ์การ วัดประเมินผลได้เหมาะสม	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย				4.96	0.08	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, $SD = 0.08$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 3

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ	
	ของผู้เชี่ยวชาญ						
	1	2	3				
1	สาระสำคัญ						
1.5	สอดคล้องกับเนื้อหาและ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.6	บ่งชี้ถึงความคิดรวบยอดของ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เนื้อหา						
1.3	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.2	ถูกต้องตามหลักการเขียน	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.3	ภาษามีความชัดเจน เข้าใจ	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ง่าย						
2.4	ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัด	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	และประเมินได้						
3	สาระการเรียนรู้						
3.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เรียนรู้						
3.2	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3.3	มีความยากง่ายเหมาะสมกับ	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ชั้นเรียน						
3.4	น่าสนใจและเป็นประโยชน์	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ต่อผู้เรียน						

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ	
	ของผู้เชี่ยวชาญ						
	1	2	3				
4	การจัดกระบวนการเรียนรู้						
4.1	ขั้นสาธิตทักษะหรือการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	กระทำ						
4.2	ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	ทักษะย่อย						
4.3	ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	ย่อย						
4.4	ขั้นให้เทคนิควิธีการ	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
4.5	ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะ	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
	ย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์						
5	สื่อการเรียนรู้						
5.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	การเรียนรู้						
5.2	สอดคล้องกับสาระการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เรียนรู้ และกิจกรรม						
5.3	สร้างความสนใจของนักเรียน	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6	การวัดและประเมินผล						
6.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	การเรียนรู้						
6.2	สอดคล้องกับสาระการ	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เรียนรู้						
6.3	การวัดผลประเมินผล	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	สอดคล้องกับทักษะการปฏิบัติ						
	ทางนาฏศิลป์						

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น			$\bar{X}$	SD	ระดับ
	ของผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
6.4 ใช้เครื่องมือและเกณฑ์การวัดประเมินผลได้เหมาะสม	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย				4.93	0.13	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, $SD = 0.20$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	4.93	0.13	เหมาะสมมากที่สุด
2	4.96	0.08	เหมาะสมมากที่สุด
3	4.89	0.20	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.93	0.14	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับเหมาะสมมากที่สุด

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวง
มาตรฐาน

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงรำชิมารำ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

จากตารางที่ 16 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทาง
นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงรำชิมารำโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า แบบประเมิน
ทักษะปฏิบัติ ทั้งหมด 5 ข้อ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงงามแสงเดือน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

จากตารางที่ 17 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงงามแสงเดือนโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ทั้งหมด 5 ข้อ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงหญิงไทยใจงาม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

จากตารางที่ 18 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงหญิงไทยใจงาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ทั้งหมด 5 ข้อ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
เรื่อง รำวงมาตรฐาน

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทาง
นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน

ที่	ประเมินครั้งที่ 1						ประเมินครั้งที่ 2					
	1	2	3	4	5	รวม	1	2	3	4	5	รวม
1	2	2	2	2	1	9	2	2	2	2	2	10
2	2	2	2	1	2	9	2	2	2	1	2	9
3	2	2	2	2	1	9	2	2	2	2	1	9
4	2	2	2	1	1	8	2	2	2	2	1	9
5	1	2	2	1	2	8	1	2	2	2	2	9
6	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
7	2	2	2	2	1	9	2	2	2	2	2	10
8	1	2	2	2	1	8	1	2	2	2	2	9
9	2	2	2	2	2	10	3	2	3	2	2	12
10	1	2	2	1	2	8	1	2	2	2	2	9
11	2	2	2	3	2	11	2	2	2	3	2	11
12	2	2	3	3	3	13	2	3	3	2	2	12
13	2	2	2	2	1	9	2	2	2	2	2	10
14	2	1	2	2	1	8	2	1	2	2	1	8
15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
16	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
17	2	3	3	3	3	14	2	3	3	3	3	14
18	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
19	2	2	2	2	2	10	3	2	2	2	2	11
20	2	2	2	2	2	10	3	2	2	2	2	11
21	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ที่	ประเมินครั้งที่ 1						ประเมินครั้งที่ 2					
	1	2	3	4	5	รวม	1	2	3	4	5	รวม
22	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	2	10
23	2	2	2	2	3	11	2	2	2	2	3	11
24	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
25	3	2	2	2	2	11	3	2	3	2	2	12
26	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
27	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
28	2	3	2	2	2	11	2	3	3	2	2	12
29	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
30	2	3	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13
ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) การปฏิบัติส่วนมือ = 0.89												
ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) การปฏิบัติส่วนขาและเท้า = 0.95												
ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) การปฏิบัติส่วนศีรษะ = 0.82												
ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) ลีลาท่ารำ จังหวะ = 0.85												
ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) ความพร้อมเพรียง = 0.87												
ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) รวม = 0.98												

จากตารางที่ 19 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง ราวมาตรฐาน พบว่า แบบวัดการประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนมือ มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.89 ทักษะการปฏิบัติส่วนขาและเท้า มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.95 ทักษะการปฏิบัติส่วนศีรษะ มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.82 ทักษะการปฏิบัติในส่วนลีลาท่ารำ จังหวะมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.85 ทักษะการปฏิบัติทางด้านความพร้อมเพรียง มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.87 และ การประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์โดยรวมมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) เท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

จากตารางที่ 20 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ทั้งหมด 10 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha-coefficient) ของ Cronbach

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	สรุปผล	ผลการคัดเลือก
1	0.68	ใช้ได้	คัดเลือก
2	0.91	ใช้ได้	คัดเลือก
3	0.85	ใช้ได้	คัดเลือก
4	0.78	ใช้ได้	คัดเลือก
5	0.87	ใช้ได้	คัดเลือก
6	0.71	ใช้ได้	คัดเลือก
7	0.90	ใช้ได้	คัดเลือก
8	0.74	ใช้ได้	คัดเลือก
9	0.88	ใช้ได้	คัดเลือก
10	0.71	ใช้ได้	คัดเลือก

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ 0.96

จากตารางที่ 21 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ทั้งหมด 10 ข้อ พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.68 – 0.91 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
 ตารางที่ 22 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
 เพลงรำซิมมรา

คนที่	คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนนที่ได้
1	9	16	15
2	9	17	14
3	9	18	15
4	8	19	10
5	8	20	10
6	15	21	15
7	9	22	10
8	8	23	11
9	10	24	15
10	8	25	11
11	11	26	15
12	13	27	15
13	9	28	11
14	8	29	15
15	15	30	13

ตารางที่ 23 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
เพลงงามแสงเดือน

คนที่	คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนนที่ได้
1	11	16	15
2	7	17	12
3	12	18	15
4	10	19	10
5	11	20	10
6	15	21	15
7	12	22	10
8	9	23	8
9	14	24	12
10	9	25	10
11	15	26	15
12	11	27	15
13	10	28	10
14	7	29	15
15	15	30	10

ตารางที่ 24 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
เพลงหญิงไทยใจงาม

คนที่	คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนนที่ได้
1	10	16	15
2	7	17	15
3	11	18	15
4	10	19	11
5	10	20	10
6	15	21	15
7	10	22	15
8	9	23	12
9	15	24	15
10	10	25	13
11	15	26	15
12	13	27	15
13	13	28	12
14	5	29	15
15	15	30	13

The logo of Burapha University is a large, semi-transparent watermark in the background. It features a circular emblem with a central wheel-like design and the university's name in Thai and English: 'มหาวิทยาลัยบูรพา' and 'BURAPHA UNIVERSITY'.

ภาคผนวก ค

- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสแผนที่ 1 เรื่อง รำวงมาตรฐาน
- ตัวอย่างแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการ
สอนทักษะปฏิบัติของเดวิสแผนที่ 1 เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงรำชิมารำ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ	สาระการเรียนรู้ นาฏศิลป์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การแสดงนาฏศิลป์ไทย		เวลา 12 ชั่วโมง
เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงรำชิมารำ		เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

ป.5/3 แสดงนาฏศิลป์โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการ
แสดงออก

3. สาระสำคัญ

เพลงรำชิมารำ เป็นเพลงรำวงมาตรฐาน ลำดับที่ 3 ประพันธ์คำร้องโดยจมีนมานิตย์นเรศ
(นายเฉลิม เสวตนันท์) ประพันธ์ในนามกรมศิลปากร ประพันธ์ทำนองโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท
เนื้อหาของเพลง เชิญชวนให้มารำวงเพื่อความสนุกสนาน แต่เมื่อถึงเวลาทำงานก็ตั้งใจทำงาน เมื่อถึง
เวลาว่างจึงมารำวงเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน คลายทุกข์คลายความเหน็ดเหนื่อย และก็จะรำอย่างมี
ระเบียบแบบแผน ตามวัฒนธรรมของไทยแล้วจะดูงดงามยิ่ง โดยใช้ท่ารำสายในการปฏิบัติ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายวิธีการปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลง รำชิมารำได้ (K)
2. นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติท่ารำวงมาตรฐานเพลงรำชิมารำได้ถูกต้องและสวยงาม (P)
3. นักเรียนมีความตั้งใจ ความพยายามในการฝึกปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลงรำชิมารำ (A)

5. สาระการเรียนรู้

1. ท่ารำเพลงรำชิมารำ
  - ท่ารำสาย
  - การก้าวเท้า
2. การปฏิบัติท่ารำเพลงรำชิมารำ

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ (ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้)
2. เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน (ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน)
3. รักความเป็นไทย (ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย)

7. กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้

รูปแบบการสอนที่ใช้ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส

ชั่วโมงที่ 1 เนื้อเพลง และการปฏิบัติส่วนมือ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

- 1.1 ครูเปิดวิดีโอการแสดงรำวงมาตรฐานเพลงรำซิมม่ารำให้นักเรียนฟังเพลงและดูการปฏิบัติ
- 1.2 ครูสาธิตการร้องเพลงพร้อมปฏิบัติทำรำเพลงรำซิมม่ารำให้นักเรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบเพลง
- 1.3 ครูเปิด PowerPoint เนื้อเพลงรำซิมม่ารำ หรือจดบนกระดาน เพื่อให้ นักเรียน ฟัง ร้อง เพลง

เนื้อเพลง รำซิมม่ารำ

รำซิมม่ารำ	เรียงระบำกันให้สนุก
ยามงานเราทำงานจริง ๆ	ไม่ละไม่ทิ้งจะเกิดเชษฐชุก
ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น	ตามเชิงเช่นเพื่อให้สร้างทุกข์
ตามเข็ญอย่างตามชุก	เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม
เล่นอะไรให้มีระเบียบ	ให้งามให้เรียบจึงจะคมจำ
มาซิมาเจ้าเอ๊ยมาพื่อนรำ	มาเล่นระบำของไทยเราเออ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

- 2.1 ครูร้องเพลงทีละท่อน และให้นักเรียนร้องตามจนจบเพลง 1 รอบ
- 2.2 ครูร้องเพลงและปรบมือให้เข้าจังหวะ พร้อมให้นักเรียนช่วยกันปรบมือให้เข้ากับจังหวะ 1 รอบ
- 2.3 ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงและปรบมือให้เข้ากับจังหวะ จนนักเรียนสามารถร้องเพลงได้

- 2.4 ครูอธิบายและสาธิตการปฏิบัติมือ ทำรำสาย อย่างช้า ๆ ทีละขั้นตอนให้นักเรียนดู
 2.5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำรำสายพร้อมกับครู การปฏิบัติมีดังนี้

ขั้นตอนการฝึกการปฏิบัติมือทำรำสาย

ทำรำสาย

เพลงรำซิมมำ ใช้ทำรำสาย	<p>*แขนทั้งสองข้างตั้ง* มือซ้ายแบหงาย ท้องแขนหงาย ยกแขนขึ้นระดับ ไหล่ตรงคำว่า “รำ” แรก แล้วพลิกข้อมือเป็นตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ตรงคำ ว่า “ซิม”</p>	<p>*มือและแขนซ้าย-ขวา รำสายสองแขน สลับกันไปตามจังหวะ เพลงต่อเนื่องจากคำร้อง ที่ผ่านมา</p>
	<p>มือขวาตั้งแขนตั้งวาดแขนลงมาเล็กน้อยตรงคำว่า “รำ” แล้วพลิกข้อมือเป็นตั้งมือ ท้องแขนหงายมือแบ หงายปลายนิ้วตักตรงคำว่า “ซิม”</p>	

2.6 ให้นักเรียนจับคู่ 2 คน ชาย หญิง (ถ้าไม่ครบคู่ ให้ชายคู่ชาย หรือหญิงคู่หญิงได้) และจับเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คู่ นั่งเป็นวงกลม

2.7 นักเรียนฝึกปฏิบัติทำรำสายกับเพื่อนในกลุ่ม โดยให้ยึดแขนขวา พูดคำว่า ขึ้น และ ลง ตามการปฏิบัติมือที่ดึงแขนขึ้นลง (ยึดแขนขวาเพื่อให้ในการพูดให้จังหวะ) ฝึกปฏิบัติจนทุกคนในกลุ่มสามารถปฏิบัติได้อย่างพร้อมเพรียง

2.8 ครูคอยเดินดูการปฏิบัติของแต่ละกลุ่ม และให้คำแนะนำ สำหรับนักเรียนที่ปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง เช่น ดึงมือไม้ได้ระดับ ใช้มือผิดข้าง พลิกมือไม่ถูกต้อง เป็นต้น จนนักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.9 ครูให้นักเรียนหันหน้าหาครู และปฏิบัติทำรำสาย 1 รอบ โดยครูเป็นผู้ร้องเพลง

2.10 ให้นักเรียนปฏิบัติทำรำสาย เข้ากับเพลงรำซิมมรา 1 รอบ

2.11 ครูสรุปความรู้ที่ได้วันนี้ คือ เนื้อเพลงรำซิมมรา การร้องเพลงให้ตรงจังหวะ การปฏิบัติส่วนมือในทำรำสาย

ชั่วโมงที่ 2 การปฏิบัติส่วนขา เท้า และศีรษะ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (ต่อ)

2.1 ครูร้องเพลงรำซิมมรา และย้ำเท้าให้นักเรียนดู

2.2 ครูย้ำเท้าอีกหนึ่งรอบ เข้ากับเพลงรำซิมมรา พร้อมกับอธิบายวิธีการย้ำเท้า

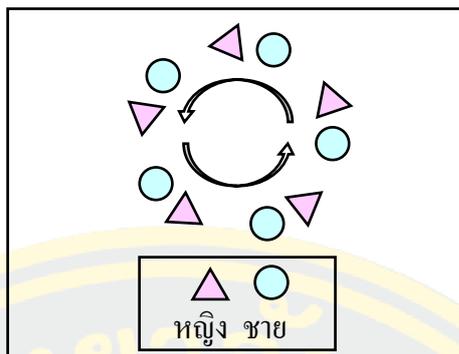
2.3 ให้นักเรียนย้ำเท้า โดยให้จังหวะ ซ้าย ขวา ซ้าย เริ่มจากเท้าซ้าย โดยปฏิบัติพร้อมกันกับ

ครู

ขั้นตอนการฝึกการปฏิบัติส่วนขาและเท้า

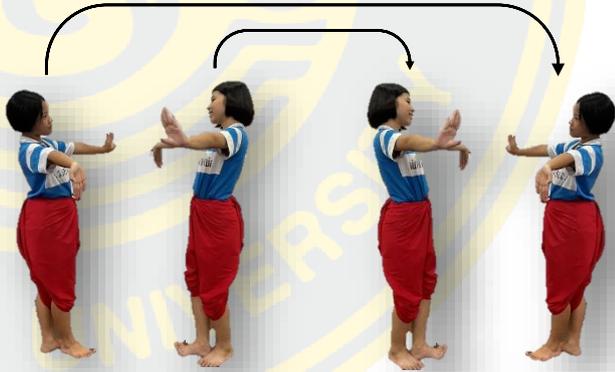
เพลงรำซิมมรา การย้ำเท้า	เท้าซ้ายก้าวตรงคำว่า “รา” แล้วก้าวสลับเท้าขวาตาม จังหวะเพลงเรื่อยไป สะดุ้งเข่าเล็กน้อย เท้าขวาก้าวตรงคำว่า “ชิ” สะดุ้งเข่าเล็กน้อยแล้วก้าว สลับกับเท้าซ้ายตามจังหวะเพลงเรื่อยไป สะดุ้งเข่า เล็กน้อย	* ก้าวเท้าซ้าย-ขวา สลับกันไปตามจังหวะ เพลง สะดุ้งเข่าเล็กน้อย * เริ่มด้วยเท้าซ้าย และ จบด้วยเท้าซ้าย
----------------------------	---	--

2.4 ให้นักเรียนจับคู่ 2 คน ชาย หญิง (ถ้าไม่ครบคู่ ให้ชายคู่ชาย หรือหญิงคู่หญิงได้) ยืนต่อ
หลังกันเป็นวงกลมใหญ่ 1 วง

2.5 ฝึกขำทำโดยให้จังหวะ ชาย ขวา ชาย ค่อย ๆ เดินขยับวงไปเรื่อย ๆ จนนักเรียนสามารถปฏิบัติได้พร้อมกัน

2.6 ครูสอนการเดินหมุนสลับที่กัน โดยการหมุนสลับที่กันนี้ ต้องหมุนตรงคำร้อง ดังนี้

เนื้อเพลง	การหมุนตัว
เล่นอะไรให้มีระเบียบ ให้งามให้เรียบร้อยจำคัมขำ	<p>คนด้านหน้ากลับหลังหันทางซ้าย แล้วเดินออกนอกวง สลับที่กัน</p>
มาซิมาเจ้าเอ๋ยมาพื่อนรำ มาเล่นระบำของไทยเราเอ๋ย	<p>ต่างคนต่างหมุนตัวกลับทางขวา เดินกลับที่ หันหน้าตามวง</p>
เนื้อเพลงวรรคอื่น ๆ ให้เดินตามวงไปเรื่อย ๆ	

2.7 ให้นักเรียนปฏิบัติกรำท่า แบบหมุนสลับทักกัน โดยครูเป็นผู้ปฏิบัติ นำ ให้นักเรียน ปฏิบัติตามทีละขั้นตอน

2.8 ครูและนักเรียนร้องเพลงเองช้า ๆ ท่า และหมุนสลับทักกันตามเนื้อร้อง ปฏิบัติไปเรื่อย จนนักเรียนเริ่มปฏิบัติได้คล่อง

2.9 แบ่งกลุ่ม ออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คู่ และยืนต่อกันเป็นวงกลม

2.10 ให้นักเรียนร้องเพลงเอง และฝึกซ้อมการท่า ท่า พร้อมกับหมุนสลับทักกัน

2.11 ครูเดินสังเกตการปฏิบัติกรำท่าของแต่ละกลุ่ม

2.12 ปฏิบัติไปเรื่อย ๆ จนครูสังเกตเห็นว่านักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องแล้วจึงเปิดเพลง ราชมาร่า ให้นักเรียนปฏิบัติเข้ากับเพลง

2.13 ครูสอนการเอียงศีรษะ เอียงซ้าย และเอียงขวา ตามเนื้อเพลงทีละท่อนสลับทักกัน โดยเริ่ม จากเอียงขวา ที่เนื้อเพลง “ราชมาร่า เริงระบำกันให้สนุก” เปลี่ยนเป็นเอียงซ้ายที่เนื้อเพลง “ยามงาน เราทำงานกันจริง ๆ ไม่ละไมทิ้งจะเกิดเข็ญขลุกล” เอียงศีรษะสลับทักกันไปเรื่อย ๆ ตามเนื้อเพลงในแต่ ละวรรคจนจบเพลง

เอียงซ้าย

เอียงขวา

2.14 ให้นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติส่วนขาและท่า พร้อมกับเอียงศีรษะด้วย โดยร้องเพลงเอง 1 รอบ และ ปฏิบัติเข้ากับเพลง 1 รอบ

ชั่วโมงที่ 3 การปฏิบัติส่วนมือ ขา ท่า และศีรษะ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.1 ให้นักเรียน จับคู่ 2 คน ชาย หญิง (ถ้าไม่ครบคู่ ให้ชายคู่ชาย หรือหญิงคู่หญิงได้) ยืนต่อ หลังกันเป็นวงกลมใหญ่ 1 วง

3.2 ให้นักเรียนร้องเพลงราชมาร่า 1 รอบ พร้อมกับเอียงศีรษะ ซ้าย ขวา ตามเนื้อเพลง

3.3 ให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำสาย อยู่กับที่ โดยร้องเพลงเอง 1 รอบ แล้วปฏิบัติเข้ากับเพลง 1

รอบ

3.4 ครูคอยสังเกตนักเรียนแต่ละคนว่าปฏิบัติท่ารำสายถูกต้องหรือไม่ ชี้แนะให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

3.5 ให้นักเรียนปฏิบัติการใช้ขา และเท้า ย่ำเท้าตามวงไปเรื่อย ๆ มือทำเอา โดยร้องเพลงเอง 1 รอบ แล้วปฏิบัติเข้ากับเพลง 1 รอบ

3.6 ครูคอยสังเกตนักเรียนแต่ละคนว่าปฏิบัติการใช้เท้าถูกต้องหรือไม่ ชี้แนะให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

ครูคอยสังเกตการปฏิบัติในส่วนย่อย ๆ ของนักเรียน ทั้งศีรษะ มือ ขา และเท้า และให้เทคนิคปฏิบัติให้ถูกต้องและสวยงามยิ่งขึ้น เช่น ดึงมือให้ได้ระดับ หักข้อมืออีก เอียงศีรษะให้มากขึ้น ยกเท้าให้สูงขึ้น เป็นต้น

ชั่วโมงที่ 4 การปฏิบัติเพลงรำซิมมราที่สมบูรณ์

ขั้นที่ 5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์

5.1 ให้นักเรียน จับคู่ 2 คน ชาย หญิง (ถ้าไม่ครบคู่ ให้ชายคู่ชาย หรือหญิงคู่หญิงได้) ยืนต่อหลังกันเป็นวงกลมใหญ่ 1 วง

5.2 ให้นักเรียนเริ่มฝึกปฏิบัติเพลงรำซิมมรา โดยปฏิบัติทุกส่วนของร่างกาย ทั้งมือ ขา และเท้า รวมทั้งการเอียงศีรษะ เดินวนตามวงไปเรื่อย ๆ จนจบเพลง โดยครุฑรำพร้อมกับนักเรียน และให้จังหวะด้วย (ร้องเพลงเอง)

5.3 ฝึกรำพร้อมกันไปเรื่อย ๆ จนนักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติได้

5.4 เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ จึงให้ปฏิบัติเข้ากับเพลงรำซิมมรา จนสามารถปฏิบัติได้ตรงกับจังหวะเพลง

5.5 ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คู่ ยืนเรียงกันเป็นคู่ตามวง

5.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติท่ารำ โดยใช้ทุกส่วนของร่างกาย มือ ขา เท้า และการเอียงศีรษะ เข้ากับเพลง

5.7 ครูคอยเดินสังเกตการปฏิบัติของแต่ละกลุ่มและให้คำแนะนำสำหรับนักเรียนที่ยังปฏิบัติได้ไม่ถูกต้อง หรือยังไม่สวยงาม เช่น ให้จังหวะการย่ำเท้าให้ถูกต้อง คอยเตือนให้เอียงศีรษะให้จังหวะการแกว่งแขนขึ้นลงให้ถูกจังหวะ เป็นต้น

5.8 เมื่อครูเห็นว่าแต่ละกลุ่มมีความพร้อมแล้วจึงเปิดเพลงให้ทุกกลุ่มปฏิบัติเข้ากับเพลง 1 รอบ

5.9 ครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนอธิบายวิธีการปฏิบัติทำรำเพลงรำซิมมรา ภายในกลุ่ม ช่วยกันตอบโดยใช้คำถาม ดังนี้

คำถามที่ 1 เพลงรำซิมมราใช้ทำรำใด มีวิธีการปฏิบัติอย่างไร

คำถามที่ 2 การขำเท้าของเพลงรำซิมมรา เริ่มขำด้วยเท้าใด และจบด้วยเท้าใด

คำถามที่ 3 การหมุนตัวสลับที่ หมุนตรงเนื้อร้องท่อนใด

คำถามที่ 4 การเอียงศีรษะ เริ่มเอียงข้างใด และเปลี่ยนเอียงตอนไหนบ้าง

5.10 จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติเพลงรำซิมมราหน้าชั้นเรียน เพื่อให้ครูประเมินทักษะการปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงรำซิมมรา

5.11 เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาปฏิบัติเสร็จแล้ว ครูวิพากษ์การปฏิบัติที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้องของแต่ละคนในกลุ่ม เพื่อนำไปพัฒนาในการปฏิบัติเพลงต่อไป

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลงและวิดีโอรำซิมมรา
2. เนื้อเพลงรำซิมมรา

9. การวัดผล / ประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. นักเรียนอธิบายวิธีการปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงรำซิมมราได้ (K)	ทดสอบด้วยการถามคำถาม เรื่อง การปฏิบัติท่ารำในเพลงรำซิมมรา จำนวน 4 คำถาม	คำถาม 4 คำถาม (จากแบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน)	ผ่านร้อยละ 70
2. นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติท่ารำร่างมาตรฐาน เพลงรำซิมมราได้ถูกต้อง และสวยงาม (P)	ทดสอบการปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงรำซิมมรา	แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง ร่างมาตรฐาน เพลง รำซิมมรา	ผ่านร้อยละ 70
3. นักเรียนมีความตั้งใจ ความพยายามในการฝึกปฏิบัติร่างมาตรฐาน เพลงรำซิมมรา (A)	การสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้เรื่องร่างมาตรฐาน เพลงรำซิมมรา	แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผ่านร้อยละ 70

สื่อที่ใช้

1. เพลงและวิดีโอ เพลงรำซิมมำ จาก YouTube นาทีที่ 3.23 – 5.00

https://youtu.be/S3xDNYaCwz4?si=8OxsM_pyvDDkQEfp

2. เนื้อเพลงรำซิมมำ

รำวงมาตรฐาน

เพลงรำซิมมำ

รำมาซิมมำ ยามงานเราทำงานจริง ๆ ถึงยามว่างเราจึงรำเล่น ตามเข็มนาฬิกาตามยุค เล่นอะไรให้มีระเบียบ มาซิมมาเจ้าเอ๋ยมาเพื่อนรำ	เริงระบำกันให้สนุก ไม่ละไม่ทิ้งจะเกิดเข็ญชุลก ตามเข็มนาฬิกาเพื่อให้สร้างทุกข์ เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม ให้งามให้เรียบจึงจะคมขำ มาเล่นระบำของไทยเราเอ๋ย
---	--

กรมศิลปากร

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงรำขิมรำ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					ผลการประเมิน (15)
		ความถูกต้องของการปฏิบัติ ส่วนมือ (3)	ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วน ขาและเท้า (3)	ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วน ศีรษะ (3)	ลีลาท่ารำ จังหวะ (3)	ความพร้อม เพรียง (3)	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติ เพลงรำซิมาร่า

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์คะแนน			
	3	2	1	0
ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนมือ	ปฏิบัติส่วนมือได้ถูกต้องทุกข้อและปฏิบัติได้ตลอดเพลง ดังนี้ 1. หักข้อมือในการตั้งวง หรือ การจับ 2. ตั้งวง หรือ จับ ได้ระดับที่ถูกต้อง และวางได้ถูกตำแหน่ง 3. ปฏิบัติมือเปลี่ยนท่าได้ถูกต้องและตรงจังหวะ	ปฏิบัติส่วนมือได้ถูกต้องตลอดเพลง แต่ไม่สามารถปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งได้ 1. หักข้อมือในการตั้งวง หรือ การจับ 2. ตั้งวง หรือ จับ ได้ระดับที่ถูกต้อง และวางได้ถูกตำแหน่ง 3. ปฏิบัติมือเปลี่ยนท่าได้ถูกต้องและตรงจังหวะ	ปฏิบัติส่วนมือได้แค่ข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้น 1. หักข้อมือในการตั้งวงหรือ การจับ 2. ตั้งวง หรือ จับ ได้ระดับที่ถูกต้อง และวางได้ถูกตำแหน่ง 3. ปฏิบัติมือเปลี่ยนท่าได้ถูกต้องและตรงจังหวะ	ปฏิบัติส่วนมือไม่ได้เลย 1. ไม่หักข้อมือในการตั้งวงและการจับ 2. ตั้งวง และจับ ไม่ได้ระดับ 3. ปฏิบัติเปลี่ยนมือไม่ได้
ความถูกต้องของการปฏิบัติส่วนขาและเท้า	ปฏิบัติส่วนขาและเท้าได้ถูกต้องตลอดทั้งเพลง ดังนี้ 1. ก้าวเท้าซ้ายขวา ได้ถูกข้างหรือ 2. ก้าวหน้า หรือ วางหลังได้ถูกต้อง	ปฏิบัติส่วนขาและเท้าได้ถูกต้องบ้าง ไม่ถูกต้องบ้าง เมื่อไม่ถูกต้องรีบฟังจังหวะหรือเนื้อเพลงเพื่อกลับมาปฏิบัติได้ ดังนี้ 1. ก้าวเท้าซ้ายขวา ได้ถูกข้างหรือ	ปฏิบัติส่วนขาและเท้าถูกต้องได้น้อยกว่าครึ่งเพลง 1. ก้าวเท้าซ้ายขวา ได้ถูกข้างหรือ 2. ก้าวหน้าหรือวางหลังได้ถูกต้อง	ปฏิบัติส่วนขาและเท้าได้ไม่ถูกต้องตลอดทั้งเพลง 1. ก้าวเท้าซ้ายขวา ไม่ถูกข้าง 2. ก้าวหน้า หรือ วางหลังไม่ถูกต้อง

ประเด็นการ ประเมิน	เกณฑ์คะแนน			
	3	2	1	0
		2. ก้าวหน้า หรือ วางหลังได้ ถูกต้อง		
ความถูกต้องของ การ ปฏิบัติส่วนศีรษะ	เอียงศีรษะซ้าย ขวาถูกต้อง ตลอดทั้งเพลง	เอียงศีรษะซ้าย ขวา ถูกต้อง มากกว่าครึ่ง เพลง แต่ไม่ ตลอดทั้งเพลง	เอียงศีรษะซ้าย ขวา ถูกต้อง น้อยกว่าครึ่ง เพลง	เอียงศีรษะซ้าย ขวาไม่ถูกต้อง ตลอดทั้งเพลง หรือไม่เอียง ศีรษะเลย
ลีลาท่ารำ จังหวะ	ลีลาท่ารำ สวยงามทุกท่า และปฏิบัติตรง จังหวะตลอดทั้ง เพลง	ลีลาท่ารำ สวยงามเป็นบาง ท่า และปฏิบัติ ตรงจังหวะ มากกว่าครึ่ง เพลง	ลีลาท่ารำ สวยงามเป็น บางท่า และปฏิบัติตรง จังหวะน้อยกว่า ครึ่งเพลง	ไม่มีลีลาในการ ปฏิบัติท่ารำ และ ปฏิบัติไม่ตรง จังหวะเลย
ความพร้อมเพรียง	มีความพร้อม เพรียงในการ ปฏิบัติท่ารำ ตลอดทั้งเพลง	มีความพร้อม เพรียงในการ ปฏิบัติท่ารำ มากกว่าครึ่ง เพลง แต่ไม่ ตลอดทั้งเพลง	มีความพร้อม เพรียงในการ ปฏิบัติท่ารำ น้อยกว่าครึ่ง เพลง	ไม่มีความพร้อม เพรียงในการ ปฏิบัติท่ารำเลย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดีมาก (ผ่าน)
8 - 11	ดี (ผ่าน)
5 - 7	พอใช้ (ผ่าน)
ต่ำกว่า 5	ไม่ผ่าน

**แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีเกณฑ์
พิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. นักเรียนได้รับการสาธิตทักษะการปฏิบัติทำรำ เพลงร่ำวงมาตรฐานในภาพรวมจากการสาธิตก่อนเริ่มฝึกปฏิบัติ					
2. ครูผู้สอนแบ่งทักษะการปฏิบัติทำรำร่ำวงมาตรฐานออกเป็นทักษะย่อย ๆ ที่ชัดเจนและเห็นได้ชัด					
3. นักเรียนสังเกตเห็นทักษะการปฏิบัติทำรำของแต่ละเพลงจากการสาธิตทักษะย่อย					
4. การปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ในเพลงร่ำวงมาตรฐานทำให้สามารถเชื่อมโยงให้เป็นทักษะที่สมบูรณ์ได้					
5. การปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ก่อน ทำให้นักเรียนปฏิบัติทำรำที่สมบูรณ์ได้ถูกต้องและสวยงามมากขึ้น					
6. การได้รับคำแนะนำ หรือความช่วยเหลือ เมื่อปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ไม่ได้					
7. การได้รับคำแนะนำ หรือเทคนิควิธีการเพิ่มเติม ทำให้นักเรียนปฏิบัติทำรำได้ดีขึ้น					
8. การจัดการเรียนรู้ เรื่องร่ำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวิส ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น					
9. การเรียนรู้การปฏิบัติทำรำทำให้นักเรียนสนุกสนานและมีความสุข					
10. นักเรียนมีความชื่นชอบหลังจากได้ฝึกปฏิบัติทำรำ เรื่อง ร่ำวงมาตรฐาน มากขึ้น					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวภาทิพย์ แพทอง
วัน เดือน ปี เกิด	30 มิถุนายน 2539
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลคริสเตียนบางคล้า
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	205 ม.8 ต.ลาดกระทิง อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	สถานที่ทำงาน โรงเรียนตลาดบางบ่อ (ศักดิ์ปรีดาประชาสรรค์) ครูผู้ช่วย พ.ศ. 2563 ครู คศ.1 พ.ศ. 2565
ประวัติการศึกษา	อนุปริญญา - ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแปลงไฟขุนคลัง ต.ลาดกระทิง อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนสนามชัยเขต ต.คู้ายามี่ อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กทม.
รางวัลหรือทุนการศึกษา	-